

POROČEVALEC

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, januar - februar 2011

Letnik XIII

št. 34

Odložilni veto

- **Zahteva za sprejem odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA-A)**

Zahteva za začetek postopka za oceno ustavnosti

- **Zahteva za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado v zadevah Evropske unije (ZSDZVZEU)**

Mnenja Državnega sveta

- **Mnenje k dopolnjenemu Predlogu Zakona o socialnem podjetništvu (ZsocP)**
- **Mnenje k Predlogu zakona o detektivski dejavnosti (ZDD-1)**
- **Mnenje k Predlogu zakona o prostovoljstvu (ZProst)**
- **Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji (ZVRK-A)**
- **Mnenje k Predlogu zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP)**
- **Mnenje k Predlogu Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1)**

Sklepi Državnega sveta

- **Sklep na podlagi seznanitve z izvajanjem Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin v povezavi s poskusnimi izračuni vrednosti nepremičnin**
- **Sklepi na podlagi posveta z naslovom Univerzalni temeljni dohodek v Sloveniji - utopija ali realna možnost?**
- **Sklep glede Poročila o delu Državnega sveta v letu 2010**

Mnenja in poročila komisij Državnega sveta

- **Poročilo Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj**
- **k pobudi državnega svetnika Rastislava Jožeta Revna v zvezi s problematiko poskusnih izračunov vrednosti nepremičnin**
- **Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj**
- **k Predlogu zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) - druga obravnava**
- **Mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu Zakona o socialnem podjetništvu (ZsocP) - druga obravnava**
- **Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) - druga obravnava**
- **Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport o Predlogu deklaracije o politiki Republike Slovenije do novih narodnih skupnosti (DePNNS)**
- **Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu za sprejem avtentične razlage prvega odstavka 39. člena Zakona o**
- **varstvu kulturne dediščine (ORZVKD39) - enofazni postopek**
- **Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) - druga obravnava**
- **Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (ZUODNO-H) - skrajšani postopek**

- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o zasebnem varovanju (ZZasV-1) - druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o razvojnem načrtovanju (ZRazNačrt) – nujni postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Interesne skupine delodajalcev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona (EZ-E) – nujni postopek
- Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-D) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-I) - skrajšani postopek
- Poročilo o stanju zadolženosti družbe Slovenske železnice d.o.o.
- Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-D) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Devetnajstemu poročilu o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti
- Mnenje Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP) - druga obravnava
- Mnenje Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) - druga obravnava
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-A) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi (ZZK-1D) - druga obravnava

Zahteva za sprejem odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA-A)

Državni svet Republike Slovenije je na 28. izredni seji 10. 2. 2011 ob obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA-A), ki ga je Državni zbor sprejel na 24. redni seji 4. 2. 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006) sprejel

Z A H T E V O

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA-A).

Obrazložitev:

Zakon je bil sprejet na 24. redni seji 4. 2. 2011 in naj bi uredil pravne podlage dostopa do arhivskega gradiva, ki vsebuje podatke obveščevalno varnostnih služb, občutljive z vidika ogrožanja pomembnih interesov države. Predčasno razkritje določenih podatkov bi namreč po mnenju Vlade ogrozilo ne samo pomembne interese države, temveč neposredno izpostavilo kazenskemu pregonu ali drugačnim pritiskom tudi tiste posameznike (slovenske ali tuje državljane), ki so v interesu države npr. sodelovali pri zbiranju obveščevalnih podatkov v tujini. Zakonodajalec naj bi te osebe z veljavno zakonsko ureditvijo neutemeljeno postavil v drugačen oziroma slabši položaj kot tiste osebe, ki so povsem enako dejavnost opravljale po 17. maju 1990, ter prezrl ustavno zahtevo, ki dopušča le takšne posege v pravice in pravni položaj posameznikov, ki ustrezajo ustavnemu načelu sorazmernosti ter razloge varstva človekovih pravic, ki izhajajo iz temeljne pravice do enakosti (14. člen v zvezi s prvim stavkom prvega odstavka 5. člena Ustave Republike Slovenije). V tem pogledu naj bi bila veljavna zakonska ureditev po mnenju Vlade ustavno sporna.

Državni svet meni, da je razlaga predlagatelja zakona neutemeljena in zlorablja določene ustavne določbe. Spremembo zakona namreč utemeljuje z varstvom človekovih pravic (prvi stavek prvega odstavka 5. člena Ustave in 14. člen Ustave), ki določa enakost pred zakonom. Prvi stavek prvega odstavka 5. člena je splošen in se smiselno uporablja v povezavi z drugimi ustavnimi določbami. Do kršenja teh določb bi namreč prišlo v primeru, ko bi kljub v četrtem odstavku 65. člena ZVDAGA določene varovalke odločanja arhivske komisije prišlo do neenakopravnega obravnavanja in s tem neenakosti pred zakonom posameznih oseb.

Poleg tega je v dodanem 66.a členu vnesena beseda "lahko" v povezavi še z drugimi pojmi izredno raztegljiva besedna zveza, ki omogoča novo nastali Komisiji s področja obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti izrazito svobodno odločanje o tem, kaj bo označeno za nedostopno gradivo. Tudi sklicevanje na varnost države in varovanje javnega interesa je zgolj splošno, sicer pa je bilo to že varovano s prejšnjo ureditvijo (ZVDAGA).

Državni svet v zahtevi, da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (EPA 1535-V) opozarja na nekatere dogodke, ki so po mnenju Državnega sveta spodbudile sprejem tega zakona po nujnem postopku.

1.

Mediji so poročali, da je publicist Igor Omerza na Arhiv Republike Slovenije naslovil prošnjo za vpogled v gradiva nekdanje Službe državne varnosti (SDV) z namenom pisanja knjige. Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, ki omenjeno gradivo tudi hrani, in Arhiv Republike sta preprečila vpogled v želeno arhivsko gradivo.

2.

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA) v tretjem odstavku določa, da je: "Arhivsko gradivo, nastalo pred konstituiranjem Skupščine Republike Slovenije 17. maja 1990, ki se nanaša na nekdanje družbenopolitične organizacije (npr. Zveza komunistov Slovenije,

Socialistična zveza delovnega ljudstva, Zveza sindikatov Slovenije, Zveza socialistične mladine Slovenije, Zveza združenj borcev NOV Slovenije, Zveza rezervnih vojaških starešin Slovenije), organe notranjih zadev (npr. policija), pravosodne organe (npr. sodišča, tožilstva, zapori) in obveščevalno varnostne službe, je dostopno brez omejitev, razen arhivskega gradiva, ki vsebuje občutljive osebne podatke, ki so bili pridobljeni s kršenjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter se nanašajo na osebe, ki niso bile nosilke javnih funkcij". ZVDAGA je Državni zbor sprejel 6. 3. 2006.

V zvezi z neutemeljeno omejitvijo dostopa do arhivskega gradiva, ki je po tretjem odstavku 65. člena ZVDAGA javno dostopno, velja omeniti, da sta 24. 8. 2010 Igor Omerza in Urška Faller na Arhiv Republike Slovenije naslovila prošnjo za vpogled v določene mikrofilme z namenom pisanja knjige pod naslovom "Gradniki Odbora za varstvo človekovih pravic". Njuna prošnja se je nanašala na vpogled v različne informativne biltene nekdanje SDV iz let: 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1982 in 1984. Strani biltenov so v njuni prošnji tudi našteje.

Direktor Arhiva Republike Slovenije bi ob upoštevanju določbe tretjega odstavka 65. člena ZVDAGA njuni prošnji za vpogled v javno dostopno arhivsko gradivo moral ugoditi, saj na podlagi veljavnih pravnih predpisov ni bilo mogoče zavrniti dostopa do zaprosenega gradiva. To potrjuje tudi pismo Arhiva RS 3. 9. 2010, naslovljeno na SOVO in Kabinet predsednika Vlade RS. V njem je bilo navedeno, "da nam niso poznana pravna določila, na podlagi katerih bi lahko zavrnili dostop zainteresiranih uporabnikov - tudi gospoda Igorja Omerze in gospe Urške Faller - do arhivskega gradiva bivše Službe državne varnosti". Iz navedenega izhaja, da na podlagi obstoječih pravnih predpisov ni mogoče zavrniti dostopa do gradiva bivše SDV. Izjemoma to dopušča tretji odst. 65. člena ZVDAGA in navedene primere tudi taksativno našteva. Arhiv RS v navedenem dopisu tudi pripominja, da navedeno gradivo (gradivo bivše SDV, izločeno v letih 2004 in 2005) uradno ni označeno s stopnjo tajnosti.

SOVA je 4. 10. 2010 v zvezi z dostopom do arhivskega gradiva nekdanje SDV, ki je po tretjem odstavku 65. člena ZVDAGA javno dostopno, na naslove Arhiva RS, Ministrstva za kulturo in Kabinetu predsednika Vlade RS posredovala pisno varnostno oceno možnih škodljivih posledic za gradivo, ki ga je SOVA pregledala spomladi 2010. SOVA je ocenila, da bi razkritje podatkov iz tega gradiva nepoklicani osebi lahko hudo škodovalo varnosti ali interesom RS, zato je njen direktor tej dokumentaciji določil stopnjo tajnosti TAJNO, ne da bi za to imel zakonsko podlago. Tako je direktor SOVE oznako TAJNO določil dokumentaciji bivše SDV, ki je last Arhiva Republike Slovenije in je po tretjem odstavku 65. člena ZVDAGA javno dostopna. S tem so bila kršena določila ZVDAGA, ker je bil neutemeljeno onemogočen dostop do arhivskega gradiva, ki ga je prevzel Arhiv RS 15. 3. 2004, 9. 6. 2004 in 10. 5. 2005 in ki se od gradiva, s strani SOVE predano Arhivu RS v letu 2008 bistveno in pomembno razlikuje. Gre izključno za zadeve, ki so v celoti nastale pred 17. majem 1990, to je pred mejnim datumom, ki ga kot datum neomejene dostopnosti določa tretji odstavek 65. člena ZVDAGA. Varnostna ocena, ki jo je podal direktor SOVE o možnih škodljivih posledicah za navedeno arhivsko gradivo - to je za nazaj, je v nasprotju z zakonsko ureditvijo dostopa do gradiva nekdanje SDV. Gre za kršitev 65. in 101. člena ZVDAGA.

Ob tem velja dodati, da se je zakonske dolžnosti za zagotovitev dostopa do arhivskega gradiva nekdanje SDV takrat še zavedal Arhiv RS tudi v dopisu z dne 7. 10. 2010, ki ga je naslovil na SOVO in v vednost Kabinetu predsednika Vlade, Ministrstvu za kulturo, Službi Vlade za zakonodajo, kjer je navedel: "V Arhivu Republike Slovenije (ARS) vztrajamo pri mnenju, da je zagotovitev dostopa zainteresiranih uporabnikov do arhivskega gradiva nekdanje Službe državne varnosti (SDV), ki je nastalo pred 17. 5. 1990, naša zakonska dolžnost".

Naj poudarimo, da je omenjeno arhivsko dokumentacijo Arhiv Republike Slovenije prevzel 28. junija 2004, po prevzemu pa se to arhivsko gradivo fizično še vedno nahaja (hrani) v prostorih Slovenske obveščevalno-varnostne agencije (SOVA). Ta odločitev je bila sprejeta na podlagi Zapisnika o izročitvi in prevzemu arhivskega gradiva z dne 28. 6. 2004 ter na podlagi aneksa št. 1 k navedenem zapisniku z dne 10. maja 2005 in sklenjenim dogovorom o hranjenju in uporabi arhivskega gradiva z dne 3. 2. 2005.

Komisija Državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb je na svoji seji 10. 1. 2011 z vidika svojih pristojnosti obravnavala vprašanje vpogleda v arhivsko dokumentacijo nekdanje Službe državne varnosti (SDV), ki je javno dostopna na podlagi določb 65. člena Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivov (Uradni list RS, št. 30/2006) in oviranje dostopa s strani direktorja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije.

Gre za gradivo nekdanje Službe državne varnosti (različni informativni bilteni) iz let: 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1982 in 1984. Navedena dokumentacija v izvorni obliki ni nosila oznake stopnje tajnosti. Nekaj od navedenega gradiva je SOVA predala Arhivu Republike Slovenije v letih 2004 in 2005, ostalo pa šele potem, ko je Vlada Republike Slovenije v letu 2007 s sklepom z dne 1. 2. 2007 imenovala Delovno skupino za oceno dela SOVE.

Razprava na omenjeni seji Komisije Državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb 10. 1. 2011 je pokazala, da je direktor SOVE v nasprotju sam s seboj. Najprej je dejal, da SOVA ne bo ovirala fizične preselitve arhivske dokumentacije v prostore Arhiva RS. Po drugi strani pa zgodovinsko, staro arhivsko dokumentacijo, ki je bila že predana Arhivu Republike Slovenije, brez zakonske podlage jemlje nazaj v pristojnost SOVE in tej dokumentaciji po sedaj veljavni zakonodaji (Zakon o tajnih podatkih - ZPT) določa stopnjo tajnosti in daje oceno možnih škodljivih posledic na podlagi ZTP (Ur.l. RS, št. 87/01 in nsl.) zaradi ponovne uporabe tajnih podatkov, za kar nima nobene zakonske osnove.

Komisija Državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb je v sklepih pozvala direktorja SOVE, da stanje nemudoma "sanira" in stopnjo tajno z javno dostopnih arhivskih gradiv Arhiva RS umakne. Slednje se do danes žal ni zgodilo. Nasprotno. Arhiv RS je nenadoma spremenil prvotno stališče, ki je sledilo uresničevanju in spoštovanju tretjega odstavka 65. člena ZVDAGA, in izdal sklep, s katerim je v nasprotju z veljavno zakonodajo omejil pravico dostopa do arhivskega gradiva bivše SDV. Za to pa ni nobene pravne podlage v ZVDAGA. Po do sedaj znanih informacijah naj bi bil s celotnim postopkom, ki bi ga lahko poimenovali "iskanje možnosti za preprečitev zakonsko določene pravice dostopa do arhivov bivše SDV" seznanjen Kabinet predsednika Vlade RS. Tudi celotno sosledje dogodkov kaže na to, da je Arhiv RS, ki je pri svojih odločitvah v takih primerih samostojen, čakal na "politično usmeritev", kako ravnati v konkretnem primeru, še posebej po tistem, ko mu je SOVA oziroma njen direktor razložila, da mu ne bo omogočila dostopa do njegovega gradiva.

3.

Državni svet meni, da ni nobenega razloga, zakaj bi se to gradivo prikrivalo. Očitno obstaja bojazen, da bi se odkrilo nekaj, kar bi močno obremenilo posamezne najvišje državne funkcionarje. V to prepričuje tudi dejstvo, da je bil 25. 1. 2011 pooblaščen skupini Komisije Državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, ki je tega dne obiskala sedež SOVE, kjer se hrani omenjeno gradivo, z namenom vpogleda, zakaj je bilo omenjenemu arhivskemu gradivu nekdanje Službe državne varnosti (SDV) kasneje in mimo zakonskih določil dodana oznaka tajno, onemogočen vpogled v to isto dokumentacijo. In to kljub že zgoraj omenjenemu dejstvu, da gre za arhivsko gradivo, ki je po tretjem odstavku 65. člena ZVDAGA javno dostopno in v katerega je lahko jeseni leta 2009 nemoteno vpogledala mlada raziskovalka. Ob tem velja še dodati, da je pooblaščen skupina Komisije Državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, ki je 25. januarja 2011 obiskala sedež SOVE iz knjige vpisov ugotovila, da si je SOVA lansko jesen, in sicer v obdobju od 19. 10. 2010 do 5. 11. 2010 izposodila isto originalno gradivo.

Zaradi vsega navedenega in zaradi bojazni, da nas sprejete spremembe ZVDAGA vračajo v nevaren vrednostni okvir, ki nas oddaljuje od demokratičnih standardov, Državni svet Republike Slovenije zahteva od Državnega zbora Republike Slovenije, da ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA-A).

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Zahteva za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado v zadevah Evropske unije (ZSDZVZEU)

Državni svet Republike Slovenije je na 33. seji dne 19. 1. 2011 na podlagi tretje alineje prvega odstavka 23.a člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 - UPB1 in 108/07 - Skl.US: U-I-259/07-10) sprejel zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado v zadevah Evropske unije (ZSDZVZEU; Uradni list RS, št. Ur.l. RS, št. 34/04, 43/10, 107/10; v nadaljevanju: ZSDZVZEU).

Državni svet Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni svet) predlaga, da Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustavno sodišče) ugotovi, da je ZSDZVZEU, zlasti 11.a člen ZSDZVZEU, v neskladju z določbami Lizbonske pogodbe in sicer prvim odstavkom 8. člena Protokola številka 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti v povezavi z 263. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije, ker ne ureja vloge Državnega sveta. Navedeno hkrati predstavlja tudi neskladje z 8. in 153. členom Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava), ki določata, da morajo biti zakoni v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in ratificiranimi mednarodnimi pogodbami.

Obrazložitev :

ZSDZVZEU ureja razmerje med Državnim zborom in Vlado v postopkih sprejemanja pravnih aktov in odločitev v Evropski uniji. Pravno podlago za ZSDZVZEU določa Ustava, ki v četrtem odstavku 3.a člena določa, da razmerja med Državnim zborom in Vlado glede obveščanja v postopkih sprejemanja aktov in odločitev v mednarodnih organizacijah, na katere Slovenija prenese izvrševanje dela suverenih pravic, podrobneje ureja zakon. Vlada sproti obvešča Državni zbor o predlogih takih aktov in odločitev ter o svoji dejavnosti. Državni zbor lahko o tem sprejema stališča, Vlada pa jih upošteva pri svojem delovanju. Obravnava zadev Evropske unije, kot jih določa ZSDZVZEU, poteka po določbah 2.a poglavja Poslovnika Državnega zbora, ki ureja postopek obravnave zadev Evropske unije. Za vprašanja, ki v navedenem poglavju niso urejena, veljajo druge določbe poslovnika.

ZSDZVZEU v 11.a členu ureja postopek vložitve tožbe pred Sodiščem EU v primerih, kadar bi Državni zbor naknadno ugotovil kršitev načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom institucij EU. Določa, da kadar Državni zbor ugotovi kršitev načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom institucij EU, sklep z obrazložitvijo, v kateri so navedene kršitve, nalog za vložitev tožbe in usmeritvena navodila za zastopanje posreduje Državnemu pravobranilstvu. Državno pravobranilstvo na podlagi sklepa, naloga in usmeritvenih navodil ob sodelovanju Državnega zbora pripravi končno besedilo tožbe ter jo vloži na Sodišče Evropske unije (v nadaljevanju: Sodišče EU) v rokih, ki jih določajo pogodbe, na katerih temelji Evropska unija. Državno pravobranilstvo sproti obvešča Državni zbor o poteku postopka pred Sodiščem EU, o svojih dejavnostih v zvezi z njim ter o sprejetih odločitvah Sodišča EU. Določbe 11.a člena predstavljajo pravno podlago za vložitev tožbe pred Sodiščem EU, kadar bi Državni zbor naknadno odkril kršitev načela subsidiarnosti zakonodajnih aktov EU, ki so že bili sprejeti in objavljeni v Uradnem listu EU.

ZSDZVZEU ne ureja vloge Državnega sveta na področju zadev Evropske unije. Vloga Državnega sveta je urejena zgolj na ravni Poslovnika Državnega zbora v okviru določb, ki se nanašajo na postopek obravnave zadev Evropske unije. Državni svet neposredno sodeluje z Državnim zborom in njegovimi delovnimi telesi. Zadeve, ki se nanašajo na zadeve Evropske unije najprej obravnava v okviru Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Državnega sveta. Navedena komisija obravnava tudi skladnost posameznih zakonodajnih predlogov z načelom subsidiarnosti. Predstavnik Državnega sveta je vabljen na seje odborov, pristojnih za evropske zadeve, ne glede na to, ali predhodno pošlje svoje mnenje ali ne. Državni svet namreč lahko že na podlagi Ustave daje mnenje o vseh zadevah iz pristojnosti Državnega zbora, kar vključuje tudi zadeve Evropske unije, na podlagi Zakona o Državnem svetu pa mu mora predsednik Državnega zbora pošiljati vsa gradiva o zadevah, ki so na dnevnem redu sej Državnega zbora (torej tudi o zadevah Evropske unije, ki jih obravnava Državni zbor). Predstavnik Državnega sveta se mora na sejah odborov omejiti zgolj na predstavitev mnenja Državnega sveta. Državni svet skupaj z Državnim zborom sestavlja delegacijo, ki se redno udeležuje srečanj COSAC (Konferenca predsednikov odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve) in aktivno sodeluje v razpravah.

Če vlogo Državnega sveta v zadevah Evropske unije primerjamo z vlogo drugih domov držav članic Evropske unije, lahko ugotovimo, da je vloga Državnega sveta na tem področju zelo šibka. Vsi drugi domovi držav članic Evropske unije, torej tudi tisti v sistemu nesimetrične dvodomnosti, imajo pristojnost sodelovati v zadevah Evropske unije. Ne glede na to, da imajo drugi domovi v sistemu nesimetrične dvodomnosti večinoma manjše, šibkejše pristojnosti v razmerju do prvega doma, pa imajo v zadevah Evropske unije v največ primerih enake pristojnosti kot prvi domovi.

Medtem ko oba domova nista enakopravna v nacionalnem zakonodajnem postopku in nadzoru nad izvršilno vejo oblasti, sta večinoma enakopravna v zadevah Evropske unije. To pomeni, da se ta pristojnost šteje za zelo pomembno, saj večinoma drugi domovi ne morejo enakopravno s prvim domom odločati v zakonodajnem postopku ter enako kot prvi dom nadzirati izvršilno oblast in odločati o njeni politični odgovornosti. Razumljivo je, da so drugi domovi enakopravni s prvimi domovi na področju obravnave evropskih zadev. Vloga drugega doma na tem področju namreč ni nasprotovanje prvemu domu in popravljanje odločitev prvega doma, kot je to značilno za zakonodajni postopek v državi članici. Prvi in drugi dom se pri obravnavi evropskih zadev dopolnjujeta in skupaj sodelujeta z izvršilno vejo oblasti, ki neposredno sodeluje pri odločanju v ključnih institucijah Evropske unije (Svet Evropske unije, Evropski svet). Poleg tega je potrebno poudariti, da so zadeve Evropske unije zelo obsežno področje, ki je ponavadi velik zalogaj tako za izvršilno kot tudi za zakonodajno vejo oblasti. Torej je dobrodošlo, da se oba domova dopolnjujeta v delu na tem področju. V nekaterih primerih dvodomne ureditve parlamenta je večja vloga drugega doma v zadevah Evropske unije celo nadomestilo za njegov siceršnji šibkejši položaj nasproti prvemu domu. Oba domova parlamenta delujeta na področju zadev Evropske unije bodisi z ustanovitvijo skupnega delovnega telesa, ali pa tako, da ima vsak dom posebno delovno telo, pristojno za evropske zadeve. Slednja ureditev je v Evropi prevladujoča, kljub temu pa imajo belgijski, irski in španski parlament skupno delovno telo, kar je morda celo bolj primerno, saj se parlament na ta način izogne tveganju oblikovanja nasprotujočih si stališč k predlogom evropskih zadev.

Vloga Državnega sveta v zadevah Evropske unije je povezana tudi z njegovim razmerjem do Vlade na tem področju. To razmerje zgolj posredno urejata Zakon o Državnem svetu in Poslovnik Državnega sveta. Prvi določa, da imajo Državni svet in njegova delovna telesa pravico zahtevati od državnih organov pojasnila in podatke v zvezi z zadevami, ki jih obravnavajo. To pomeni, da lahko Državni svet od služb Vlade in ministrstev zahteva, da ga redno obveščajo o zadevah Evropske unije. Ni pa Vlada tega dolžna storiti, če Državni svet tega ne zahteva. Poslovnik Državnega sveta določa, da je na dnevnem redu vsake seje Državnega sveta posebna točka dnevnega reda namenjena pobudam, vprašanjem in zahtevam članov Državnega sveta, s katerimi se ti obračajo na Vlado in ministrstva za pridobitev različnih informacij, torej tudi s področja zadev Evropske unije. Takšna ureditev vloge drugega doma do vlade je zelo šibka in neprimerna za obravnavo zadev Evropske unije. Minimalna dolžnost nacionalne vlade, tudi v razmerju do drugih domov je, da jih obvešča o vseh zadevah Evropske unije. Glede na to, da tudi drugi domovi opravljajo nadzor nad delom vlade v postopkih odločanja v Evropski uniji in nad sprejemanjem evropskih dokumentov, morajo biti drugi domovi predhodno obveščeni o vseh predlogih aktov in dokumentov. Zato, da lahko opravljajo učinkovit nadzor, morajo biti pravočasno in čim bolj popolno obveščeni o vseh aktivnostih na ravni Unije. Naknadno obveščanje o dogajanjih na evropski ravni bi bilo nezadostno ne samo, ker bi imel parlament na ta način povsem obrobno vlogo pri obravnavanju evropskih zadev, ampak tudi zaradi vprašanja načela zavor in ravnesij med temeljnimi državnimi organi. To je urejal tudi Protokol o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji Amsterdamske pogodbe, tako da je morala vlada vsake države članice zagotoviti, da predloge Komisije za zakonodajne akte predloži nacionalnemu parlamentu. Lizbonska pogodba je na tem področju prinesla pomembno novost in sicer, da nacionalne parlamente obveščajo neposredno institucije Evropske unije, predvsem Evropska komisija.

Protokol o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, ki je priložen Lizbonski pogodbi, v prvem odstavku 8. člena določa, da je Sodišče Evropske unije pristojno za odločanje o tožbah zaradi kršitve načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom, ki jih po 263. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije država članica vloži ali v skladu s svojim pravnim redom posreduje v imenu svojega nacionalnega parlamenta ali katerega od njegovih domov.

Pogodba o delovanju Evropske unije v 69. členu določa, da nacionalni parlamenti skrbijo za to, da se v zakonodajnih predlogih in pobudah, predloženih v skladu s 4. in 5. poglavjem, upošteva načelo subsidiarnosti v skladu s Protokolom o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Pogodba o Evropski uniji v 12. členu določa, da nacionalni parlamenti dejavno prispevajo k dobremu delovanju Unije tako, da jih institucije Unije obveščajo in jim predložijo osnutke zakonodajnih aktov Unije v skladu s Protokolom o vlogi nacionalnih parlamentov v evropski uniji;

skrbijo za spoštovanje načela subsidiarnosti v skladu s postopki iz protokola o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti; v okviru območja svobode, varnosti in pravice sodelujejo v mehanizmi ocenjevanja izvajanja politik Unije na tem področju v skladu s 70. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije ter so vključeni v politični nadzor Evropla in ocenjevanje dejavnosti Evrojusta v skladu s 88. in 85. členom navedene pogodbe; sodelujejo v postopkih za spremembo Pogodb v skladu s 48. členom te pogodbe; so obveščeni o prošnjah za pristop k Uniji v skladu s 49. členom te pogodbe; so udeleženi pri medparlamentarnem sodelovanju med nacionalnimi parlamenti in z Evropskim parlamentom v skladu s Protokolom o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji. Protokol o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji v 8. členu določa, da če nacionalni parlamentarni sistem ni enodomen, se določbe iz 1. do 7. člena tega protokola uporabljajo za vse domove, ki sestavljajo parlament. Tako po prvem odstavku 3. člena nacionalni parlamenti lahko predsednikom Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije po postopku iz Protokola o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti pošljejo obrazloženo mnenje o skladnosti osnutka zakonodajnega akta z načelom subsidiarnosti.

Po 8. členu Ustave morajo biti zakoni in drugi predpisi v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo. Ratificirane in objavljene mednarodne pogodbe se uporabljajo neposredno. Nadaljnje Ustava v prvem odstavku 153. člena določa, da morajo biti vsi zakoni, podzakonski predpisi in splošni akti v skladu z Ustavo. In naprej v drugem odstavku navedenega člena določa, da morajo biti zakoni v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z veljavnimi mednarodnimi pogodbami, ki jih je ratificiral Državni zbor, podzakonski predpisi in drugi splošni akti pa tudi z drugimi mednarodnimi pogodbami. Lizbonska pogodba je mednarodna ratificirana pogodba, sestavljajo jo preambula, sedem členov, 13 protokolov in priloge. Protokol številka 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti je torej del Lizbonske pogodbe. To pomeni, da morajo biti slovenski zakoni, torej tudi ZSDZVZEU, v skladu z Lizbonsko pogodbo kot ratificirano mednarodno pogodbo.

Lizbonska pogodba je prinesla nove pristojnosti nacionalnim parlamentom, pri čemer državam članicam prepušča, da v nacionalni zakonodaji uredijo izvajanje teh pristojnosti. Glede na to, da slovenski parlament sestavljata dva domova, Državni zbor in Državni svet, bi morala biti njuna vloga v zadevah Evropske unije zakonsko urejena. V slovenski zakonodaji obstaja samo en zakon, ki ureja vlogo parlamenta v zadevah Evropske unije in postopek nadzora nad kršitvami načela subsidiarnosti. To je ZSDZVZEU, ki pa ureja zgolj sodelovanje med Državnim zborom in Vlado in popolnoma izpušča Državni svet. Protokol o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti v prvem odstavku 8. člena določa, da je Sodišče Evropske unije pristojno za odločanje o tožbah zaradi kršitve načela subsidiarnosti z zakonodajnim aktom, ki jih po 263. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije država članica vloži ali v skladu s svojim pravnim redom posreduje v imenu svojega nacionalnega parlamenta ali katerega od njegovih domov. Postopek bi moral biti za oba domova slovenskega parlamenta urejen na enem mestu, saj bi to prispevalo k večji preglednosti in jasnosti zakonodaje. Ker ni drugega zakona, ki bi urejal vlogo Državnega sveta v zadevah Evropske unije v skladu z Lizbonsko pogodbo, gre v slovenski ureditvi za protiuslavno pravno praznino. Zakon bi moral urejati postopek tudi za Državni svet, opustitev ureditve namreč pomeni neskladje ZSDZVZEU z Lizbonsko pogodbo in hkrati tudi neskladje z 8. in 153. členom Ustave.

Vse določbe Lizbonske pogodbe se nanašajo na nacionalni parlament kot celoto, torej v primeru, da gre za dvodomni parlament, na oba domova. V primeru slovenskega parlamenta se nanašajo tako na Državni zbor kot tudi na Državni svet. Po ustavni teoriji se namreč šteje za dvodomnost vsaka ureditev, kjer delujeta na področju zakonodajne funkcije dva domova, ne glede na razmerje med njima. Glede na to, da ima Državni svet omejen vpliv na izvajanje zakonodajne funkcije, lahko govorimo zgolj o nesimetrični dvodomnosti slovenskega parlamenta, a vseeno gre za dvodomnost.

O položaju Državnega sveta se je opredelilo tudi že Ustavno sodišče v svoji odločbi U-I-295/07 in med drugim zapisalo: "Državni svet ima poseben položaj v organizaciji oblasti, Ustava ga uvršča takoj za Državnim zborom. Njegove pristojnosti kažejo, da gre za organ, ki deluje v okviru zakonodajne funkcije. Državni svet ne sprejema zakonov, vendar je celotno njegovo delovanje naravnano na vpliv na delovanje Državnega zbora kot zakonodajnega telesa. Kot že navedeno lahko s tega vidika govorimo o nepopolni (oziroma nesimetrični) dvodomnosti slovenskega

parlamenta, kajti po ustavnopravni teoriji se šteje za dvodomno vsaka ureditev, v kateri delujeta na področju zakonodajne funkcije dva organa, ne glede na to, kakšno razmerje je med njima. Smisel dvodomenosti v unitarnih državah je v tem, da drugi dom sodeluje s prvim domom pri sprejemanju zakonov in opozarja na prenačljene in nezadostno preiščljene odločitve prvega doma. Drugi dom naj bi zaviral pretirane in prenačljene odločitve prvega doma ter zagotavljal večjo preudarnost pri zakonodajnem odločanju. Državni svet je zastopstvo nosilcev socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov (prvi odstavek 96. člena Ustave). Glede na svoje ustavne naloge (97. člen Ustave) Državni svet opravlja iniciativno, suspenzivno in svetovalno funkcijo v razmerju do Državnega zbora. Predlaga lahko sprejem zakonov, zahteva razpis zakonodajnega referenduma ali uvedbo parlamentarne preiskave ali zahteva od Državnega zbora, da o že sprejetem zakonu ponovno odloča, kjer je za sprejem zakona potrebna zahtevnejša večina, kakor tudi, da po lastni presoji ali na zahtevo Državnega zbora temu daje mnenja o vseh zadevah iz njegove pristojnosti. Gre torej za organ, ki deluje v okviru zakonodajne funkcije in njegova vloga pomeni korekcijski mehanizem zakonodajne oblasti Državnega zbora. Organizacijo Državnega sveta Ustava v celoti prepušča zakonu (tretji odstavek 96. člena), določa pa, da ima Državni svet poslovnik (101. člen Ustave). Glede na to so pooblastila zakonodajalcu, kako organizirati ta organ, široka, spoštovati pa mora z Ustavo določen položaj Državnega sveta in zagotoviti izvajanje z Ustavo določenih nalog."

Lizbonska pogodba je prvič uvedla formalno vlogo nacionalnih parlamentov v zakonodajnem postopku Evropske unije. Nacionalni parlamenti presoajo skladnost zakonodajnih aktov Evropske unije z načelom subsidiarnosti. Pridobili so povsem samostojno vlogo, ki jo morajo države članice spoštovati in to ne glede na nacionalno pravno ureditev. Formalno vlogo v zakonodajnem postopku Evropske unije sta torej v skladu z Lizbonsko pogodbo pridobila oba domova slovenskega parlamenta, tako Državni zbor kot tudi Državni svet. Medtem, ko so postopki delovanja Državnega zbora na tem področju urejeni v četrtem odstavku 3.a člena Ustave in v ZSDZVZEU, postopki sodelovanja Državnega sveta v zadevah Evropske unije niso urejeni ne ustavno in ne zakonsko. To pomeni, da, kot že navedeno, obstaja pravna praznina glede ureditve vloge Državnega sveta v zadevah Evropske unije, kar je v nasprotju z ureditvijo v Lizbonski pogodbi. Državni svet je v preteklosti že predlagal ureditev svoje vloge tako v Ustavi kot tudi v ZSDZVZEU, vendar je Državni zbor njegove predloge zavrnil.

Državni svet se obrača na Ustavno sodišče, da v skladu z drugo alinejo prvega odstavka 160. člena Ustave odloči o skladnosti ZSDZVZEU, predvsem njegovega 11.a člena s prvim odstavkom 8. člena Protokola številka 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti v povezavi z 263. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Podrejeno Državni svet Ustavnemu sodišču predlaga in ga naproša, da v primeru, če bi se izreklo za nepristojno za odločanje o vsebini določbe 8. člena Protokola številka 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti na podlagi 3.a člena Ustave, da glede vsebine določbe 8. člena Protokola številka 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti postavi predhodno vprašanje Sodišču EU na podlagi 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k dopolnjenemu Predlogu Zakona o socialnem podjetništvu (ZsocP)

Državni svet Republike Slovenije je na 33. seji 19. 1. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje mnenje k Dopolnjenemu Predlogu Zakona o socialnem podjetništvu (ZsocP) - druga obravnava

Državni svet dopolnjen predlog zakona podpira.

Državni svet poudarja, da je socialna ekonomija sestavni del vseh razvojnih načrtov Evropske unije in s tem tudi del razvojnih načrtov Slovenije ter da ima Slovenija na področju socialnega podjetništva bogato zgodovino že od 60.-ih let prejšnjega stoletja dalje. Predlog zakona Državni svet ocenjuje kot priložnost za nadaljnji razvoj tega področja, saj bo lahko ponudil nove priložnosti za zaposlitev tistemu delu prebivalstva, ki mu je dostop do trga dela brez posebnih pogojev še vedno onemogočen.

Državni svet izraža podporo opredelitvi področja socialnega podjetništva kot trajnostno naravnane dejavnosti in opredelitvi modela socialnega podjetništva kot odprtega modela, ki omogoča ustanavljanje socialnih podjetij s strani različnih pravnih subjektov ter spoštovanje načela soupravljanja s strani deležnikov po načelu »en član - en glas«.

Državni svet se strinja, da bo predlog zakona prinesel nek okvir in napredek na področju socialnega podjetništva, vendar pri tem ugotavlja, da je bilo v Sloveniji v zadnjih letih že izvedenih precej uspešnih pilotnih projektov s področja socialnega podjetništva, pred tem pa je obstajalo tudi veliko primerov dobre prakse na tem področju v okviru pobude skupnosti EQUAL. Dober primer delovanja socialnih podjetij predstavljajo zlasti invalidska podjetja in zaposlitveni centri, v nekaterih elementih pa tudi javna dela.

Državni svet ugotavlja, da je predlagatelj v nadaljevanju zakonodajnega postopka upošteval večino pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora ter da je bilo tekom obravnave predloga zakona na seji matičnega delovnega telesa odpravljenih precej nedorečenih rešitev predloga zakona na podlagi sprejetih amandmajev Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide ter poslanskih skupin SLS in SDS.

Državni svet kljub temu opozarja na nekatere pomanjkljivosti, ki so navedene v nadaljevanju mnenja. Predlog zakona tako na primer še vedno predvideva naknadno pripravo številnih podzakonskih aktov, ki bodo reševali nekatera pomembna vprašanja predloga zakona, in vsebina katerih bi bila zato lahko pomemben dejavnik za oblikovanje celovite slike izvajanja predloga zakona v praksi. Pri obravnavi predloga zakona bi bili zato dobrodošli vsaj osnutki predlogov omenjenih aktov za bolj celovito sliko urejanja področja socialnega podjetništva.

Prav tako so še vedno nezadostno definirani nadgrajevanje že obstoječih oblik subjektov, ki vstopajo v socialno podjetništvo, in z njim povezani postopki registracije, kar bo po vsej verjetnosti povzročilo določene težave v praksi. Državni svet v zvezi s tem meni, da je predlagan postopek registracije subjektov socialnega podjetništva, ki sicer na sodišču poteka na podlagi Zakona o gospodarskih družbah, v praksi neizvedljiv, saj ni možno od gospodarskega registrskega sodišča pričakovati, da bo ugotavljalo status vsakega posameznega subjekta, ki je sicer že registriran na podlagi drugih zakonov. Predlog zakona prejudicira, da bo večina subjektov, ki bo delovala na področju socialnega podjetništva, predstavljala že obstoječe pravne osebe, v predlogu zakona namreč manjka opredelitev mehanizma za ustanovitev socialnega podjetja, ki prej še ni obstajalo v katerikoli drugi pravni obliki.

Državni svet ugotavlja, da je bil s sprejemom amandmaja k prvemu odstavku 2. člena predloga zakona upoštevan predlog Zadružne zveze Slovenije, da se med nepridobitne pravne osebe, ki lahko opravljajo dejavnost socialnega podjetništva uvrsti tudi zadruga in evropske zadruga in odločitev ocenjuje kot pozitivno. Zadruga so bile do sedaj ene izmed redkih gospodarskih subjektov, ki so se uspešno ubranili pritiskom globalizacije in špekulativnega kapitala, zato je potrebno narediti vse, da se njihove funkcije napram drugim gospodarskim subjektom ne bi slabilo, ampak čim bolj spodbujalo njihov razvoj.

Državni svet opozarja na potrebo po jasnejši razmejitvi pojmov socialne in pravične trgovine, saj se slednji v slovenskem prostoru že uporablja in lahko se zgodi, da bo zato prihajalo do zmede pri pojmovanju. Zakon bi prav tako moral zasledovati cilje konkurenčnosti kar se tiče poslovanja malih podjetij, zagotoviti enakost pogojev delovanja podjetij, tako z vidika zaposlovanja kot izpolnjevanja pogojev v okviru posamezne dejavnosti ter zlasti pogojev prodaje blaga in storitev. Iz predloga

zakona namreč še vedno ni jasno razvidno, za katero blago in storitve, ki naj bi jih ponujala socialna podjetja, gre. Natančnejša definicija bi bila nujna predvsem z vidika varstva potrošnikov.

Državni svet še zlasti opozarja na temeljno neskladje predloga zakona, ki socialno podjetništvo v osnovi definira kot nepridobitno dejavnost, v nekaterih določbah pa kljub temu predpisuje ugotavljanje dobička in delno razporejanje dobička. Gre za nesprejemljivo nasprotje, ki tudi po obravnavi na seji matičnega delovnega telesa še ni razrešeno, na kar je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Državni svet v zvezi s tem vprašanjem ugotavlja, da v slovenskem pravnem redu pojmi nepridobitne in pridobitne dejavnosti niso dobro definirani. V skladu s tem Državni svet nasprotuje prejudiciranju oblikovanja neke vrste hibridnih pravnih oseb na področju socialnega podjetništva, kot je nakazano z nekaterimi predlaganimi zakonskimi določbami, in predlaga, da se dejavnost socialnega podjetništva v celotnem predlogu zakona konsistentno definira kot nepridobitna. Subjekti, ki bodo delovali na področju socialnega podjetništva, bodo navkljub sledenju načela nepridobitnosti še vedno lahko prodajali svoje izdelke ali storitve na trgu, ključno zanje pa bo, da jim ne bo potrebno ugotavljati dobička ali plačevati z njim povezanih davščin, saj bodo vsak presežek prihodkov nad odhodki avtomatično prenesli v naslednje poslovno leto za iste namene. Prav tako bi bili v tem primeru omejeni vlagatelji kar se tiče črpanja dividend. Predlog zakona v 22. členu že predvideva pripravo posebnega računovodskega standarda za področje socialnega varstva, kar predstavlja idealno podlago za določitev izključno nepridobitnega načina delovanja socialnih podjetij.

Državni svet kot problematično ocenjuje tudi, da se kot delitev dobička upošteva izplačilo plač, ki za več kot 20 % presegajo tiste, določene v kolektivni pogodbi (11. člen predloga zakona), medtem ko nikjer ni navedena omejitev za višine plač direktorjev, odgovornih oseb ali članov uprave. Prav tako se natančnejše opredeljevanje načina upravljanja po načelu »en član – en glas« prepušča aktu o ustanovitvi vsakega posameznega pravnega subjekta, namesto da bi se neke jasne omejitve in pogoji določili že s samim zakonom.

Državni svet opozarja, da se predlog zakona v 11. členu sklicuje na kolektivne pogodbe, pri čemer je potrebno posebej opozoriti na težave, ki bodo nastale v primerih, ko za posamezne dejavnosti ni sklenjenih kolektivnih pogodb. Hkrati je potrebno opozoriti, da obstoječe kolektivne pogodbe temeljijo na različnih izhodiščih - ene na najnižjih izhodiščnih plačah, druge na najnižjih osnovnih plačah itd.

Državni svet meni, da je pogoj za pridobitev statusa socialnega podjetja, ki določa trajno zaposlovanje dveh delavcev po preteku prvega leta za socialno podjetje tipa A oziroma najmanj tretjine delavcev iz najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela v primeru socialnega podjetja tipa B, še vedno postavljen prenizko, saj dolgoletna praksa invalidskih podjetij kaže, da v takšnih podjetjih ni smiselno zaposlovati manj kot pet ljudi.

Državni svet ugotavlja, da predlog zakona pri opredeljevanju dejavnosti socialnih podjetij v 5. členu ne upošteva Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/2007 in 17/2008, v nadaljevanju: Uredba), saj področja, na katerih se lahko opravljajo dejavnosti socialnega podjetništva, navaja zelo pavšalno, hkrati pa navaja tudi nekatera področja (socialni turizem, socialna trgovina), ki v veljavni Uredbi sploh ne obstajajo. Državni svet meni, da se s takim načinom navajanja področij umetno omejuje področja, v okviru katerih bi se lahko opravljala dejavnost socialnega podjetništva. Dejavnosti, ki se bodo v praksi pokazale kot primerne za izvajanje te dejavnosti, je po oceni Državnega sveta preveč, da bi jih tako enostavno zamejili. Državni svet zato predlaga bolj racionalno rešitev in sicer, da se v šifrant Standardne klasifikacije dejavnosti vnese nova šifra dejavnosti z nazivom "dejavnost socialnega podjetništva", kar bi bilo primerljivo z že obstoječo ureditvijo klasificiranja dejavnosti invalidskih podjetij. S tem bi se ne nazadnje omogočilo tudi ustreznejše statistično spremljanje razvoja dejavnosti socialnega podjetništva, kar bi bilo v primeru, da bi se to dejavnost skušalo na silo vključiti v že obstoječe dejavnosti, otežkočeno ali celo neizvedljivo.

Državni svet pričakuje, da se bo z zakonsko predvidenimi podzakonskimi akti ter dopolnitvami zakonov, ki urejajo področja, na katerih se opravljajo dejavnosti socialnega podjetništva, oblikoval

stimulativen sistem podpornih storitev in spodbud, pri čemer naj se že v osnovi upošteva slabši izhodiščni položaj nepridobitnih zasebnih organizacij, ki bodo delovale na področju socialnega podjetništva, v primerjavi z gospodarskimi družbami. Položaj slednjih na trgu je v primerjavi s prvimi mnogo boljši, saj bodo v področje socialnega podjetništva vstopile z določenimi prednostnimi znanji in izkušnjami s področja trga in trženja. Sistem podpornih storitev naj se torej oblikuje tako, da se bo zagotovila uravnoteženost socialnih in ekonomskih ciljev posameznih subjektov socialnega podjetništva.

Državni svet podpira sprejeti amandma Odbora za delo, družino in socialne zadeve k 32. členu predloga zakona, ki predvideva vzpostavitev posebnega sklada za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva ter črtanje določbe o obveznosti zagotavljanja sredstev za financiranje spodbud iz 36., 37. in 38. člena predloga zakona s strani Sklada Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov v 33. členu predloga zakona. V zadnjem času se je namreč omenjeni sklad, navkljub njegovim omejenim finančnim zmožnostim, prevečkrat uporabljal kot vir financiranja, s tem pa se je izgubljala njegova osnovna funkcija, posredno pa se je slabil tudi položaj invalidskih podjetij na trgu.

Državni svet meni, da bo izvajanje nekaterih določb predloga zakona v praksi s stališča občin otežkočeno, saj so v predlogu zakona določene kot eden do glavnih akterjev pri spodbujanju delovanja in razvoja socialnega podjetništva, same pa razpolagajo z omejenimi, večinoma nezadostnimi finančnimi sredstvi.

Državni svet ugotavlja, da kljub upoštevanju večine pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora ter zainteresirane javnosti v fazi obravnave predloga zakona v okviru matičnega delovnega telesa, še vedno ostajajo odprta nekatera pomembna vprašanja, zato predlagatelja poziva, da jih v nadaljevanju zakonodajnega postopka razreši.

Državni svet navkljub nekaterim pripombam meni, da je predlog zakona tudi z vidika sedanjih finančno-gospodarskih težav nujno potreben, saj daje podlage za zaposlovanje najbolj ranljivih skupin slovenskega prebivalstva na trgu dela. Omenjene skupine ljudi so sicer v veliki meri odvisne od javnih socialnih transferjev.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o detektivski dejavnosti (ZDD-1)

Državni svet Republike Slovenije je na 33. seji 19. 1. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o detektivski dejavnosti (ZDD-1) - druga obravnava.

Državni svet ne podpira predloga zakona.

Državni svet ugotavlja, da je bil Zakon o detektivski dejavnosti sprejet leta 1994 in noveliran leta 2002, 2005 in 2007. Novelo zakona, ki je usklajena z direktivo (Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne, 12.12.2006 o storitvah na notranjem trgu, Uradni list EU, L 376/36, z dne 27. 12. 2006) in ureja postopke priznavanja poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, je Državni zbor sprejel na seji 26. marca 2010.

Državni svet podpira prizadevanje in postopke v zvezi s harmonizacijo prava, zagotavljanjem prostega pretoka kapitala, blaga in storitev ter priznavanjem poklicnih kvalifikacij, v skladu s predpisi, ki urejajo postopke priznavanja poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije. Ob tem pa opozarja, da so ureditve detektivske dejavnosti v posameznih državah EU različne in ponekod ne

dosegajo enakovrednega standarda, doseženega v Sloveniji (5 držav področja nima urejenega, 12 držav ima področje delno regulirano). V širšem mednarodnem prostoru Slovenija sodi med države z zgledno urejenim področjem detektivske dejavnosti.

Državni svet poudarja, da je potrebno doseženo raven, kvaliteto dela in ugled poklica zagotavljati tudi v prihodnje. Predlog zakona o detektivski dejavnosti sedaj zahteva V. stopnjo izobrazbe, namesto dosedanje višje in na ta način znižuje doseženi standard in pomeni razvrednotenje detektivske dejavnosti in poklica. Veljavne določbe zakona iz leta 1994 določajo VI. stopnjo izobrazbe, danes enakovredno VII. stopnji.

Državni svet opozarja, da je bil podoben ukrep znižanje strokovne izobrazbene ravni storjen pri nekaterih poklicih obrtnih storitev. Obrtne šole ni in s tem ne zagotovljene kakovosti in profesionalnosti. Potrebno je zadržati izobrazbeni nivo in profesionalne okvire. Državni svet poudarja, da ni administrativnih ovir, ki bi narekemale znižanje nivoja izobrazbe.

V zvezi z ukinitvijo detektivske družbe in popolno liberalizacijo oblik dela Državni svet opozarja na negativne izkušnje iz obrti in podjetništva z ustanavljanjem "slamnatih" podjetij, uporabo in zlorabo dejavnosti. Detektivska dejavnost je posebna aktivnost, omejena je s pravicami naročnika in vezana na mandatno razmerje. Pri izvajanju postopkov, ki so lahko tudi na meji zagotavljanja spoštovanja in varstva človekovih pravic, mora detektiv oceniti sorazmernost postopka in ukrepov. Popolna liberalizacija bi pomenila, da bi se z detektivsko dejavnostjo lahko ukvarjale različne gospodarske družbe. Državni svet meni, da bi tudi v prihodnje kazalo zadržati preglednost delovanja v okviru detektivske družbe.

Državni svet ugotavlja, da je postopek predhodnega preverjanja opredeljen v 16. b členu veljavnega zakona in ga opravlja Detektivska zbornica Slovenije. Predlog novele v 13. členu določa varnostno preverjanje, ki ga opravi Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Torej gre za krčenje pristojnosti zbornice oziroma prenos pristojnosti na ministrstvo.

Državni svet ponovno opozarja na zagotavljanje javnega interesa in pravic potrošnikov; na pravico slovenskega potrošnika do komunikacije v materinem jeziku. Člani komisije so poudarili pomen rabe lastnega jezika, ki zagotavlja človekovo dostojanstvo, zasebnost in s tem človekove pravice. Zagotavljati večjo pozornost jezikovni politiki in skrb za uporabo lastnega jezika doma in v inštitucijah EU.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o prostovoljstvu (ZProst)

Državni svet Republike Slovenije je na 33. seji 19. 1. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o detektivski dejavnosti (ZDD-1) - druga obravnava.

Državni svet ne podpira predloga zakona.

Državni svet ugotavlja, da je bil Zakon o detektivski dejavnosti sprejet leta 1994 in noveliran leta 2002, 2005 in 2007. Novelo zakona, ki je usklajena z direktivo (Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne, 12.12.2006 o storitvah na notranjem trgu, Uradni list EU, L 376/36, z dne 27. 12. 2006) in ureja postopke priznavanja poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, je Državni zbor sprejel na seji 26. marca 2010.

Državni svet podpira prizadevanje in postopke v zvezi s harmonizacijo prava, zagotavljanjem prostega pretoka kapitala, blaga in storitev ter priznavanjem poklicnih kvalifikacij, v skladu s predpisi, ki urejajo postopke priznavanja poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije. Ob tem pa opozarja, da so ureditve detektivske dejavnosti v posameznih državah EU različne in ponekod ne dosegajo enakovrednega standarda, doseženega v Sloveniji (5 držav področja nima urejenega, 12 držav ima področje delno regulirano). V širšem mednarodnem prostoru Slovenija sodi med države z zgledno urejenim področjem detektivske dejavnosti.

Državni svet poudarja, da je potrebno doseženo raven, kvaliteto dela in ugled poklica zagotavljati tudi v prihodnje. Predlog zakona o detektivski dejavnosti sedaj zahteva V. stopnjo izobrazbe, namesto dosedanje višje in na ta način znižuje doseženi standard in pomeni razvrstitev detektivske dejavnosti in poklica. Veljavne določbe zakona iz leta 1994 določajo VI. stopnjo izobrazbe, danes enakovredno VII. stopnji.

Državni svet opozarja, da je bil podoben ukrep znižanje strokovne izobrazbene ravni storjen pri nekaterih poklicih obrtnih storitev. Obrtne šole ni in s tem ne zagotovljene kakovosti in profesionalnosti. Potrebno je zadržati izobrazbeni nivo in profesionalne okvire. Državni svet poudarja, da ni administrativnih ovir, ki bi narekemale znižanje nivoja izobrazbe.

V zvezi z ukinitvijo detektivske družbe in popolno liberalizacijo oblik dela Državni svet opozarja na negativne izkušnje iz obrti in podjetništva z ustanavljanjem "slamnatih" podjetij, uporabo in zlorabo dejavnosti. Detektivska dejavnost je posebna aktivnost, omejena je s pravicami naročnika in vezana na mandatno razmerje. Pri izvajanju postopkov, ki so lahko tudi na meji zagotavljanja spoštovanja in varstva človekovih pravic, mora detektiv oceniti sorazmernost postopka in ukrepov. Popolna liberalizacija bi pomenila, da bi se z detektivsko dejavnostjo lahko ukvarjale različne gospodarske družbe. Državni svet meni, da bi tudi v prihodnje kazalo zadržati preglednost delovanja v okviru detektivske družbe.

Državni svet ugotavlja, da je postopek predhodnega preverjanja opredeljen v 16. b členu veljavnega zakona in ga opravlja Detektivska zbornica Slovenije. Predlog novele v 13. členu določa varnostno preverjanje, ki ga opravi Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Torej gre za krčenje pristojnosti zbornice oziroma prenos pristojnosti na ministrstvo. Državni svet ponovno opozarja na zagotavljanje javnega interesa in pravic potrošnikov; na pravico slovenskega potrošnika do komunikacije v materinem jeziku. Člani komisije so poudarili pomen rabe lastnega jezika, ki zagotavlja človekovo dostojanstvo, zasebnost in s tem človekove pravice. Zagotavljati večjo pozornost jezikovni politiki in skrbi za uporabo lastnega jezika doma in v inštitucijah EU.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji (ZVRK-A)

Državni svet Republike Slovenije je na 33. seji 19. 1. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji (ZVRK-A) - skrajšani postopek

Državni svet podpira predlog zakona.

Državni svet ugotavlja, da predlog zakona sledi odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-295/07 (Uradni list RS, št. 105/08), ki je bila izdana v postopku ocene ustavnosti in zakonitosti na zahtevo Državnega sveta.

Ustavno sodišče v navedeni odločbi navaja: »Ker Državni svet z zahtevo za zakonodajni referendum uresničuje svojo ustavno pristojnost in se tako aktivno vključi v zakonodajni postopek, mu je treba zagotoviti, da lahko dejavno sodeluje tudi v referendumski kampanji, zlasti tako, da sodeluje pri seznanjanju in obveščanju volivcev in s tem vpliva na njihovo odločanje na referendumu. Bistvenega pomena za izvedbo kampanje pa je, da so državnemu svetu zagotovljena primerna sredstva».

Novela zakona odpravlja neskladje z Ustavo Republike Slovenije in določneje opredeljuje Vlado Republike Slovenije, enako kot druge organizatorje referendumске kampanje.

Državni svet nima pripomb na predlog zakona in ga soglasno podpira. Izraženo je bilo priznanje Ministrstvu za javno upravo za upoštevanje ustavnega položaja Državnega sveta in spoštovanje odločbe Ustavnega sodišča.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP)

Državni svet Republike Slovenije je na 34. seji 16. 2. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP) - druga obravnava

Državni svet predlog zakona podpira.

Državni svet ugotavlja, da se s tem zakonom ureja področje promocije kmetijskih in živilskih proizvodov v skladu s predpisi EU in po vzoru nekaterih drugih evropskih držav. Eden od ciljev je tudi vzpostavitev in promocija široko zastopane nacionalne sheme kakovosti oziroma prostovoljne označbe ter tako označenih proizvodov. Za tako promocijo je treba zagotoviti ustrezna finančna sredstva oziroma finančno udeležbo sektorjev, kot to zahtevajo evropski predpisi o državnih pomočeh. Promocija se bo v skladu s predpisi EU o državnih pomočeh izvajala za kmetijske in živilske proizvode. Promocija se bo izvajala za sektorje mleka, mesa, sadja, vrtnin, vina, oljčnega olja in krušnega žita. Posamezni sektorji se bodo vključevali v promocijo s sklepom vlade na predlog Sveta za promocijo. Izvajala se bo skupna splošna (generična) promocija, to je zagotavljanje splošnih informacij o pridelavi in predelavi, o prehranjevalnih koristih kmetijskih proizvodov in njihovi priporočeni rabi. Taka promocija ni namenjena spodbujanju kupca k nakupu konkretnega proizvoda, zato ne vsebuje navedbe porekla proizvoda, blagovnih znamk ali posameznih proizvajalcev. Izvajala se bo tudi promocija shem kakovosti ter prostovoljnih označb kot tudi tako zaščitene proizvodov, če njihova proizvodnja dosega odstotek provizije, ki ga določi Svet za promocijo, v primerjavi s celotno proizvodnjo.

Skupna splošna promocija se bo do petdeset odstotkov financirala iz državnega proračuna, petdeset odstotkov pa se zbere s prispevkom živilsko-predelovalne industrije. Promocija proizvodov iz shem kakovosti in proizvodov, označenih s prostovoljnimi označbami se do petdeset odstotkov financira iz državnega proračuna, ostalo se zagotovi iz prispevkov sektorja (tako od kmetov, kot od predelovalnih podjetij), za katerega je vzpostavljena shema kakovosti oziroma prostovoljna označba. Prispevki, zbrani na podlagi zakona, se bodo zbirali na namenski proračunski postavki na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za načrtovanje in izvajanje promocije bo ministrstvo preko javnega razpisa izbralo izvajalca strokovnih nalog promocije za obdobje šest let. Izbrani izvajalec bo izvajal promocijo, jo načrtoval skupaj z reprezentativnimi predstavniki sektorjev, pripravljal pomembne dokumente s področja promocije, sodeloval pa bo tudi pri oblikovanju sheme kakovosti in opravljal tehnične naloge za Svet za promocijo.

Za zagotavljanje vpliva na načrtovanje in izvajanje promocije s strani zavezancev za plačilo prispevka bo ustanovljen Svet za promocijo, ki ga bodo sestavljale reprezentativne organizacije sektorjev ter sektorski in posvetovalni odbori, v katere pa bodo vključeni strokovnjaki iz sektorjev, tako na ravni pridelave, predelave ter področja obrti, turizma, javne radiotelevizije, trgovine in potrošnikov. Svet za promocijo bo usmerjal in nadzoroval delo izvajalca strokovnih nalog promocije ter imel ključno besedo pri vseh njegovih pomembnejših aktivnostih. Zbiranje prispevka od primarnih proizvajalcev in živilsko-predelovalne industrije se bo izvajalo za sektorje, ki bodo na podlagi sklepa vlade vključeni v promocijo na dva načina. Prvi način je od količin primarnih kmetijskih proizvodov, ki bodo odkupljene za predelavo, od živali, ki bodo odkupljene za zakol, namenjene za uslužnostni zakol, ali od količin, ki bodo predelane v interni realizaciji. V tem primeru se prispevek zbira na podlagi samoobdavčitve, zavezanci za njegovo plačilo bodo tako pridelovalci (razen za sadje in vrtnine) kot predelovalci, odvedle pa ga bodo klavnice, mlekarne, predelovalci sadja in vrtnin, oljarne, ter vinske kleti. Na drugi način pa od površin kmetijskih zemljišč, na katerih se prideluje vrtnine in sadje ter od čebeljih družin. Prispevek, ki ga plačujejo nosilci kmetijskih gospodarstev od kmetijskih površin za vrtnine, sadje in čebelje družine, z izdajanjem odločb pobira Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Letno višino prispevka na podlagi kriterijev opredeljenih v zakonu, določa vlada na predlog Sveta za promocijo.

Državni svet podpira stališča Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, da je potrebna čimprejšnja sistemska ureditev financiranja tega zakona s čimer se bo dosegla večja informiranost potrošnikov do kvalitetne in varne preskrbe ter posledično tudi do večje prodaje. Velja pa opozoriti, da zakon pokriva le področje kmetijskih proizvodov in ne vključuje lesa, zato bi v zakon bilo potrebno vključiti les oziroma prodajo lesa. Promocija shem kakovosti bi morala biti namenjena promociji proizvodov iz shem kakovosti v ustreznem razmerju do promocije generičnih pridelkov. V zakonu je potrebno jasno opredeliti, koliko sredstev bo zbrala posamezna skupina zavezancev za plačilo prispevka in koliko država. Sistem osnov za odmero prispevkov ni ustrezen in je tehnično ter administrativno prezahteven. Potrebno je preučiti možnost zbiranja prispevkov za nosilce kmetijskih gospodarstev na osnovi podatkov, pridobljenih iz zbirnih vlog. Prevladuje tudi mnenje, da so prekrški oziroma globe za pravne osebe previsoke, zato je za fizične osebe potrebna podobna ureditev, kot je v zakonu o davčnem postopku.

Državni svet meni, da je glede na zahtevnost zakona, ki naj med kmetstvom ne bi bil sprejet kot nekakšen dodaten davek, potrebno opozoriti na samo financiranje, ki je vprašljivo. Pritrjeno je bilo opozorilom v mnenju Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora k predlogu zakona v zvezi z določbami zakona, ki urejajo obvezni prispevek. Ta prispevek je javna dajatev in v zvezi s tem opozarjajo na 147. člen Ustave, po katerem država določa davke in druge javne dajatve z zakonom. V bistvu gre za štiri različne prispevke, ki se nanašajo na različne zavezance in odmerjajo od različnih osnov. Nanašajo se na prispevek od določenih primarnih kmetijskih proizvodov, ki ga plačujejo nosilci kmetijskega gospodarstva od proizvodov, prodanih za predelavo ali živali, oddanih v storitveni zakol. Nadalje se nanašajo na prispevek od določenih primarnih kmetijskih proizvodov, ki ga plačujejo kupci od proizvodov, kupljenih za predelavo ali živali, za katere so izvedli storitveni zakol. Pomemben je tudi prispevek od kmetijskih površin, ki ga plačujejo nosilci kmetijskega gospodarstva od določenih kmetijskih površin in prispevek od čebeljih družin, ki ga plačujejo nosilci kmetijskega gospodarstva od čebeljih družin.

Državni svet opozarja, da ni jasno, kateri od navedenih prispevkov se kumulirajo pri določenih zavezancih, saj v primeru, ko ista oseba kupi določene količine kot posrednik, določene pa kot kupec za predelavo, pri čemer ni nemogoče, da se ista oseba za nadaljnjo prodajo določenih količin kmetijskih proizvodov odloči šele pozneje, ko jih je že odkupila morda z namenom lastne proizvodnje. Pri odmeri in plačevanju teh prispevkov bodo lahko nastali problemi, ki jih bo težko rešiti. Zavezanci za plačilo prispevka niso jasno določeni, zato se postavlja vprašanje, kako ravnati v primeru, ko dve funkciji izvajata ločeni podjetji, torej ko eno odkupuje proizvode, drugo pa jih zanj predeluje in jih kot prodajalec nikdar ne kupi zase. V tem primeru niti prva niti druga oseba ni kupec v smislu obravnavane definicije, zato bo lahko prišlo do enostavnega izogibanja obveznosti plačila prispevka. Tudi ni jasno, kako je s kmetijskimi proizvodi, ki jih določena oseba kupi za izvoz. Definicija kupca namreč ne vključuje opredelitve, kje nastopi obveznost plačila prispevka; po kraju proizvodnje ali pa po kraju kupo-prodajne pogodbe.

Za Državni svet je sporna tudi določitev zavezancev po posameznih sektorjih, ki je prepuščena odredbi ministra, pristojnega za kmetijstvo. Šele ko bo v potrjenem programu promocije in na njegovi podlagi sprejeti odredbi ministra določeno, za katere sektorje oziroma nosilce kmetijskega gospodarstva in kupce na teh sektorjih, bo nastopila obveznost plačila prispevka. Ne more namreč biti prepuščeno odločitvi ministra, kdo sploh je zavezanec za plačilo prispevka. Višino prispevka določi vlada Republike Slovenije, zato je taka ureditev sprejemljiva, kadar zaradi pogostega spreminjanja višine javne dajatve ni mogoče v zakonu natančno določiti njene višine, vendar mora v takem primeru zakon jasno določiti način in merila, po katerih vlada določi to javno dajatev in meje te javne dajatve. Ni pa jasno, ali je obveznost plačevanja prispevka določena kot letna ali kot mesečna obveznost, čeprav je vsaj glede prispevka od kmetijskih površin in od čebeljih družin mogoče sklepati, da gre za letno obveznost. Odločitev o tem pa je pomembna, saj je letna obveznost lahko določena le za celo koledarsko leto, mesečna pa za posamezne mesece.

Državni svet sloglaša, da bo učinkovitost promocije pogojena s kvalitetno zastopanostjo ljudi v Svetu za promocijo, saj bo učinkovitost povezana s kontrolo na terenu in vidna skozi povečano prodajo proizvodov. Bo pa v kmetijskem sektorju nujno potrebno doseči, da bo strošek proizvoda čim nižji, v nasprotnem primeru ne bomo konkurenčni tudi v naslednjem obdobju, kljub prizadevanjem skozi prostovoljno kakovost.

Državni svet je sprejel naslednja stališča in pripombe:

- V 11. členu (osnove za določitev prispevka) se naj v 2. točki, kjer se obračunava prispevek od primarnih kmetijskih proizvodov, za alinejo " glavo govedi" doda "glavo konj".
- V določbe predloga zakona se naj smiselno vključi področje proizvodnje in prodaje lesa in lesnih izdelkov.
- Financiranje skupne splošne promocije in promocije shem kakovosti ter prostovoljnih označb se naj obvezno financira z najmanj 50% deležem države, saj gre za izobraževanje potrošnikov.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1)

Državni svet Republike Slovenije je na 34. seji 16. 2. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1) - druga obravnava

Državni svet predlog zakona podpira s pridržki.

Državni svet se je seznanil s ključnimi rešitvami predloga zakona in ugotavlja, da se s predlogom zakona med drugim uvaja povečan nadzor nad kršitelji in občutno povišanje glob v primeru kršitev. Hkrati meni, da bi celovitejšo oceno končnega učinka predloga zakona lažje podal, če bi imel vpogled v predvidena podzakonska akta, ki se bosta nanašala na kratkotrajno in osebno dopolnilno delo.

Državni svet problematiko dela na črno prepoznava kot velik nacionalni problem, saj naj bi po nekaterih ocenah v Sloveniji obseg poslov, ki se opravijo v okviru sive ekonomije, dosegal okoli 10 milijard evrov. Gre za pereč problem, ki se nezadržno širi, družba pa ga na nek način dojema kot samoumevnega, kar je nesprejemljivo. Državni svet zato podpira rešitve, ki bodo omogočile v čim večji meri omejiti obseg sive ekonomije in iz tega naslova pobrati čim več davščin.

Državni svet opozarja, da je bila do sedaj zakonodaja naravnana na sankcioniranje tistih, ki so že imeli registrirano neko dejavnost, vendar so svoje delo opravljali delno zakonito. Sankcioniranje dela na črno, izvedenega na podlagi neregistrirane dejavnosti, pa je bilo v praksi težko izvedljivo,

saj se je zahtevalo, da se kršitelja dobesedno "ujame pri delu", po možnosti na podlagi prijave, pa tudi v tem primeru se mu je potem težko dokazalo, da je bilo delo na črno dejansko izvedeno ter da je prišlo v povezavi z njimi do nezakonitih finančnih transakcij.

Državni svet ugotavlja, da je obseg izvajanja dejavnosti, ki ni registrirana, v Sloveniji zaskrbljujoč ter da ima številne negativne posledice za gospodarstvo in družbo v celoti. Med drugim zaradi tega prihaja do velikega izpada pobranih davščin, velike količine nezakonito pridobljenega denarja pa se praviloma vlagajo v ostale nezakonite posle, tudi kriminalne, kar potem v obliki spirale samo še dodatno potencira pojav sive ekonomije. Prav tako pa posamezniki, ki opravljajo delo na črno predstavljajo nelojalno konkurenco tako tistim posameznikom, ki imajo svojo dejavnost registrirano in v skladu z zakoni poravnavaajo svoje davčne obveznosti ter obveznosti iz naslova socialnega zavarovanja za svoje zaposlene, kot tudi zaposlenim pri delodajalcih, ki svojo dejavnost opravljajo v skladu z zakonodajo.

Državni svet zato podpira nov pristop k nadzoru nad delom na črno in zagotavljanje podlag za dejansko izvedljivo ter strožje sankcioniranje kršiteljev. Tako bi bilo smiselno tudi osebe, ki opravljajo delo na črno na podlagi neregistrirane dejavnosti, sankcionirati primerljivo z obvezo delodajalca, da zaposli brezposelno ali neaktivno osebo, če je le-ta na črno zaposlena. Posamezniku, za katerega bi se ugotovilo, da svojo dejavnost opravlja na črno, bi se tako avtomatično podelilo status samostojnega podjetnika in se mu obračunalo prispevke za nazaj, torej za celotno ugotovljeno obdobje opravljanja dejavnosti na črno. S tem bi se resnično zagotovila enakost vseh pravnih subjektov pred zakonom.

Državni svet večino rešitev v predlogu zakona ocenjuje kot dobre in nujno potrebne, saj kažejo na ustrezno nižanje stopnje tolerantnosti do kršiteljev. Državni svet tako pozitivno ocenjuje jasnejše definiranje nekaterih pojmov, obveznost sklenitve delovnega razmerja v primeru zaposlovanja na črno brezposelne ali neaktivne osebe, povečevanje pristojnosti nadzornih organov, predvideno višanje sankcij ter vključevanje novih pristojnih nadzornih organov (Carinske uprave). Slednje se lahko razume tudi kot začetek reforme inšpekcijskih služb, ki je nujno potreben za zagotovitev uspešnega izvrševanja zakona v praksi.

Kljub temu pa Državni svet opozarja na številne negativne odzive s strani civilne družbe v zvezi z določbami o sosedski pomoči, na pripombe v zvezi z urejanjem opravljanja kmetijske dejavnosti ter predloge za ustrezno umestitev dejavnosti invalidskih organizacij v predlog zakona.

Državni svet podpira pripombe Slovenske filantropije, ki v imenu civilne družbe nasprotuje neprimerni ureditvi področja medsosedske pomoči v predlogu zakona. Ni dvoma, da je področje sive ekonomije potrebno urediti, ni pa sprejemljivo, da se delo na črno enači z medsosedsko pomočjo. V primerjavi z določbami veljavnega Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, se s predlogom zakona uvajajo dodatni pogoji za presojo ali sosedska pomoč prestopa mejo dovoljenega (pogoj materialne koristi oziroma pričakovanja ter specifikiranje kdo zagotovo ne sme izvajati sosedske pomoči, ne glede na okoliščine v katerih se delo izvede). Predlog zakona tako kategorično zavrača možnost, da bi sosedsko pomoč izvajal podjetnik ali samozaposleni v obliki dela, ki se sklada z njegovo registrirano dejavnostjo, zgolj kot dober sosed, brez izvedenega plačila, pogodbe ali materialne koristi. Državni svet meni, da bi termin sosedske pomoči v zakonu moral biti definiran na podlagi pozitivne konotacije, brez vnašanja dodatne nestrpnosti med ljudi, še zlasti zaradi pomena, ki ga ima sosedsko delo za medčloveške odnose.

Državni svet podpira tudi pripombe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki predlaga, da naj se kmetijska dejavnost zaradi njenih posebnosti samostojno uredi tako v okviru zakona kot tudi v predvidenih podzakonskih aktih iz 16. in 17. člena predloga zakona, ki naj bi natančneje urejala kratkotrajno in osebno dopolnilno delo. Predlog zakona v primerjavi z veljavnim Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list št. 12/2007-UPB 1 in 29/2010) namreč na novo, v okviru definicije pojma samozaposlene osebe, navaja tudi osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost kmetijstva ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, s čimer se v povezavi z 12. členom predloga zakona, ki govori o sosedski pomoči, avtomatično izključi možnost sosedske pomoči med kmeti. Oseba, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo, pa je poleg tega postavljena v neenakopravni

položaj z ostalimi samostojnimi podjetniki na podlagi določb 17. člena predloga zakona, ki ureja kratkotrajno delo, pri čemer se slednjega omejuje na 40 ur mesečno, kot možne izvajalce tovrstnega dela pa se opredeljuje zgolj zakonca ali zunajzakonskega partnerja ter sorodstvo v ravni vrsti do prvega kolena. Iz tega naslova bodo osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost kmetijstva ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, gledano v obdobju celega leta, na slabšem, saj pomoč v obliki kratkotrajnega dela potrebujejo tudi s strani širšega sorodstva ter prijateljev in predvsem ob sezonskih konicah, ki trajajo maksimalno en mesec, medtem ko bodo ostali samostojni podjetniki lahko koristili pomoč v obliki kratkotrajnega dela neomejeno skozi celo leto.

Državni svet v skladu z navedenimi pripombami ugotavlja, da predlog zakona v določbah, ki se nanašajo na sosedsko pomoč, ne zasleduje cilja preprečevanja plačila za delo na črno, ampak omejuje pomoč, ki je v tesni povezavi s solidarnostjo, ki bi se morala v družbi še dodatno spodbujati in ne omejevati.

Državni svet je bil seznanjen s pojasnili Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, da bodo nadzorni organi v povezavi z določili o sosedski pomoči v praksi, tako kot do sedaj, delovali tako, da ne bodo preprečevali sosedске in prijateljske pomoči pri določenih sezonskih kmečkih opravilih, trgatvah, obiranju oljk in podobnih dejavnostih. V nadaljevanju zakonodajnega postopka naj bi bil sprejet tudi amandma, ki bo te dileme razrešil. Državni svet v zvezi s tem opozarja, da lahko napovedane spremembe nekaterih spornih določb predloga zakona pomembno vplivajo na izoblikovanje drugačnega končnega stališča Državnega sveta glede podpore predlogu zakona. Prav tako Državni svet opozarja, da ni dopustno, da bi nadzorni organi prosto presojali vsebino posamezne določbe od primera do primera, zato naj se sporne zakonske določbe oblikujejo tako, da bo iz njih jasno razvidno kaj šteje kot delo na črno ter da se bodo nato lahko v praksi striktno izvrševale enako za vse kršitelje.

Državni svet meni, da je povsem upravičeno med dejavnosti, ki ne štejejo za delo na črno, vključiti tudi delo v okviru invalidskih organizacij. Z namenom natančnejšega določanja vsebine in obsega dela, ki ne šteje kot delo na črno, pa Državni svet predlaga, da se iz posameznih določb izloči pojem "karitativna dejavnost", saj za njegovo uporabo ne obstajajo ustrezne zakonske podlage.

Državni svet tako predlaga naslednja amandmaja k predlogu zakona:

1. Amandma k 11. členu:

Četrta alineja prvega odstavka se spremeni tako, da se glasi:

"- delo v invalidskih ali humanitarnih organizacijah v skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti ter prostovoljsko delo po tem zakonu in po drugih predpisih, "

Druga alineja drugega odstavka se spremeni tako, da se glasi:

"- nujno delo ter delo v invalidskih ali humanitarnih organizacijah v skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti ter prostovoljsko delo po tem zakonu in po drugih predpisih,".

Obrazložitev:

V primeru dejavnosti invalidskih, humanitarnih in drugih dobrotelčnih organizacij gre za specifične dejavnosti, ki so zaradi svoje specifičnosti tudi posebej opredeljene v Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD). V dejavnost invalidskih organizacij pod šifro dejavnosti 94.991 spada "interesno člansko povezovanje invalidov, ki zaradi prirojenih ali pridobljenih okvar in oviranosti, ki jo pogojuje oziroma ustvarja fizično in družbeno okolje, ne morejo sami delno ali v celoti zadovoljevati potreb osebnega, družinskega in družbenega življenja v okolju, v katerem živijo; izvajanje različnih aktivnosti in posebnih socialnih programov po načelih neodvisnega življenja invalidov, kot so npr: uveljavljanje človekovih pravic invalidov, usposabljanje za aktivno življenje in delo, dopolnilno izobraževanje in ohranjanje zdravja, prilagojeni prevozi, informativna, založniška in kulturna dejavnost, oskrba s tehničnimi pripomočki, osebna asistenca, razna samopomoč in prostovoljno delo z invalidi, preprečevanje in blaženje socialnih in psihičnih posledic invalidnosti", dejavnost

humanitarnih in dobrodelnih (karitativnih) organizacij pa je opredeljena s šifro dejavnosti 88.991 in v opisu zajema "dobrodelne in podobne storitve humanitarnih organizacij, ki nudijo pomoč posameznikom in skupinam v stiski, dejavnosti za pomoč žrtvam naravnih nesreč, beguncem, priseljencem ipd., vključno z začasno nastanitvijo, zbiranje sredstev za dobrodelne namene, druge storitve humanitarnih organizacij"

Tudi Zakon o socialnem varstvu v 62., 63. in 64. členu jasno opredeljuje naloge dobrodelnih in invalidskih organizacij ter organizacij za samopomoč.

S predlagano dikcijo bi se na eni strani bolj natančno določilo vsebino in obseg dela na področju invalidskih, humanitarnih in dobrodelnih organizacij, ki ne šteje kot delo na črno, kar bi odpravilo siva polja potencialnih razlag možnih vrst dela v teh organizacijah, ki ne bi štelo za delo na črno. Na drugi strani pa bi se opustila uporaba pojma karitativne organizacije, ki nima podlage v zakonodaji. V zakonu o humanitarnih organizacijah je namreč v 6. členu jasno opredeljeno katere vrste humanitarnih organizacij obstajajo, in sicer splošne dobrodelne organizacije, organizacije za kronične bolnike in organizacije za samopomoč. Karitativnost lahko tako pomeni zgolj eno od podvrst humanitarnih organizacij, ne pa tudi vseh ostalih vrst humanitarnih organizacij. Zaradi doslednosti bi bilo smotrnejše v predlogu zakona uporabljati krovne oziroma splošne izraze ali pa naštetih vse možne vrste humanitarnih organizacij ne zgolj ene.

2. Amandma k 15. členu:

Prvi odstavek se dopolni tako, da se glasi:

"(1) Za delo v invalidskih ali humanitarnih organizacijah se šteje brezplačno delo za organizacije, ki pridobijo status humanitarne ali invalidske organizacije."

Obrazložitev:

Zakon o invalidskih organizacijah ter Zakon o humanitarnih organizacijah, ki definira več vrst humanitarnih organizacij (6. člen) določata natančne pogoje in kriterije za pridobitev statusa invalidske ali humanitarne organizacije, vključno z opredelitvijo skrbnika registra ter obveznosti iz naslova pridobitve statusa. Nikjer pa navedena zakona, vključno z ostalo obstoječo zakonodajo, ne navajajo pogojev in kriterijev za pridobitev statusa karitativne organizacije. Zato se predlaga črtanje tega pojma. Državni svet na podlagi vseh naštetih pripomb in predlaganih amandmajev poziva predlagatelja, da sporne določbe ustrezno dopolni ali spremeni ter da se v nadaljevanju zakonodajnega postopka ustrezno odzove na negativna stališča in opozorila tako civilne družbe kot strokovne javnosti.

Državni svetnik Rudi Cipot je podal ločeno mnenje k predlogu zakona. Predloga zakona ne podpira, ker meni, da bi problematiko dela na črno moralo v osnovi reševati Ministrstvo za finance, saj bi moral zakon kot ključni cilj zasledovati čim večji iztržek pobranih davščin iz naslova plačil za delo, ki se opravlja v okviru neregistriranih dejavnosti (ponudba izdelkov in storitev). Slediti bi bilo torej potrebno cilju omejitve nezakonitih finančnih transferjev, nad katerimi država trenutno nima kontrole. Ta cilj bi lahko dosegli s kontrolo odlivov posameznikov, ki presegajo znesek minimalnega osebnega dohodka. Predlog zakona po njegovem mnenju zadanega cilja omejitve dela na črno ne bo dosegel, bo pa povzročil dodatne stroške zaradi povečevanja števila inšpekcijskih služb. Pravilno izbrane poti za zaježitev dela na črno bi po njegovem mnenju lahko bile bistveno cenejše in bolj učinkovite od predloženih.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep na podlagi seznanitve z izvajanjem Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin v povezavi s poskusnimi izračuni vrednosti nepremičnin

Državni svet Republike Slovenije je na 33. seji 19. 1. 2011, na podlagi 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) ter na podlagi seznanitve z izvajanjem Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin v povezavi s poskusnimi izračuni vrednosti nepremičnin, sprejel naslednji sklep.

Državni svet se je na pobudo državnega svetnika Rastislava Jožeta Revna seznanil z izvajanjem Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin v povezavi s poskusnimi izračuni vrednosti nepremičnin.

Državni svet meni, da je nujno dopolniti sistem množičnega vrednotenja nepremičnin tako, da bodo cenitve izražale dejansko prometno vrednost nepremičnin. Državni svet predlaga, da Ministrstvo za okolje in prostor ter Geodetska uprava Republike Slovenije preučita predlagane dodatne tehnične elemente za vrednotenje nepremičnin (priloga).

Državni svet ugotavlja, da je bilo popisanih 6.103.000 nepremičnin, pri čemer so bile do 3. 1. 2011 posredovane pripombe na 588.000 nepremičnin (manj kot 10%), pri čemer je bilo podanih pripomb zaradi izračunane vrednosti na slabe 3% nepremičnin (172.000), glede spremembe lastništva na 3,4% nepremičnin (204.000). Po mnenju Državnega sveta število pripomb ni veliko, še posebej glede na neurejene prostorske evidence.

Ocenjevanje vrednosti nepremičnin za potrebe obdavčenja in drugih javnih namenov je zelo občutljiva zadeva, ki pa zahteva kvaliteten register nepremičnin, kar pa je odvisno od urejenosti podatkov o zemljiščih (zemljiški kataster), stavbah in delih stavb (kataster stavb) in lastnikih (zemljiška knjiga). Državni svet poudarja, da je kljub številnim projektom države in lokalnih skupnosti z namenom ureditve baze podatkov (kataster stavb, zemljiški kataster, kataster gospodarske javne infrastrukture, zemljiška knjiga) to področje še zmeraj neurejeno, pri čemer je krivda za tako stanje tako na strani lastnikov nepremičnin, ki ne urejajo vpisov in sprememb lastništva, spremembe rabe in drugih podatkov, kot na strani neusklajenosti in nenatančnosti posameznih prostorskih baz.

Od vzpostavitve kvalitetne baze podatkov oziroma njene operativnosti je torej odvisna uvedba davka na nepremičnine kot lastnega davčnega vira občin in posledično ukinitvev nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

Glede na neustreznost pridobljenih podatkov o namenski rabi zemljišč s strani občin, ki je posledica še nedokončanega procesa sprejemanja občinskih prostorskih načrtov, Državni svet pričakuje, da bo Geodetska uprava Republike Slovenije ustrezno uredila to problematiko.

Državni svet ugotavlja, da je za oblikovanje končnega predloga modelov vrednotenja, ki naj bi bili sprejeti in uveljavljeni do konca tega leta, zelo pomembno podajanje verodostojnih podatkov in da lastniki nepremičnin podajajo podatke o njihovi dejanski rabi. Vse pripombe lastnikov so dobrodošle, saj bodo pripomogle k oblikovanju modelov splošnih vrednosti nepremičnin, ki bodo čim bližje tržnim vrednostim. Državni svet pričakuje, da bo Geodetska uprava Republike Slovenije na podlagi vseh pripomb ponovno preučila modele vrednotenja nepremičnin, vrednostne cone, v katero je posamezna nepremičnina uvrščena.

Državni svet predlaga, da se rok za podajanje pripomb na izračunane vrednosti nepremičnin podaljša za vsaj tri mesece.

Državni svet opozarja na problem neurejenega lastništva dela kmetijskih zemljišč, ki so jih lastniki brezplačno prenesli na državo ali občine za izgradnjo javne gospodarske infrastrukture (npr. ceste), vendar pa zaradi visokih stroškov odmere nikoli niso bile opravljene in posledično lastništvo

ni zemljiškoknjižno urejeno. Z uvedbo davka na nepremičnine bodo pravno-formalni, ne pa dejanski lastniki teh zemljišč obremenjeni. Državni svet pričakuje, da bodo predvideni bolj poenostavljeni postopki izmere teh zemljišč dejansko realizirani.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklepi na podlagi posveta z naslovom Univerzalni temeljni dohodek v Sloveniji - utopija ali realna možnost?

Državni svet Republike Slovenije je na 34. seji 16. 2. 2011, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) ter na podlagi posveta z naslovom Univerzalni temeljni dohodek v Sloveniji - utopija ali realna možnost?, sprejel naslednje sklepe:

Državni svet Republike Slovenije je 7. decembra 2010 organiziral posvet z naslovom "Univerzalni temeljni dohodek v Sloveniji - utopija ali realna možnost?"

Cilj posveta je bil ponovno spomniti na ključne značilnosti, za nekatere utopičnega koncepta univerzalnega temeljnega dohodka in raziskati realne možnosti za njegovo uvedbo v Sloveniji. Ne glede na to, da ideja univerzalnega temeljnega dohodka kot novega načina delovanja socialne države ni nova, je spričo dogodkov zadnjih let in napovedi za prihodnost postala ponovno aktualna. Pogledi na koncept univerzalnega temeljnega dohodka so raznoliki, prav tako pa je pestra tudi paleta njegovih možnih praktičnih izvedb.

Na podlagi referatov in razprav so bili oblikovani sledeči sklepi:

1. Koncept univerzalnega temeljnega dohodka naslavlja pomembna družbeno-ekonomska vprašanja in lahko predstavlja pravi odgovor na obstoječe krizne razmere, ki terjajo nove ideje in pristope k spremembam obstoječega družbeno-ekonomskega sistema. Kljub temu bi razvođenel, če bi ga dojemali zgolj v okviru socialne politike, saj ima bistveno večje potencialne kot da predstavlja zgolj način kriznega managementa, zlasti kar se tiče omogočanja večje svobode posamezniku.

2. Uvedba univerzalnega temeljnega dohodka v Sloveniji ni toliko vprašanje finančne zmožnosti države, temveč sprememb v miselnosti celotne družbe, ki je v zadnjih letih postala pretirano potrošniško usmerjena. Gre za razpravo na ideološki in ne tehnični ravni. Vprašanj o družbeni sprejemljivosti koncepta in pripravljenosti družbe za korenite spremembe zato ne bi smela zasenčiti vprašanja ekonomske izvedljivosti ali politične volje. V ospredju ni zgolj želja po izboljšanju kazalcev uspešnosti socialne države, ampak tudi iskanje rešitev za dvig konkurenčne prednosti države na podlagi pozitivnih učinkov koncepta.

3. Ključna vprašanja, ki se pojavljajo v zvezi z dejansko uvedbo univerzalnega temeljnega dohodka se nanašajo na:

- a. definiranje geografske omejenosti dohodka (svetovni, državni, regionalni ali lokalni nivo),
- b. upravičence do dohodka (ali vsi prebivalci ali zgolj državljani, ali vključiti tudi otroke),
- c. višino dohodka (ali zgolj 200-300 evrov na mesec ali več; vzpostavitev razmerja med višino univerzalnega temeljnega dohodka in plačo),
- d. dilemo o postopnem ali takojšnjem prehodu na nov sistem ter
- e. način izvedbe (glavarina, boni, vaucherji, popolna ali delna ukinitve obstoječih socialnih transferjev, prilagoditev dohodninske lestvice, dodatne obdavčitve, znižanje cene dela).

4. Predlogi za praktično izvedbo koncepta univerzalnega temeljnega dohodka se razlikujejo, prav tako zagovorniki koncepta niso popolnoma usklajeni v svojih stališčih, vendar je med njimi vendarle dosežen neke vrste mehki konsenz o tem, da gre zlasti za prelom z obstoječimi socialnimi politikami ter za uresničevanje koncepta polnega državljanstva.

5. Koncept univerzalnega temeljnega dohodka bi bil s finančnega vidika izvedljiv.

V povezavi z univerzalnim temeljnim dohodkom se najbolj pogosto pojavljajo dvomi o finančni izvedljivosti koncepta. Predstavljene različne variante izračunov in predlogov za praktično uvedbo univerzalnega temeljnega dohodka (na podlagi povečanja davkov, glavarine) so pokazali, da bi bil koncept realno izvedljiv že z manjšimi ali večjimi spremembami obstoječega sistema. V osnovi bi zahteval zgolj drugačen način razporejanja sredstev za zagotavljanje socialne varnosti kot je uveljavljen v obstoječem sistemu socialnega varstva. Ni dvoma, da je na svetu in v Sloveniji na voljo dovolj bogastva, da bi takšno idejo lahko uresničili, saj bi v osnovi šlo le za povečanje deleža javnega sektorja v bruto domačem proizvodu.

Sama višina finančnih sredstev, ki bi jih potrebovali za izvedbo koncepta, pa bi bila odvisna od tega, kaj bi želeli z izplačili takšnega dohodka doseči (ali zgolj zagotoviti finančno varnost ljudem, ki trenutno ne morejo uveljavljati pravic iz obstoječega sistema socialnega varstva, ali pa izboljšati socialni položaj večjega števila ljudi) in do katere mere bi bili pripravljeni spremeniti obstoječi sistem socialnega varstva v Sloveniji (ali zgolj prilagoditi obstoječi sistem in prerazporediti način izplačevanja obstoječih socialnih transferjev ali izvesti korenite spremembe sistema).

6. Predvideni pozitivni učinki uvedbe univerzalnega temeljnega dohodka v Sloveniji:

a. Poenostavitev in zmanjšanje stroškov administriranja sedanjih redistributivnih socialnih politik:

Obstoječi sistem je rigiden ter birokratsko in stroškovno preobremenjen. Prav tako se skozi leta krog upravičencev do državnega denarja radikalno krči, delovna zakonodaja pa postaja vedno bolj ohlapna, vedno več je prekernih delovnih mest in poudarjanje koncepta socialne izključenosti je povzročilo drobljenje problemov in zanemarjanje temeljnih principov delovanja družbe (socialna pravičnost, enakost in solidarnost) s strani države. Koncept univerzalnega temeljnega dohodka je dober odgovor na našete težave.

b. Brezpogojnost dohodka omogoča socialno varnost za tiste kategorije ljudi, ki so neupravičeno izločeni iz obstoječega sistema socialnega varstva ter omogoča dostojno življenje ne glede na zaposlitveni status:

Pravice posameznika, ki jih slednji lahko uveljavlja na podlagi obstoječega sistema socialnega varstva, temeljijo na predpogoju delovne aktivnosti posameznika. Slednji določenim kategorijam ljudi onemogoča izkoriščati pravice, ki iz tega sistema izhajajo. Tudi v primeru izpolnjevanja tega predpogoja se pojavljajo številni primeri, ko se delavcem dlje časa ne izplačajo osebni dohodki in se zato težko preživljajo, pri tem pa jim obstoječa pravila sistema ne ponujajo pravih rešitev, saj ne spadajo v pravo kategorijo - kategorijo brezposelnih. Eden od predlogov uvedbe univerzalnega temeljnega dohodka predlaga rešitev tudi za to kategorijo ljudi, saj bi s sistemom, po katerem bi tisti, ki izplačujejo dohodke upokojencem in zaposlenim vsak mesec Davčni upravi Republike Slovenije (v nadaljevanju: DURS) nakazali znesek, ki bi predstavljal dogovorjeno višino univerzalnega temeljnega dohodka (predlog: 300 evrov), DURS pa bi tem posameznikom še isti dan nakazal ta isti znesek na tekoči račun. DURS bi moral univerzalni temeljni dohodek izplačati tudi v primeru, ko od delodajalcev ne bi prejel nakazila. Država bi s tem prevzela odgovornost za neustrezno delovanje sistema, kar je v zadnjem času pogost pojav.

Prav tako veliko oviro obstoječega sistema predstavljajo visoka stopnja nekompatibilnosti nizkih dohodkov s socialnimi transferji ter različni cenzusi, pri katerih že preseganje zgolj za en evro lahko bistveno spremeni stopnjo socialne varnosti posameznika (padec v razred z nižjo davčno olajšavo, izguba pravice do štipendije ali subvencije).

c. Destigmatizacija posameznika:

Ker se univerzalni temeljni dohodek tretira kot pravico in ne kot pomoč, se s tem bistveno destigmatizira njegove prejemnike v primerjavi z dosedanjimi prejemniki socialnih pomoči.

d. Učinkovito preprečevanje širjenja revščine ter zmanjševanje ekonomskih in dohodkovnih negotovosti:

Osnovno pravilo koncepta univerzalnega temeljnega dohodka je, da naj bi vsakemu zagotovil temeljni nivo dohodka, ne glede na njegovo premoženje in delovno aktivnost. To pomeni tudi tistim ljudem, ki so sedaj na robu revščine ali že pod njim, trenutni sistem pa jim ne nudi ustrezne rešitve.

e. Dvig konkurenčnega potenciala celotne družbe na podlagi zagotavljanja večje svobode posameznika, ki izhaja iz občutka finančne varnosti:

Posamezniki v okviru obstoječega zelo togega sistema delujejo na podlagi sledenja pravilom igre, ki jih slednji postavlja, kar pomeni, da velikokrat vztrajajo na delovnih mestih, ki zanje niso zdrava, na katerih doživljajo mobing, so nezadovoljni itd. Na univerzalni temeljni dohodek je s tega vidika potrebno gledati kot na sistem, ki varuje avtonomijo človeka na delovnem mestu in ga rešuje heteronomnega dela, ki je prisilno in namenjeno zgolj preživetju. Z univerzalnim temeljnim dohodkom bi se posamezniku omogočilo sprejemati bolj drzne odločitve in spodbujalo njegovo kreativnost. Hkrati bi posameznik lažje uravnotežal delovni in prosti čas.

Nižja produktivnost, ki je posledica nezadovoljstva in iztrošenosti zaposlenih se v končni fazi odraža tudi v znižani konkurenčni sposobnosti slovenskega gospodarstva.

Univerzalni temeljni dohodek bi v višini, ki bi zagotovila preživetje in varnost, omogočil, da bi delavec dobil diskrecijsko pravico postaviti pogoje svojega dela in izbirati delo, ki mu ustreza. S tem bi se povečale motivacija za delo, delovna uspešnost in inovativnost, posledično pa bi se dvignil tudi konkurenčni potencial celotne družbe.

f. Možnost razvoja družbe do te mere, da neprostoVOLjne brezposelnosti ne bi bilo več:

Trenutno stanje na trgu dela jasno kaže, da dela za vse ni dovolj, predvideva pa se, da ga bo zaradi razvoja tehnologije in storitvenih dejavnosti še manj. Ključen problem namreč že dolgo ni več produkcija dobrin, ampak povpraševanje po njih. Eden od predlogov za uvedbo univerzalnega temeljnega dohodka temelji tudi na znižanju cene dela, pri osnovnem pogoju, da seštevke univerzalnega temeljnega dohodka in neto prejetega plačila za delo ne bi mogel biti nižji od dogovorjene minimalne plače. Z vidika obdavčitve bi to pomenilo nižje bruto plače, posledično bi se razbremenilo gospodarstvo, na drugi strani pa bi se finančna sredstva v sistem povrnila preko zvišane stopnje davka na dodano vrednost. S tem bi se odpravila tudi uravnilovka, ki jo je ustvaril zadnji dvig minimalne plače. Na daljši rok bi lahko z višje zastavljenimi cilji, kar se tiče nižanja bruto plače, univerzalni temeljni dohodek deloval kot dinamični parameter makroekonomske politike, ki bi kompenziral tržno gibanje plač. V primeru, da bi bila cena dela nižja, bi tudi povpraševanje po delu narastlo, kar pomeni, da bi lahko delalo več ljudi. Ko bi se ponudba in povpraševanje uskladila, pa bi se ta proces avtomatično ustavil.

g. Zmanjševanje presežnega porabništva in prispevek k trajnostnemu razvoju.

h. Povečanje kupne moči "pasivne" populacije.

i. Pozitivni premiki v izobraževalnih sistemih (premik od prisilne učinkovitosti študija k večji osebni ustvarjalnosti).

j. Olajšano prilagajanje razmeram na trgu dela in olajšanje odločitev za samozaposlovanje:

Čedalje večje je število delovnih mest postaja atipičnih v smislu projektnega dela, delnega zaposlovanja. Prav tako je trenutno pojem samozaposlitve povezan zlasti z reševanjem socialnega položaja, ne s preizkušanjem tveganih idej, inovativnostjo ter podjetniško iniciativo. Z zagotovitvijo neke osnove za preživetje, bi se ljudje lahko lažje odločali za takšne vrste zaposlitve.

k. Lažje prepoznavanje in upoštevanje dejavnosti, ki so socialno zelo pomembne, a tržno prezrte (skrb za družino, gospodinjsko delo, prostovoljstvo, negovalno delo).

l. Sistemsko spodbujanje solidarnosti in zmanjševanje socialne napetosti med konkurenčnimi družbenimi skupinami (zaposleni/nezaposleni, zaposleni v gospodarstvu/zaposleni v javnem sektorju, nedoločeno/prekerno zaposleni).

m. Rešitev, ki na prvi pogled izgleda najbolj neizvedljiva, je lahko prav v času krize, ko vsi drugi, že ustaljeni načini delovanja ne ponujajo pravega izhoda iz krize, prava pot.

7. Izraženi pomisleki o vpeljavi koncepta univerzalnega temeljnega dohodka v Sloveniji: a. Uvedba univerzalnega temeljnega dohodka bi lahko odvrnila ljudi od dela.

b. Poraba univerzalnega temeljnega dohodka se prepušča vsakemu posamezniku in vprašanje je, če se bo s tem dosegla največja možna koristnost.

c. Pozicije moči v odnosu delodajalec in delojemalec bi se lahko z uvedbo univerzalnega temeljnega dohodka in v povezavi z že obstoječim problemom prekernosti zaposlitev zelo spremenile:

Z deregulacijo trga dela in spodbujanja prožnosti na trgu dela na podlagi vpeljave univerzalnega temeljnega dohodka, bi lahko prišlo do položaja, ko bi delodajalci na podlagi sklicevanja na univerzalni temeljni dohodek še hitreje in lažje odpuščali zaposlene.

d. Brezpogojnost univerzalnega temeljnega dohodka vseeno ne bi odpravila razlik v prirojenih lastnostih posameznikov, socialnih vlogah in drugih okoliščinah, ki ljudem onemogočajo polno vključevanje v družbo in zagotavljanje želenih svoboščin.

8. V povezavi z osnovno idejo univerzalnega temeljnega dohodka - zagotavljanje enakih izhodišč za vse, ki postavlja pod vprašaj obstoječi sistem socialnega varstva in delovanja celotne družbe, bi bilo možno alternativno ali vzporedno uvesti nekaj dodatnih ukrepov za izboljšanje socialnega položaja posameznih družbenih skupin, ki so jih v nekaterih državah že preizkusili in delujejo:

a. Subvencioniranje kosila za nekatere kritične skupine prebivalstva v smislu prenosa logike študentskih bonov tudi na brezposelne in ostale socialno ogrožene skupine prebivalstva ali uvedba bonov za hrano, ki so unovčljivi samo v živilskih trgovinah.

b. Subvencioniranje nakupa stanovanja po načelu zagotavljanja samostojnosti vsem (uvedba progresivnega obdavčevanja stanovanj, ki so prazna več kot določeno število let in zbiranje teh sredstev v posebnem skladu iz katerega se subvencionira nakup stanovanj mladim).

c. Izboljšanje izobraževalnega modela za romske otroke na podlagi brazilskega modela Bolsa Familia, po katerem se v fiksnem znesku in navzgor omejeno neposredno financira romske družine, ki svoje otroke vključujejo v izobraževanje od vrtca dalje.

d. Uvedba instituta nadomestila za neizplačane plače (zakonsko omejenega navzgor) ter oblikovanje posebnega jamstvenega sklada, ki bi prevzel vlogo garanta za delavce, ki jim delodajalci za dva ali več mesecev zaporedno ne bi izplačali plače.

e. Sprememba ureditve modela določanja denarnega nadomestila za brezposelnost iz obstoječega stopničastega v progresivni model, ki bi izboljšal stanje mladih brezposelnih na trgu dela

(preslikava pravice, ki izhaja iz zavarovanja za primer brezposelnosti, v pravico do denarnega nadomestila za brezposelnost).

f. Na mednarodni ravni bi bilo potrebno izrazito okrepiti nadzor nad mednarodnimi finančnimi tokovi, pri čemer bi bila najbolj idealna rešitev uvedba davka na mednarodne finančne transakcije.

9. Kljub temu, da trenutno še ni mogoče oblikovati nekih dokončnih izvedbenih rešitev koncepta univerzalnega temeljnega dohodka, je potrebno nadaljevati z razpravo o njem, jo širiti tudi v okviru državnih institucij, ne samo civilne družbe, iskati družbeni konsenz in na njegovi podlagi skušati zgraditi bolj etično ter družbeno in okoljsko odgovorno družbo.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep glede Poročila o delu Državnega sveta v letu 2010

Državni svet Republike Slovenije je na 33. seji 19. 1. 2011, na podlagi drugega odstavka 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejel naslednji sklep: Državni svet Republike Slovenije je sprejel Poročilo o delu Državnega sveta v letu 2010.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
Predsednik

Poročilo Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k pobudi državnega svetnika Rastislava Jožeta Revna v zvezi s problematiko poskusnih izračunov vrednosti nepremičnin

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) pripravila naslednje Poročilo k pobudi državnega svetnika Rastislava Jožeta Revna v zvezi s problematiko poskusnih izračunov vrednosti nepremičnin

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 62. seji 5. 1. 2011 obravnavala pobudo državnega svetnika Rastislava Jožeta Revna, da se komisija seznani z izvajanjem Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin v povezavi s poskusnimi izračuni vrednosti nepremičnin.

V dodatni obrazložitvi je državni svetnik Rastislav Jože Reven poudaril, da je namen njegove pobude, da se Ministrstvo za okolje in prostor in Geodetska uprava Republike Slovenije seznani s težavami na terenu in njegovim predlogom, da bi sistem množičnega vrednotenja nepremičnin upošteval vse tehnične elemente, ki jih upoštevajo standardi ocenjevanja nepremičnin, da bomo prišli do poštene in uravnotežene ocene vrednosti nepremičnin, ki bo osnova za predviden davek na nepremičnine. V nadaljevanju je podrobneje predstavil dodatne tehnične elemente za osnovno vrednotenje nepremičnin, ki niso bili vključeni v vprašalnik v okviru popisa nepremičnin, in sicer za hiše in stanovanja (npr. tektonika, nagib terena, protipotresna konstrukcija, fasada, toplotna in zvočna izolacija, velikost in razporeditev prostorov, obdelava prostorov, lokacija, vgrajena oprema prostorov, dostopnost do ceste in javnih prevoznih sredstev,...), pomožne stavbe in prostore, zgradbe za kmetijske namene, gozd in kmetijske površine. Pričakuje, da bosta Ministrstvo za okolje in prostor in Geodetska uprava Republike Slovenije popravila sistem vrednotenja nepremičnin v smeri, da bomo dobili realne ocene vrednosti nepremičnin. Pričakuje, da bodo njegovi predlogi preučeni, saj sedanj poskusni izračuni kažejo, da so vrednosti "slabših" nepremičnin v primerjavi z boljšimi precenjene, posledično pa bodo lastniki le-teh plačeval višje davke.

Generalni direktor Geodetske uprave Republike Slovenije Aleš Seliškar je pojasnil namen množičnega vrednotenja nepremičnin in poudaril, da je osnovni namen tega pridobitev posplošene vrednosti nepremičnin, ki bodo uporabne za javne namene, in nikakor ni cilj dobiti individualno vrednost posameznih nepremičnin za prodajo ali nakup. Posledično pri vrednotenju niso upoštevani vsi podatki, ki jih predlaga državni svetnik Rastislav Jože Reven. Na podlagi analize dejansko opravljenih transakcij so ugotovili, kateri podatki najbolj vplivajo na vrednost nepremičnine. Upoštevani so vsi tisti podatki, ki so tudi javno dostopni. Ko bodo npr. na voljo tudi podatki o poplavni nevarnosti, jih bodo upoštevali. Obveščanje lastnikov nepremičnin o poskusnem izračunu vrednosti nepremičnin je bilo izvedeno zaradi: a) pridobitve povratne informacije, ali se lastniki nepremičnin strinjajo z izračunano vrednostjo nepremičnine oziroma povedo, ali so posamezni modeli ustrezni ali ne ter b) zaradi pridobivanja podatkov, ki so potrebni za vzpostavitev evidence stavb

Na podlagi posredovanih pripomb ugotavljajo, da posamezni modeli vrednotenja niso ustrezni in jih bodo popravili (npr. vrednostne cone, v katero je posamezna nepremičnina uvrščena). Na podlagi pripomb bodo pri vrednotenju gozdnih površin upoštevali nadmorsko višino in nagib površin, katerih podatki so dostopni.

Na podlagi popisa 6.103.000 nepremičnin in pripomb njihovih lastnikov ugotavljajo, da je kakovost razpoložljivih podatkov dobra in omogoča dobro podlago za uvedbo davka na nepremičnine. Do 3. 1. 2011 so prejeli pripombe na vrednost za slabe 3% nepremičnin (172.000) - največ na gozdna in kmetijska zemljišča, pripombe glede spremembe lastništva za 3,4% nepremičnin (204.000). Vseh pripomb in sprememb je bilo na 588.000 nepremičnin (manj kot 10%).

Pri vrednotenju zemljišč so želeli vrednotiti njihovo namensko rabo, vendar so podatki občin o namenski rabi zemljišč neustrezni, saj so tiste občine, ki so v postopku sprejemanja občinskih prostorskih načrtov, posredovale različne podatke: nekatere iz še veljavnih (starih) prostorskih planov, druge iz OPN, ki pa še ne veljajo, nekatere pa sploh niso posredovale podatkov. V kolikor ne bi uspeli uskladiti teh podatkov in bi uvedli davek na nepremičnine, bo treba za prehodno obdobje uvesti začasno rešitev.

Do 25. januarja 2010 imajo lastniki možnost podajati pripombe na vrednost nepremičnin, do konca leta pa predloge za spremembe podatkov (npr. lastništva). Na podlagi analize pripomb na vrednost nepremičnin bodo pripravljene novi modeli vrednotenja nepremičnin, ki naj bi jih do konca leta sprejela Vlada z uredbo in z njeno uveljavitvijo bodo pripravljene novi izračuni vrednosti nepremičnin, ki bodo javno dostopne.

Komisija se je na pobudo državnega svetnika Rastislava Jožeta Revna seznanila z izvajanjem Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin v povezavi s poskusnimi izračuni vrednosti nepremičnin.

Komisija na podlagi predstavitve projekta množičnega vrednotenja nepremičnin, ki ga izvaja Geodetska uprava Republike Slovenije, ugotavlja, da Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin določa posplošeno vrednost nepremičnin, ki bo uporabna za javne namene in kot orientacijska vrednost pri nakupu/prodaji nepremičnin. Pri njihovem vrednotenju so upoštevani bistveni tehnični podatki, ki vplivajo na vrednost nepremičnine in so javno dostopni (iz javnih evidenc). To pomeni, da projekt množičnega vrednotenja nima namena določiti individualne vrednosti posameznih nepremičnin, ampak se skuša tržni vrednosti čim bolj približati. Zaradi navedenega se pri vrednotenju nepremičnin po mnenju komisije ne morejo upoštevati vsi tehnični podatki, ki jih predlaga državni svetnik Rastislav Jože Reven. Ti imajo vpliv na določitev tržne vrednosti nepremičnine, kar pa ni namen množičnega vrednotenja nepremičnin. Ne glede na to komisija predlaga, da Ministrstvo za okolje in prostor ter Geodetska uprava Republike Slovenije preučita predlagane dodatne tehnične elemente (razpredelnica).

Komisija ugotavlja, da je bilo popisanih 6.103.000 nepremičnin, pri čemer so bile do 3. 1. 2011 posredovane pripombe na 588.000 nepremičnin (manj kot 10%), pri čemer je bilo podanih pripomb zaradi izračunane vrednosti na slabe 3% nepremičnin (172.000), glede spremembe lastništva na 3,4% nepremičnin (204.000). Po mnenju komisije število pripomb ni veliko, še posebej glede na neurejene prostorske evidence.

Ocenjevanje vrednosti nepremičnin za potrebe obdavčenja in drugih javnih namenov je zelo občutljiva zadeva, ki pa zahteva kakoviten register nepremičnin, kar pa je odvisno od urejenosti podatkov o zemljiščih (zemljiški kataster), stavbah in delih stavb (kataster stavb) in lastnikih (zemljiška knjiga). Komisija poudarja, da je kljub številnim projektom države in lokalnih skupnosti z namenom ureditve baze podatkov (kataster stavb, zemljiški kataster, kataster gospodarske javne infrastrukture, zemljiška knjiga) to področje še zmeraj neurejeno, pri čemer je krivda za tako stanje tako na strani lastnikov nepremičnin, ki ne urejajo vpisov in sprememb lastništva, spremembe rabe in drugih podatkov, kot na strani neusklajenosti in nenatančnosti posameznih prostorskih baz.

Od vzpostavitve kakovitne baze podatkov oziroma njene operativnosti je torej odvisna uvedba davka na nepremičnine kot lastnega davčnega vira občin in posledično ukinitve nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Z upoštevanjem večjega števila tehničnih elementov za oblikovanje modelov množičnega vrednotenja bi po mnenju komisije povzročili velike razlike v določitvi osnove za obdavčitev. Medtem ko nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča približno enakomerno obremenjuje davčne zavezance, pa bi z uvedbo davka na nepremičnine ob upoštevanju predlaganih tehničnih lastnosti nepremičnin nastale velike razlike v davčni obremenitvi zavezancev. Te razlike mogoče ne bodo vidne na ravni Slovenije, vsekakor pa na nivoju občin, kjer predstavlja bodoči davek na nepremičnine enega od pomembnejših virov financiranja.

Glede na neustreznost pridobljenih podatkov o namenski rabi zemljišč s strani občin, ki je posledica še nedokončanega procesa sprejemanja občinskih prostorskih načrtov, komisija pričakuje, da bo Geodetska uprava Republika Slovenije ustrezno uredila to problematiko.

Komisija ugotavlja, da je za oblikovanje končnega predloga modelov vrednotenja, ki naj bi bili sprejeti in uveljavljeni do konca tega leta, zelo pomembno podajanje verodostojnih podatkov in da lastniki nepremičnin podajajo podatke o njihovi dejanski rabi. Vse pripombe lastnikov so dobrodošle, saj bodo pripomogle k oblikovanju modelov splošnih vrednosti nepremičnin, ki bodo čim bližje tržnim vrednostim. Komisija pričakuje, da bo Geodetska uprava Republike Slovenije na podlagi vseh pripomb ponovno preučila modele vrednotenja nepremičnin, vrednostne cone, v katero je posamezna nepremičnina uvrščena.

Komisija opozarja na problem neurejenega lastništva dela kmetijskih zemljišč, ki so jih lastniki brezplačno prenesli na državo ali občine za izgradnjo javne gospodarske infrastrukture (npr. ceste), vendar pa zaradi visokih stroškov odmere nikoli niso bile opravljene in posledično lastništvo ni zemljiškoknjižno urejeno. Z uvedbo davka na nepremičnine bodo pravno-formalni, ne pa dejanski lastniki teh zemljišč obremenjeni. Komisija pričakuje, da bodo bolj poenostavljeni postopki izmere teh zemljišč, ki jih je napovedal generalni direktor Geodetske uprave Republike Slovenije, dejansko realizirani.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) - druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 62. seji 5. januarja 2011 obravnavala Predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Komisija podpira Predlog zakona.

Komisija se je v drugi obravnavi Predloga zakona seznanila z mnenjem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti, Občine Krško, Mestne občine Ljubljana, Sveta Notranjsko - kraške regije, Združenja občin Slovenije, Sveta Ljubljanske urbane regije, Mestne občine Ptuj in Občine Slovenske Konjice.

Uvodoma je predstavnik predlagatelja zakona ustno predstavil stališče k mnenju Državnega sveta k Predlogu zakona v prvi obravnavi, ki ga je pripravila Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko in o katerem Vlada do seje komisije še ni odločala. Predlagatelj zakona je intenziviral sodelovanje s predstavniki občin in rezultat tega je predlog amandmajev k 11., 12. in 21. členu Predloga zakona, ki jih je predložilo Združenje občin Slovenije, medtem ko se Skupnost občin Slovenije ni odzvala na povabilo predlagatelja zakona. Vsebina predlaganih amandmajev sledi glavnim očitkom občin in obenem ohranja osnovni namen zakona. Svet regije ostaja operativni organ, ki sprejema odločitve v soglasju ob prisotnosti vseh razvojnih partnerjev v regiji. Upoštevan je tudi predlog, da imajo pri sprejemanju odločitev o regionalnem razvoju, ki imajo finančne posledice, odločilno vlogo občine. Ker je predlog amandmaja Združenja občin Slovenije k

11. členu usklajen z njihovo službo, ne podpirajo predloga amandmajev k istemu členu Mestne občine Ptuj in Sveta Ljubljanske urbane regije.

Glede bojazni Državnega sveta, da ne bo sprejem tega zakona upočasnil procesa ustanavljanja pokrajin, ki so naravne nosilke dejavnosti za doseganje skladnega regionalnega razvoja, so mnenja, da sta spremembe regionalne politike in ustanavljanje pokrajin medsebojno povezana procesa, ki se dopolnjujeta, pri čemer se teži h krepitvi institucionalne sposobnosti pokrajin in pospešitvi procesa razvojne decentralizacije ob zavedanju, da ob odsotnosti druge ravni lokalne samouprave ta zakonodaja lahko temelji le na pristojnostih občin in države na področju regionalne politike.

Na vprašanje o urejanju nivoja NUTS 2 (kohezijske regije) je predstavnik predlagatelja zakona pojasnil, da je ta nivo urejen z evropsko uredbo in je tudi postopek spreminjanja meja enot na nivoju NUTS 3 in NUTS 2 urejen na evropski ravni.

Predsednik Združenja občin Slovenije je predstavil njihov predlog amandmajev, usklajenih s Službo Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, ki predstavlja kompromis glede na predlagane rešitve. Kljub temu imajo še pomisleke glede dogovora o razvoju regije, saj ga bo glede na previden postopek njegovega sprejemanja brez intenzivne vloge države težko sprejeti. Ta pomislek izhaja predvsem iz dosedanje prakse določanja povprečnine, ki ga je zaradi neuspešnega dogovarjanja z obema reprezentativnima združenjema občin določila Vlada sama z zakonom o izvrševanju proračuna.

Komisija poudarja, da se ob odsotnosti druge ravni lokalne samouprave kot političnih institucij na neobičajen način določajo pristojnosti oblikovanja in izvajanja regionalne politike med občinami in državo ("sui generis" ureditev), vendar pa se strinja s predlagateljem zakona, da so spremembe potrebne in da zato ne moremo čakati na ustanovitev pokrajin, ki so naravni nosilec dejavnosti spodbujanja skladnega regionalnega razvoja.

Komisija se pridružuje stališču predlagatelja zakona in ne podpira predloga amandmaja Mestne občine Ptuj k 6. členu, s katerim predlagajo 14 razvojnih regij, saj po njenem mnenju njegova vsebina prejudicira bodočo pokrajinsko ureditev, kar pa ni namen tega zakona, poleg tega tak predlog ni v skladu z evropsko uredbo o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot in bi lahko imel tudi za posledico tveganja pri črpanju evropskih kohezijskih sredstev.

Komisija podpira predlog amandmaja Združenja občin Slovenije k 11. členu, s katerim se predlaga, da v svetu regije, katerega sestava zastopa vse razvojne interese, zastopajo občine župani in v primeru manjših regij tudi podžupani, s čimer je omogočena večja operativnost pri pripravi in izvajanju regijskih projektov. Komisija prav tako podpira predlagano omejitev števila članov sveta regije med 10 in 30, s katerim se bolj približamo posebnostim posameznih razvojnih regij. Vsebinska vsebina tega amandmaja tudi sledi mnenju Državnega sveta v prvi obravnavi. Komisija ne podpira predlogov amandmajev Mestne občine Ptuj in Sveta Ljubljanske urbane regije k 11. členu.

Komisija podpira tudi predlog amandmaja Združenja občin Slovenije k 12. členu, ki zagotavlja večjo težo občin oziroma zastopanje vseh občin v svetu regije pri sprejemanju regionalnega razvojnega programa in dogovora o razvoju regije, ki imata finančne posledice za proračune občin razvojne regije.

V zvezi z opozorilom Državnega sveta o sklepanju dogovora o razvoju regije med državo in razvojno regijo za obdobje štirih let, ki ne sovпада z obdobjem finančne perspektive EU, za katerega se pripravlja regionalni razvojni program, je bila komisija seznanjena, da je dogovor o razvoju regije izvedbeni dokument regionalnega razvojnega programa in ga je zato nujno vezati na proračunsko načrtovanje oziroma državni program razvojnih prioritet in investicij, ki se sprejema za obdobje štirih let. Ker ima podobne pomisleke o časovni neusklajenosti tudi Zakonodajno - pravna služba Državnega zbora, komisija pričakuje jasnejšo in preglednejšo zakonsko določbo.

Glede predloga Državnega sveta, da bi sveti regije in ne Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko podeljevali pooblastila za opravljanje splošnih razvojnih nalog, se je komisija seznanila, da je postopek javne izbire zelo kompleksen in Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko v primerjavi s sveti regij, ki so najvišji organ odločanja na ravni razvojne regije, lažje nadzira zakonsko določene pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pravne osebe javnega ali zasebnega prava za opravljanje teh nalog. Pred podelitvijo pooblastila pa mora Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko po Predlogu zakona pridobiti soglasje sveta regije.

Komisija tudi podpira predlog amandmaja Združenja občin Slovenije k 21. členu, da se bolj jasno (60%) določi razmerje med državo in občinami v regiji pri financiranju splošnih razvojnih nalog v regiji,

Predlagatelj zakona je v 27. členu povzel rešitev iz Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 - 2015 in določil, da so delodajalci upravičeni do spodbud za zaposlovanje, če zaposlujejo delavca za obdobje dveh let. Komisija matičnemu delovnemu telesu Državnega zbora predlaga, da preuči predlog Državnega sveta, da se v drugem odstavku 27. člena Predloga zakona besedilo "obdobje dveh let" nadomesti z besedilom "obdobje enega leta". Komisija ugotavlja, da temu predlogu predlagatelj zakona ne nasprotuje.

Komisija pričakuje, da bo predlagatelj zakona preučil pripombe Zakonodajno - pravne službe Državnega zbora in jih upošteval.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu Zakona o socialnem podjetništvu (ZsocP) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu Zakona o socialnem podjetništvu (ZsocP) - druga obravnava

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 47. seji, 5. januarja 2010, obravnavala Predlog Zakona o socialnem podjetništvu, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisano dr. Andrejo Črnak Meglič.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija poudarja, da je socialna ekonomija sestavni del vseh razvojnih načrtov Evropske unije in s tem tudi del razvojnih načrtov Slovenije ter da ima Slovenija na področju socialnega podjetništva bogato zgodovino že od sredine 60.-ih let prejšnjega stoletja dalje. Predlog zakona komisija ocenuje kot priložnost za nadaljnji razvoj tega področja, saj bo lahko ponudil nove priložnosti za zaposlitev tistemu delu prebivalstva, ki mu je dostop do trga dela brez posebnih pogojev še vedno onemogočen.

Komisiji je predlog zakona v imenu predlagatelja predstavil poslanec Državnega zbora Tadej Slapnik, ki je kot osnovni namen predloga zakona navedel omogočanje načrtovanega, skladnega in systemskega razvoja socialnega podjetništva kot dela socialne ekonomije. Predlog zakona določa opredelitve, načine in cilje socialnega podjetništva, dejavnosti socialnega podjetništva, subjekte, ki lahko delujejo na tem področju, ter pogoje pod katerimi lahko slednji opravljajo svojo dejavnost. Predlog zakona določa cilje in načela delovanja socialnega podjetja, način pridobitve in odvzema statusa socialnega podjetja, posebne pogoje poslovanja, vodenje evidenc in nadzor nad izvajanjem dejavnosti, prav tako pa ureja tudi načrtovanje razvoja dejavnosti socialnega

podjetništva, ki naj bi temeljilo na vključevanju civilne družbe in socialnih partnerjev v načrte za razvoj in njegovo spodbujanje.

Predlagatelj zakona se je odločil za t.i. odprt model podjetništva, kar pomeni, da želijo omogočiti različnim tipom pravnih oseb, da na podlagi registracije pridobijo naziv socialnega podjetja, če zadostijo zahtevanim kriterijem. Predlog zakona posebej izpostavlja tiste ranljive skupine ljudi, ki naj bi jih zaposlovala socialna podjetja (dolgotrajno brezposelne osebe, invalidi, iskalci prve zaposlitve itd.).

Predstavnik predlagatelja je pojasnil, da so predlog zakona pripravili poslanke in poslanci, z volontersko pomočjo strokovnjakov s tega področja, zato se zavedajo nekaterih neskladij v predlogu zakona, na katere je opozorila Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora in ki jih bo predlagatelj skušal odpraviti do seje matičnega delovnega telesa.

Predlagatelj je na dan seje komisije prejel tudi pozitivno mnenje s strani Vlade Republike Slovenije, vključno z določenimi vsebinskimi predlogi amandmajev, ki jih bodo upoštevali tekom druge faze zakonodajnega postopka. Predlagatelj prav tako podpira pripombe Zadružne zveze Slovenije, posebej pa se bo sestal in dogovarjal o sprejemljivih rešitvah tudi s Trgovinsko zbornico Slovenije.

Komisija izraža podporo opredelitvi področja socialnega podjetništva kot trajnostno naravnane dejavnosti in opredelitev modela socialnega podjetništva kot odprtega modela, ki omogoča ustanavljanje socialnih podjetij s strani različnih pravnih subjektov ter spoštovanje načela soupravljanja s strani pomembnih deležnikov po načelu »en član - en glas«.

Komisija se strinja z mnenjem predstavnika Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, da bo predlog zakona prinesel nek okvir in napredek na področju socialnega podjetništva, vendar da v Sloveniji na tem področju že obstajajo določeni projekti, ki dobro delujejo. Dober primer so invalidska podjetja in zaposlitveni centri, v nekaterih elementih pa tudi javna dela.

Komisija navkljub načelni podpori predlogu zakona opozarja na številne nedorečene rešitve predloga zakona, navedene v nadaljevanju mnenja, in predlagatelju predlaga, da jih v nadaljevanju zakonodajnega postopka primerno uredi.

Komisija ugotavlja, da je bil predlog zakona vložen v obravnavo Državnemu zboru že konec julija 2010, nato pa začasno umaknjen iz obravnave na matičnem delovnem telesu zaradi nadaljnjega usklajevanja vsebine. Komisija obžaluje, da se predlagatelj zaradi precejšnjega števila nedodelanih rešitev v predlogu zakona, na katere opozarjajo Vlada Republike Slovenije, Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora in zainteresirana javnost, ni v okviru prve faze obravnave predloga zakona odločil opraviti javne razprave v zvezi s predlogom zakona oziroma ga v skladu s poslovniškimi določili pravočasno nadomestiti z novim, dopolnjenim ali spremenjenim besedilom.

Komisija opozarja, da predlog zakona predvideva naknadno pripravo številnih podzakonskih aktov, ki bodo reševali nekatera pomembna vprašanja predloga zakona in vsebina katerih bi bila zato lahko pomemben dejavnik za oblikovanje celovite slike izvajanja predloga zakona v praksi. Pri obravnavi predloga zakona bi bili zato dobrodošli vsaj osnutki predlogov omenjenih aktov, da bi lahko komisija dobila bolj celovito sliko urejanja področja socialnega podjetništva.

Komisija je natančno preučila tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora ter se seznanila s pripombami in mnenji Vlade Republike Slovenije oziroma v njenem imenu Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Trgovinske zbornice Slovenije, Zveze delovnih invalidov Slovenije ter Zadružne zveze Slovenije.

Komisija ugotavlja, da Vlada Republike Slovenije predlog zakona na splošno podpira, da pa nanj podaja deset vsebinskih amandmajev, ki jih bo potrebno še uskladiti s številnimi amandmaji, ki bodo pripravljeni na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Komisija ugotavlja, da Vlada meni, da se s postopkom sprejemanja zakona na tem področju preveč hiti in

da predlagatelju predlaga, da si za usklajevanje in iskanje konsenzav zvezi z odprtimi vprašanji vzame več časa.

Komisija podpira opozorila Vlade v zvezi s težavami pri združevanju načela nepridobitnosti in vseh predlaganih oblik delovanja socialnih podjetij ter s tem povezane nujnosti ločevanja pojmov nepridobitnosti in netržnosti. V povezavi s tržnostjo in državnimi pomočmi je potrebno upoštevati tudi Uredbo Komisije (ES) št. 800/2008 o splošnih skupinskih izjemah, ki jo sicer predlog zakona že omenja v prehodnih določbah. Vlada na podlagi te uredbe predvideva znižanje spodbud na mero, ki jo uredba še dovoljuje, prav tako pa njihovo usklajevanje z obstoječimi proračunskimi zmožnostmi. Komisija se strinja, da je potrebno upoštevati določbe uredbe, vendar pri tem ugotavlja, da so zlasti starejše članice Evropske unije (Italija, Nizozemska, Nemčija, Francija, Velika Britanija) na področju socialnega podjetništva uspešno obšle zahteve iz uredbe s t.i. prijavami shem. Ker gre za inovativne rešitve, bi to od predlagateljev terjalo veliko dodatnega napora in dodatnega časa za oblikovanje novih rešitev. Komisija ocenuje, da bo predlog zakona, če ne bo prišlo do sprememb nekaterih določb, zagotovo naletel na velike ovire v zvezi z zgoraj navedeno uredbo.

Komisija ugotavlja, da Vlada opozarja, da so predlagano nadgrajevanje že obstoječih oblik subjektov, ki vstopajo v socialno podjetništvo, in z njimi povezani postopki registracije precej nejasno definirani, kar bo v praksi povzročilo težave. Komisija v zvezi s tem meni, da je predlagan postopek registracije subjektov socialnega podjetništva, ki sicer na sodišču poteka na podlagi Zakona o gospodarskih družbah, v praksi neizvedljiv, saj ni možno od gospodarskega registrskega sodišča pričakovati, da bo ugotavljalo status vsakega posameznega subjekta, ki je sicer že registriran na podlagi drugih zakonov. Predlog zakona prejudicira, da bo večina subjektov, ki bo delovala na področju socialnega podjetništva, predstavljala že obstoječe pravne osebe, v predlogu zakona namreč manjka opredelitev mehanizma za ustanovitev socialnega podjetja, ki prej še ni obstajalo v katerikoli drugi pravni obliki.

Komisija je bila s strani predstavnika Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve seznanjena tudi z mnenji ostalih resornih ministrstev. Ministrstvo za gospodarstvo tako opozarja na težave pri združevanju pojma gospodarske družbe, ki je po zakonu profitna organizacija, s pojmom socialnega podjetja, Ministrstvo za finance pa predvideva številne izvedbene težave predloga zakona.

Komisija se je seznanila tudi s pripombami Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in jih ocenjuje kot tehtne. Na podlagi razprave komisija ugotavlja, da bosta predlagatelj in Vlada Republike Slovenije v procesu usklajevanja skušala upoštevati navedene pripombe v amandmajih, pripravljenih za sejo matičnega delovnega telesa Državnega zbora.

Komisija podpira opozorila Zadružne zveze Slovenije in ocenjuje, da je izločanje zadrug in evropskih zadrug iz določb o možnih ustanoviteljih socialnega podjetja nesprejemljivo. Zadruge in evropske zadruge so po svojih temeljnih načelih delovanja (demokratsko odločanje v smislu en član - en glas, prostovoljni princip delovanja, svobodni izstop, delitev presežka s člani, enakopravno sodelovanje in upravljanje članov) namreč zelo podobne predlaganemu modelu socialnega podjetja. Za zadruge tudi ni, kar se tiče nepridobitnosti, nobene ovire, da pravila delovanja posamezne zadruge popolnoma izključijo pravico članov do dela presežka in delitev premoženja, ki ostane po prenehanju zadruge. Tudi zgledi iz tujine, na primer iz Italije, kjer so kooperative ključni nosilci socialnega podjetništva (prvi odstavek 2. člena) kažejo, da bi morale biti zadruge in evropske zadruge vključene med nosilce dejavnosti socialnega podjetništva. Komisija hkrati poudarja, da so se zadruge do sedaj uspešno ubranile pred pritiski globalizacije in špekulativnega kapitala in da je potrebno narediti vse, da se njihove funkcije napram drugim gospodarskim subjektom ne bi slabilo, ampak čim bolj spodbujalo njihov razvoj.

Komisija na podlagi mnenja Zavoda invalidskih podjetij Slovenije ugotavlja, da je bilo v Sloveniji v zadnjih letih izvedenih precej uspešnih pilotnih projektov s področja socialnega podjetništva, pred tem pa je obstajalo tudi veliko primerov dobre prakse na tem področju v okviru pobude skupnosti EQUAL. Vendar pa so se vsi projekti potem, ko ni bilo več na voljo evropskih sredstev ali sredstev

državnega proračuna, zaključili. V Sloveniji se v okviru ukrepov aktivne politike zaposlovanja izvajajo tudi ukrepi, namenjeni socialnemu podjetništvu oziroma zaposlovanju težje zaposljivih skupin na trgu dela, zato bi lahko pri pripravi zakona namenili več časa in vanj vključili bogato znanje, ki se je v Sloveniji v zadnjih letih reproduciralo na tem področju. Komisija podpira oceno Zavoda invalidskih podjetij Slovenije, da je predlog zakona potreben, saj predstavlja rešitev za zaposlovanje invalidov ter drugih ranljivih skupin prebivalstva, vendar pa preuranjen in s strokovnega vidika nedodelan.

Komisija podpira pripombe Trgovinske zbornice Slovenije v zvezi s potrebo po jasnejši definiciji socialnega podjetništva ter pojma socialne in pravične trgovine, saj se slednji v slovenskem prostoru že uporablja in lahko se zgodi, da bo zato prihajalo do zmede pri pojmovanju. Komisija se strinja z opozorili v zvezi z nujnostjo zasledovanja ciljev konkurenčnosti v zvezi z malimi podjetji. Zakon naj zagotovi enakost pogojev delovanja podjetij tako z vidika zaposlovanja kot izpolnjevanja pogojev v okviru posamezne dejavnosti ter zlasti pogojev prodaje blaga in storitev. Iz predloga zakona namreč ni jasno razvidno, za katero blago in storitve, ki naj bi jih ponujala socialna podjetja, gre. Natančnejša definicija je nujna predvsem z vidika varstva potrošnikov.

Komisija ocenjuje kot neprimerno opredelitev dejavnosti socialnih podjetij kot tržno nekonkurenčnih. Pri tem se zastavljata dodatni vprašanji določanja kriterijev za »tržno manj konkurenčne dejavnosti« ter ravnanja v primeru, ko bo socialno podjetje s svojimi proizvodi ali storitvami uspešno in konkurenčno.

Komisija opozarja na temeljno neskladje predloga zakona, ki socialno podjetništvo v osnovi definira kot nepridobitno dejavnost, v nekaterih določbah pa kljub temu predpisuje ugotavljanje dobička in delno razporejanje dobička. Gre za nesprejemljivo nasprotje, ki ga je potrebno razrešiti tekom zakonodajnega postopka. Komisija namreč ugotavlja, da v slovenskem pravnem redu pojmi nepridobitne in pridobitne dejavnosti niso dobro definirani. V skladu s tem komisija nasprotuje prejudiciranju oblikovanja neke vrste hibridnih pravnih oseb na področju socialnega podjetništva, kot je nakazano z nekaterimi predlaganimi zakonskimi določbami, in predlaga, da se dejavnost socialnega podjetništva v celotnem predlogu zakona konsistentno definirana kot nepridobitna. Subjekti, ki bodo delovali na področju socialnega podjetništva bodo navkljub sledenju načela nepridobitnosti še vedno lahko prodajali svoje izdelke ali storitve na trgu, ključno zanje pa bo, da jim ne bo potrebno ugotavljati dobička ali plačevati z njim povezanih davščin, saj bodo vsak presežek prihodkov nad odhodki avtomatično prenesli v naslednje poslovno leto za iste namene. Prav tako bi bili v tem primeru omejeni vlagatelji kar se tiče črpanja dividend. Predlog zakona v 22. členu že predvideva pripravo posebnega računovodskega standarda za področje socialnega varstva, kar predstavlja idealno podlago za določitev izključno nepridobitnega načina delovanja socialnih podjetij.

Komisija meni, da na neprimerne rešitve v zvezi z ugotavljanjem dobička in delitvijo dobička kaže tudi to, da v predlogu zakona niso jasno določeni sistem upravljanja in predvidene izjeme pri delitvi dobička. Iz predloga zakona namreč ni razvidno kako se bo uresničevala pravica deležnikov do soupravljanja in deleža dobička. Problematično je tudi upoštevanje izplačila plač, višjih kot po kolektivni pogodbi (več kot 20 %), kot delitev dobička, medtem ko nikjer ni navedena omejitev za višine plač direktorjev, odgovornih oseb ali članov uprave. Iz predloga zakona prav tako ni jasno razvidno na katere odločitve deležnikov se bo nanašalo načelo »en član – en glas«, nejasno pa je opredeljena tudi povezava z določbami Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/1993, 61/2000 Odl. US: U-I-302/97, 2672007, 42/2007-UPB1, 23/2009 Odl. US: U-I-268/06-35). Komisija zato predlaga bolj jasno definiranje sistema odločanja in bolj specificirano opredelitev položaja deležnikov glede na ustanovitelja socialnega podjetja.

Komisija opozarja, da je pogoj za pridobitev statusa socialnega podjetja, ki določa trajno zaposlovanje dveh oziroma najmanj treh delavcev (v primeru zaposlovanja najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela) postavljen prenizko, saj iz dolgoletne prakse invalidskih podjetij izhaja, da v takšnih podjetjih ni smiselno zaposlovati manj kot pet ljudi.

Komisija ugotavlja, da predlog zakona pri opredeljevanju dejavnosti socialnih podjetij v 5. členu ne upošteva Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/2007 in 17/2008, v nadaljevanju: Uredba), saj področja, na katerih se lahko opravljajo dejavnosti socialnega podjetništva, navaja zelo pavšalno, hkrati pa navaja tudi nekatera področja (socialni turizem, socialna trgovina), ki v veljavni Uredbi sploh ne obstajajo. Komisija meni, da se s takim načinom navajanja področij umetno omejuje področja, v okviru katerih bi se lahko opravljala dejavnost socialnega podjetništva. Dejavnosti, ki se bodo v praksi pokazale kot primerne za izvajanje te dejavnosti, je po oceni komisije preveč, da bi jih tako enostavno zamejili. Komisija pri tem predlaga bolj racionalno rešitev in sicer, da se v šifrant Standardne klasifikacije dejavnosti vnese nova šifra dejavnosti z nazivom "socialno podjetništvo", s čimer bi se nenazadnje omogočilo tudi ustrežnejše statistično spremljanje razvoja te dejavnosti, kar bi bilo v primeru, da bi se to dejavnost skušalo na silo vključiti v že obstoječe dejavnosti, otežkočeno ali celo neizvedljivo.

Komisija opozarja, da se predlog zakona nekonsistentno v več delih sklicuje na kolektivne pogodbe, pri čemer je potrebno posebej opozoriti na težave, ki bodo nastale v primerih, ko za posamezne dejavnosti ni sklenjenih kolektivnih pogodb. Hkrati je potrebno opozoriti, da obstoječe kolektivne pogodbe temeljijo na različnih izhodiščih - ene na najnižjih izhodiščnih plačah, druge na najnižjih osnovnih plačah itd.

Komisija opozarja, da bi bilo potrebno pojem ranljivih skupin ljudi na trgu dela uskladiti z devetim odstavkom 5. člena Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/2010), prav tako pa definicijo brezposelnih oseb uskladiti z definicijo, ki jo uporablja Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije (dolgotrajno brezposelne osebe so osebe, ki so bile več kot 12 mesecev v zadnjih 16 mesecih prijavljene na Zavodu RS za zaposlovanje).

Predlog zakona po mnenju komisije uvaja pomanjkljiv in nestimulativen sistem podpornih storitev in spodbud, pri čemer se ne upošteva že v osnovi slabši izhodiščni položaj nepridobitnih zasebnih organizacij, ki bodo delovale na področju socialnega podjetništva, napram gospodarskim družbam, katerih položaj na trgu je v primerjavi s prvimi mnogo boljši, saj bodo v področje socialnega podjetništva vstopile z določenimi znanji in izkušnjami s področja trga in trženja. Sistem podpornih storitev bi zato bilo potrebno oblikovati tako, da bi se zagotovila uravnoteženost socialnih in ekonomskih ciljev posameznih subjektov socialnega podjetništva. Pri tem se zastavlja vprašanje, ali bo Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI), ki jo predlog zakona določa kot pristojno institucijo za zagotavljanje podpore socialnim podjetjem, uspešno zadostila prej navedenemu kriteriju.

Komisija ugotavlja, da predlagani sistem spodbujanja delovanja socialnega podjetništva ne bo mogel delovati brez državnih pomoči. Kot finančni vir je v določenem delu predviden državni proračun, v drugem pa Sklad Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov. Pri tem komisija opozarja, da se v zadnjem času omenjeni sklad prevečkrat uporablja kot vir financiranja, medtem ko so njegove finančne zmožnosti omejene. V skladu so namreč združeni različni javni finančni viri v korist spodbujanja zaposlovanja invalidov pod posebnimi pogoji. Njegova osnovna funkcija se torej z dodajanjem obveznosti financiranja različnih drugih načrtov izgublja, posredno pa se slabi tudi položaj invalidskih podjetij na trgu.

Komisija ugotavlja, da predlog zakona ne predvideva nobenih finančnih spodbud v obliki davčnih olajšav za subjekte, ki bodo delovali na področju socialnega podjetništva. V tujini so takšne olajšave pomemben element spodbud za delovanje socialnih podjetij.

Komisija meni, da bo izvajanje nekaterih določb predloga zakona v praksi s stališča občin otežkočeno, saj so v predlogu zakona določene kot eden do glavnih akterjev pri spodbujanju delovanja in razvoja socialnega podjetništva, same pa razpolagajo z omejenimi, večinoma nazadostnimi finančnimi sredstvi.

Komisija je po opravljeni razpravi sprejela naslednje sklepe:

1. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide zakon podpira, ker ureja področje socialnega podjetništva, ki je sestavni del razvoja Evropske unije.
2. Komisija opozarja, da v besedilu predloženega zakona ni razrešeno temeljno nasprotje, in sicer, da je socialno podjetništvo opredeljeno kot nepridobitna dejavnost, predlog zakona pa določa ugotavljanje in pravila za razporejanje dobička.
3. Komisija opozarja na celo vrsto nedorečenih rešitev v predlogu zakona, in sicer:
4.
 - Določilo o minimalnem številu zaposlenih (dva ali trije) (8. člen), ki je po mnenju komisije postavljeno prenizko.
 - Izločanje zadržev iz določb o možnih ustanoviteljih socialnega podjetja, čeprav so na primer kooperative v Italiji ključni nosilci socialnega podjetništva (prvi odstavek 2. člena).
 - Problematično pavšalno zakonsko opredeljevanje področja dejavnosti socialnega podjetništva (5. člen) in s tem omejevanje dejavnosti, v okviru katerih se lahko izvaja socialno podjetništvo, hkrati pa navajanje dejavnosti, ki v okviru veljavne Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD) ne obstajajo. Kot bolj racionalna rešitev se v tem primeru ponuja uvrstitev nove šifre dejavnosti ("socialno podjetništvo") v šifrant Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD).
 - Sporna je opredelitev dejavnosti socialnih podjetij kot tržno nekonkurenčnih (tretji odstavek 2. člena), saj ni nikjer jasno določeno, kdo naj bi določal kriterije za tržno manj konkurenčne dejavnosti in kaj se bo zgodilo, če bo socialno podjetje s svojimi proizvodi ali storitvami uspešno in konkurenčno.
 - Določanje olajšav in spodbud v podzakonskih aktih, ki bi jih po mnenju komisije moral določati že sam zakon.
 - Pomanjkljiv in nestimulativen sistem podpornih storitev, ki neustrezno enači gospodarske družbe z nepridobitnimi zasebnimi organizacijami.
 - Neobstoj davčnih spodbud v obliki davčnih olajšav za socialne podjetnike.
 - Ohlapno normiranje načela sodelovanja deležnikov pri upravljanju in neupoštevanje področne zakonodaje.
 - Prepuščanje velikega števila rešitev podzakonskim aktom, katerih osnutki niso predloženi, zato ni možno oceniti njihove primernosti.
 - Problematično nedoločno ločevanje profitne in neprofitne dejavnosti v okviru iste pravne osebe. Predlagano združevanje neprofitne in profitne dejavnosti v eni sami pravni osebi, ki se pojavlja skozi celoten predlog zakona, je že v osnovi sporno, saj v slovenskem pravnem redu ni moč najti ustreznih podlag za izvedbo takšne ureditve v praksi. Gre torej za prejudiciranje nastanka neke vrste hibridnih pravnih oseb brez ustrezne pravne podlage.
5. Komisija ugotavlja, da sta Vlada Republike Slovenije in Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora podali številne pravno in vsebinsko utemeljene pripombe, ki naj jih predlagatelj zakona upošteva in na njihovi podlagi pripravi strokovno podprte rešitve še pred obravnavo predloga zakona na matičnem delovnem telesu.
6. Komisija meni, da je kljub obstoječim pomanjkljivostim predlog zakona tudi z vidika sedanjih finančno-gospodarskih težav nujno potreben, saj daje podlage za zaposlovanje najbolj ranljivih skupin slovenskega prebivalstva na trgu dela. Omenjene skupine ljudi so sicer v veliki meri odvisne od javnih socialnih transferjev.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 36. seji 5. 1. 2011 obravnavala Predlog Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Člani komisije so bili seznanjeni s pisnimi stališči Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije.

V obrazložitvi je predstavnica predlagatelja zakona poudarila, da se s predlogom zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka nadomešča sedanji predpis in metodologijo za ugotavljanje katastrskega dohodka, ki se je izkazala za zastarelo, postopkovno togo in administrativno zapleteno. Ureja sodoben računalniško podprt sistem ugotavljanja katastrskega dohodka, ki bo omogočal sprotno letno prilagajanje ocen katastrskega dohodka realnemu stanju. Ohranja pa tudi način določanja katastrskega dohodka na enoto kmetijskega ali gozdnega zemljišča glede na dejansko rabo. Poleg tega dodaja metodo za oceno pavšalnega dohodka v čebelarstvu na posamezni čebelji panj. Posodablja tudi podatke o kakovosti oz. proizvodnji sposobnosti ter dejanski rabi kmetijskih in gozdnih zemljišč za potrebe tega zakona tako, da se podatek o katastrskem razredu nadomešča s podatkom o boniteti zemljišča in podatek o katastrski kulturi nadomešča s podatkom o dejanski rabi. Enotno ureja vodenje podatkov o kmetijskih zemljiščih v zemljiškem katastru in vzpostavlja službo za izvajanje sistema ugotavljanja katastrskega dohodka v okviru Geodetske uprave. Zagotavlja pa tudi preglednost sistema z vzpostavitvijo javne evidence kalkulacij za izračun katastrskega dohodka, prvič pa se bo katastrski dohodek izračunal na novih osnovah najkasneje 30. junija 2012.

Predstavniki Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije pa je menil, da je v splošnem nova ureditev dobra, saj omogoča približevanje uradnih evidenc dejanskemu stanju v naravi. Obstajajo pa pomisleki glede bonitiranja kmetijskih in gozdnih zemljišč, vendar je postopek urejen v drugih predpisih. Pravno podlago bonitiranju predstavlja Zakon o evidentiranju nepremičnin in podzakonska akta, ki sta Pravilnik o vzpostavitvi bonitete zemljišč in Pravilnik o določanju in vodenju bonitete zemljišč. Postavlja pa se vprašanje, ali bo zakon mogoče uveljaviti in uporabiti, saj zemljiški kataster ni ažuriran in ne izrablja dejanske rabe zemljišč, zato bo težko stopil v veljavo. Ministrstvo za okolje in prostor bi moralo izdelati revizijo sredstev, ki so bile že uporabljene za ažuriranje zemljiškega katastra, hkrati pa je v predlogu zakona potrebno ministrstvo zavezati, da do roka veljavnosti zakona to uredi. Zaradi problematičnosti bonitiranja kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki je zelo različno, bo vrednotenje katastrskega dohodka težko izpeljati pred ureditvijo oz. ažuriranjem zemljiškega katastra. Glede na to, da 36 % kmetijskih zemljišč in gozdov spada pod Naturo 2000 ter velik del ostalih zemljišč in gozdov k varovalnim površinam, bi Ministrstvo za finance, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter nevladne organizacije (Kmetijsko-gozdarska zbornica, Zadružna zveza Slovenije) morale definirati in popraviti šifrant ter oblikovati kriterije, da pride do konkretnih predlogov dejanske rabe kmetijskih zemljišč in gozdov.

V razpravi je komisija sprejela naslednja konkretna stališča in predloge:

- V 3. členu, kjer so določene pristojnosti, se naj v 1. točki konkretno navede, da katastrski dohodek in pavšalno oceno dohodka na panj ugotavlja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, saj Ministrstvo za okolje in prostor strokovno to ni usposobljeno urediti. Poleg tega naj Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za vsako parcelo določi katastrski

dohodek in ga vnese v register nepremičnin; zemljišča oz. katastrski dohodek mora biti ponderiran, saj je dohodek iz leta v leto različen, zato mora biti sistem tako naravnan oz. postavljen, da bo uresničljiv in stvaren.

- V 5. členu se naj v 8. točki, kjer se pri katastrskem dohodku kot stroški upoštevajo standardizirani materialni stroški, stroški lastnih strojnih storitev, stroški tujih storitev, stroški amortizacije osnovnih sredstev in posredni stroški pridelave doda "ter stroški transporta na trg", saj se transportni stroški po posameznih tržnicah razlikujejo.
- Zaradi jasnejše predstavitve, kaj prinaša 4. člen predloga zakona, ki govori o podrobnejši vrsti dejanske rabe kmetijskih zemljišč, bi bilo potrebno izdelati izračune na praktičnih kmetijah (malih, srednjih, velikih), saj iz predloga zakona ni razvidno, kakšen bo katastrski dohodek, kakšni bodo stroški in vodenje administracije na kmetijah. Povečan katastrski dohodek bi povzročil veliko posledic glede statusa kmečkih otrok, saj so že do sedaj bili prikrajšani pri kriterijih za sprejem v vrtce, dodelitvi štipendij in podobno.
- Komisija meni, da bi uveljavitvi in sprejemu zakona morala predhodno slediti sprejem dogovorjene skupne kmetijske politike, saj prevladuje občutek, da se stvari lotevamo stihijsko, obdavčujemo delo, ne pa, da bi obdavčili potrošnjo; obremenjujemo kmetijska zemljišča, manjka pa nam strategija pridelave hrane.
- Komisija se zavzema za pravično obdavčitev, za kar pa je potrebno imeti realno stanje dohodka. Cilj predloga tega zakona mora biti urejanje oz. reguliranje katastrskega dohodka, realnega stanja dohodka pa ta trenutek nimamo; če ima zemljiška parcela napačne podatke, je tudi obdavčena napačno. Stroške ureditve tega vprašanja bi moral sicer nositi lastnik, vendar so le-ti mnogo višji, kot je sam dohodek. Dejansko stanje je sedaj znano, ko bo to stanje prekrito s katastrom, bo pa napaka izračuna manjša.
- Komisija opozarja, da bonitetne točke, ki nadomeščajo katastrske razrede in opredeljujejo kakovost oz. proizvodno sposobnost zemljišča, glede na pedološke, morfološke in druge naravne značilnosti vsakega zemljišča, nosijo s seboj napake, kjer je bila drugačna struktura zemljišča, zato bo v postopku izdelave prostorskih načrtov potrebno bonitetne točke ponovno preveriti.
- Komisija ocenjuje, da predlog zakona ponuja posodobljen in primerljiv sistem, ki bo cenejši, vendar mora biti usklajen z zemljiško kmetijsko politiko, strukturne spremembe pa prinaša v sami notranji strukturi; predvsem pa je pomembno, da se bodo baze podatkov morale resneje in hitreje urejevati. Brez ažurirane baze podatkov, na podlagi katerih bi bilo mogoče določiti katastrski dohodek, predlagani zakon ne bo operativen.
- V prehodnih in končnih določbah je potrebno dodati, da se zakon začne izvajati šele
 - a) ko bo sprejet zakon o obdavčitvi premoženja, kjer morajo biti izvzeta kmetijska gospodarstva in zemljišča ter
 - b) ko bo spremenjen zakon o dohodnini, ki bo omogočal svobodno odločitev za vodenje knjigovodstva glede na višino katastrskega dohodka.

Cvetko Zupančič, l.r
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport o Predlogu deklaracije o politiki Republike Slovenije do novih narodnih skupnosti (DePNNS)

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) sprejela Mnenje o Predlogu deklaracije o politiki Republike Slovenije do novih narodnih skupnosti (DePNNS)

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 36. seji 10. 1. 2011 obravnavala Predlog deklaracije o politiki Republike Slovenije do novih narodnih skupnosti (v nadaljevanju Deklaracija), ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Miranom Potrčem.

Komisija predlog Deklaracije podpira.

Komisija ugotavlja, da predlagatelj s predlogom Deklaracije izraža stališča in opredeljuje politiko države do položaja narodnih skupnosti, uresničevanja njihovih pravic za ohranjanje lastne identitete in pogojev za njihov nadaljnji razvoj. Deklaracija se nanaša na Albance, Bošnjake, Črnogorce, Hrvate, Makedonce in Srbe (našteti so po abecednem redu). Predlagana Deklaracija pomeni izboljšanje položaja in pravic pripadnikov narodnih skupnosti, državljanov Republike Slovenije, ki jih Ustava posebej ne omenja. Njihove pravice Ustava ureja v okviru temeljnih pravic in svoboščin (14., 61., 62. in 63. člen), ki vsem državljanom Republike Slovenije zagotavlja enake pravice ne glede na narodnost, zagotavljajo svobodno izražanje pripadnosti svojemu narodu, pravico, da gojijo in izražajo svojo kulturo in uporabljajo svoj jezik in pisavo ter da uporabljajo svoj jezik in pisavo tudi v postopkih pred državnimi organi na način kot to določa zakon, hkrati pa prepovedujejo spodbujanje in razpihovanje narodnega sovraštva in nestrpnosti. Dokument je nadaljevanje osamosvojitvenih izhodišč iz Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije in Ustavnega zakona o izvedbi Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, posebej pa Izjave o dobrih namenih iz leta 1990, s katero se je Republika Slovenija obvezala, da vsem pripadnikom drugih narodov in narodnosti zagotovi pravico do vsestranskega kulturnega in jezikovnega razvoja. Predlagatelj poudarja, da predlog Deklaracije upošteva dejstvo, da so bili pripadniki teh narodnih skupnosti ob osamosvojitvi in konstituiranju Slovenije kot samostojne in neodvisne države s svojo konstitutivno vlogo postavljeni v objektivno nov in drugačen narodnostno-manjšinski položaj. Deklaracija je nastala na pobudo predstavnikov narodnih skupnosti, ki so na podlagi pravic do samopoimenovanja in samoorganiziranja organizirani v Zvezo zvez kulturnih društev konstitutivnih narodov in narodnosti nekdanje SFRJ v Sloveniji in je z njimi tudi usklajena. Upošteva tudi priporočila mednarodnih institucij, ki spremljajo narodnomanjšinsko problematiko in ki Slovenijo pozivajo, da sprejme ustrezne ukrepe za opredelitev in ureditev statusa vseh skupnosti narodnih manjšin, ki živijo v Sloveniji.

Predlagatelj s predlogom Deklaracije spodbuja državo k njeni odgovornosti pri ustvarjanju pogojev za ohranjanje in razvoj identitete narodnih (manjšinskih) skupnosti. Pri obravnavanih narodnih skupnosti gre za ohranjanje in razvijanje kulturnih posebnosti, jezika, pisave, za možnost organiziranega nastopanja v javnosti, za razvoj njihovih medijev. To je najlažje doseči v medsebojnem enakopravnem in organiziranem dialogu, ob razumevanju problematike in usklajenem sodelovanju med pristojnimi ministrstvi in drugimi organi Republike Slovenije pri izvajanju politike ustvarjanja pogojev za nadaljnji razvoj navedenih narodnih skupnosti. Vladi zato priporoča ustanovitev posvetovalnega sveta za sodelovanje s predstavniki obravnavanih narodnih skupnosti.

Komisija podpira namen Deklaracije in prizadevanje njenih predlagateljev, da Republika Slovenije pristopi k formalnemu urejanju položaja slovenskih državljanov, pripadnikov narodov in narodnosti iz nekdanjih jugoslovanskih republik, ki živijo v Sloveniji. Opozarja, da je nerešena narodnomanjšinska problematika v Evropi in svetu še vedno zelo aktualna ter vzrok za napetosti in konflikte. Mednarodne institucije ugotavljajo, da Slovenija vzorno skrbi za ustavno priznane narodne oziroma etnične manjšinske skupnosti (za italijansko in madžarsko narodno skupnost ter romsko skupnost), zato je treba slovensko manjšinsko politiko nadgraditi tako, da se ustrezno prizna vse manjšinske skupnosti, ki živijo v Sloveniji. Komisija poudarja, da je Slovenija dovolj politično zrela in samozavestna, da večetničnost oziroma večkulturnost razume kot bogatenje lastne nacije. Obenem se Slovenija zaveda, da v hitrorazvijajočem se svetu večkulturni dialog med medsebojno priznavajočimi narodnostnimi in kulturnimi identitetami pomeni prednost pri razvoju celotne družbe.

Komisija izpostavlja nekaj dilem, ki bi jih veljalo do sprejetja razrešiti. Vprašljiv je status dokumenta, na katerega je opozorila tudi pravna služba Državnega zbora: po vsebini bi bila

primernejša resolucija. Deklaracija našteva narodne skupnosti, za katere naj velja. Pri tem komisija opozarja, da je potreben dodaten razmislek, ali taksativno naštevanje narodnih skupnosti lahko privede do novih odprtih vprašanj, saj glede na narodnostno opredelitev v popisu iz leta 2002 v Sloveniji živijo tudi druge manjšinske etnične skupnosti, ki prav tako posebej niso opredeljene v Ustavi. Zato bi veljalo preveriti možnosti, kako bi vsebina in namen predlaganega dokumenta omogočila politiko tudi za posebej neopredeljene etnične manjšinske skupnosti v Sloveniji. Vsekakor pa bi bilo potrebno razmisliti o ustrezni terminološki opredelitvi, saj tudi sam naslov Deklaracije lahko zavede k razumevanju, da gre za vse narodne skupnosti.

Člani komisije so v razpravi opozorili tudi na vprašanja glede statusa Deklaracije s pravnoformalnimi in celo političnimi posledicami, morebitnega prizadevanja za širitev pravic s kulturnega področja na politične pobude in na praktične posledice uveljavljanja Deklaracije na posameznih ravneh kot npr. pri uporabi jezika v postopkih pred državnimi organi in pri zagotavljanju pravic v izobraževanju.

Dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu za sprejem avtentične razlage prvega odstavka 39. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (ORZVKD39) - enofazni postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu za sprejem avtentične razlage prvega odstavka 39. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (ORZVKD39) - enofazni postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 36. seji 10. 1. 2011 obravnavala Predlog za sprejem avtentične razlage prvega odstavka 39. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (ORZVKD39) - enofazni postopek, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija je predlog za sprejem avtentične razlage podprla.

Predlagatelj je pojasnil, da je predlog za sprejem avtentične razlage prvega odstavka 39. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine predlagala Vlada iz razloga, ker člen določa pravico do nadomestila ali odškodnine v primeru, da se lastniku kulturnega spomenika poslabšajo pogoji za gospodarsko izkoriščanje le-tega v okviru varstvenega režima.

Predlagatelj je z avtentično razlago določil, da se za poslabšanje pogojev za gospodarstvo izkoriščanje kulturnega spomenika šteje le v primerih, ko se je nepremičnina že pred razglasitvijo za kulturni spomenik gospodarsko izkoriščala tako, da je lastnik že pred omejitvami iz varstvenega režima z izkoriščanjem pridobival dohodek za življenje. Pri tem možnosti gradnje na zemljišču pod varstvenih režimom ni mogoče šteti za gospodarsko izkoriščanje. Zaradi napačne razlage določbe prihaja v praksi do nakupov zemljišč, razglašanih za kulturni spomenik zaradi pridobitve nadomestila, kar se šteje za zlorabo.

Komisija je v razpravi ugotovila, da se poslabšanje gospodarskega izkoriščanja ugotavlja vedno v razmerju do gospodarske dejavnosti, ki jo je lastnik nepremičnine opravljal pred razglasitvijo kulturnega spomenika z odlokom in jo je moral omejiti ali opustiti in dejavnosti ni mogoče v okviru varstvenega režima drugače nadomestiti. Zato mora lastnik v postopku dokazati izpad dohodka, ne upošteva pa se potencialni dohodek, ki bi nastal v prihodnosti s pravico graditi.

Komisija je menila, da je lastnik kulturnega spomenika upravičen do nadomestila zaradi poslabšanja pogojev za gospodarsko izkoriščenje le tiste dejavnosti, s katero je lastnik nepremičnine pridobival dohodek že pred omejitvami.

Dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 41. seji 11. 1. 2011 obravnavala Predlog Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija se strinja z ugotovitvijo, da obstoječi zemljiški kataster vsebuje podatke, ki so v veliki meri zastareli in ne odražajo dejanskega stanja v naravi, zato so prenovljeni podatki in evidence nujni pogoj za potrebne izboljšave. Posodobljen zemljiški kataster bo šele omogočil delovanje sistema ugotavljanja katastrskega dohodka tako, da bo administrativno čim manj obremenjujoč za zavezanca, obenem pa racionalen za izvajalca. Racionalizacijo je po mnenju komisije možno doseči z vzpostavitvijo evidence s poenoteno informacijsko platformo, ki bo omogočala uporabo podatkov za več namenov, saj v nasprotnem primeru nova ureditev ne bo prinesla bistvenih izboljšav in prihrankov v smislu manjšega administriranja.

Mag. Stojan Binder, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (ZUODNO-H) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (ZUODNO-H) - skrajšani postopek.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 63. seji 12. januarja 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Komisija ne podpira Predloga zakona (10 ZA, 0 PROTI).

Komisija se je seznanila z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-137/10-47 z dne 26. 11. 2010 in bistvenimi razlogi za odločitev o ustavnosti izpodbijanega zakona, pritrdilnim ločenim mnenjem sodnika dr. Ernesta Petriča, ki se mu pridružuje sodnik Jan Zobec, in odklonilnim ločenim mnenjem sodnice mag. Jadranke Sovdat.

Komisija je bila seznanjena tudi z mnenjem Zakonodajno - pravne službe Državnega zbora, ki na Predlog zakona nima pripomb, ter mnenjem Obalno samoupravne skupnosti Italijanske narodnosti, Samoupravne skupnosti italijanske narodnosti iz Kopra in Mestne občine Koper, ki so na Predlog zakona podalo negativno mnenje.

Predlog zakona sledi odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-137/10-47 z dne 26. 11. 2010, ki je odločilo, da je Zakon o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij v neskladju z Ustavo, ker ne določa občine Ankaran in občine Mirna. Ustavno sodišče je Državnemu zboru naložilo, da v roku dveh mesecev od objave odločbe v Uradnem listu odpravi to neskladje. Ker je v zakonodajnem postopku Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (EPA 1031-V), s katerim se predlaga ustanovitev občine Mirna in sprememba imena občine Sveti Jurij, se s tem Predlogom zakona predlaga ustanovitev občine Ankaran.

Ustavno sodišče se je v zvezi z ugovori, da predlagana občina Ankaran ne izpolnjuje ustavnih in zakonskih pogojev, sklicevalo na sklep št. U-I-239/98, s katerim je sprejelo stališče, da se morajo vsa vprašanja v zvezi z izpolnjevanjem pogojev razrešiti v postopku do razpisa referenduma, ter da v postopku za oceno morebitne protiustavnosti zakona, s katerim so ustanovljene občine ali spremenjena njihova območja, in za oceno ustavnosti postopka, po katerem je bil zakon sprejet, ni več mogoče presojati kršitev, ki so bile storjene v predhodnem postopku, ampak le tiste kršitve, ki so storjene v zakonodajnem postopku. To pomeni, da se Ustavno sodišče ni spuščalo v presojo, ali predlog za ustanovitev nove občine Ankaran izpolnjuje ustavne in zakonske pogoje za njeno ustanovitev. Državni zbor je v konkretnem primeru ugotovil, da so izpolnjeni pogoji in razpisal referendum, na katerem je večina prebivalcev izrazila voljo, da na območju Krajevne skupnosti Ankaran ustanovijo občino. Ker je Državni zbor v predhodnem postopku ugotovil izpolnjevanje ustavnih in zakonskih pogojev in po pozitivno izraženi volji prebivalcev na referendumu ter ugotovitvi, da ne obstajajo razlogi za nespoštovanje izida referenduma, bi moral po mnenju Ustavnega sodišča v skladu s postopkom, ki ga je sam predpisal, ustanoviti obe občini. Po mnenju Ustavnega sodišča ima zakonodajalec široko avtonomijo pri sprejemanju zakonov, s katerimi na splošen in abstrakten način ureja družbena razmerja, v konkretnem primeru pri sprejetju zakona, s katerim je v skladu z Ustavo predpisal pogoje in postopek za ustanovitev občin, medtem ko nima tako široke avtonomije pri sprejemanju zakona, s katerim odloči o ustanovitvi občine. Državni zbor je s tem, ko ni ustanovil občine Ankaran (in občine Mirna) ravnal arbitrarno in s tem kršil načelo enakosti in načelo zakonitosti ter načelo zaupanja v pravo ter posledično tudi kršil 138. in 139. člen Ustave.

Komisija v zvezi z zgoraj povzetim stališčem Ustavnega sodišča poudarja, da tako komisija kot Državni svet nista podprla Predloga za začetek postopka za ustanovitev občine Ankaran ter za določitev njenega območja in Državnemu zboru predlagala, da pripravi celovito rešitev preoblikovanja območja Mestne občine Koper, ki bo sledila odločbam Ustavnega sodišča. Komisija tudi ni podprla Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovega območja (EPA 943-V) v delu, ki se je nanašal na ustanovitev občine Ankaran, v nadaljevanju pa je podprla predlog za odločilni veto, ki ga je Državni svet sprejel na prej navedeni zakon, katerega Državni zbor ob ponovnem odločanju ni sprejel.

Odločbo Ustavnega sodišča je razumeti, da je zakonodajalec obvezan ustanoviti občino, če v predhodnem postopku ugotovi izpolnjevanje ustavnih in zakonskih pogojev in na referendumu večina volivcev izrazi voljo za njeno ustanovitev ter po ugotovitvi, da ne obstajajo razlogi, zaradi katerih bi ne bil dolžan upoštevati izida referenduma. V skladu z Ustavo se občina ustanovi z zakonom po prej opravljenem referendumu, s katerim se ugotovi volja prebivalcev na določenem ozemlju, pri tem pa niti Ustava niti Zakon o lokalni samoupravi ne govorita o obvezujočem referendumu. Komisija se strinja z odklonilnim mnenjem ustavne sodnice mag. Jadranke Sovdat, ki je med drugim zavzela stališče, da bi bil v primeru obvezujočega pravnega učinka referenduma izničen tretji odstavek 139. člena Ustave, ki daje Državnemu zboru pristojnost, da ustanovi občino z zakonom. Prav tako izpostavlja Staneta Vlaja, ki v Komentarju Ustave (2002 in ponatis 2010) k 139. členu pravi: "Referendum je posvetovalne narave in ne zavezuje DZ, da ustanovi občine samo v skladu z referendumskim izidom." in "Ustava je predvidela poizvedovalni referendum, končno določitev območja občine pa prepustila zakonodajalcu. ". Komisija poudarja, da je v

Sloveniji zagotovljena lokalna samouprava, ki se uresničuje v občinah, pri tem pa pravica do lokalne samouprave ni absolutna in je ne moremo razumeti kot pravice do lastne občine. Če Ankarančani nimajo lastne občine, to še ne pomeni, da nimajo zagotovljene pravice do lokalne samouprave in da v Mestni občini Koper ne sodelujejo pri upravljanju javnih zadev. Komisija ocenjuje, da obstajajo razlogi, zaradi katerih zakonodajalec ni dolžan ustanoviti občine Ankaran.

Komisija poudarja, da je zakonodajalec dolžan spoštovati odločitve Ustavnega sodišča in se strinja s tistimi, ki trdijo, da je to eden od temeljev pravne države in ustavne demokracije. Ob tej ugotovitvi komisija opozarja, da bi ob spoštovanju odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-137/10 še zmeraj ostala neizvršena odločba Ustavnega sodišča št. U-I-301/98, v kateri je Ustavno sodišče v celoti ostalo na stališčih, ki jih je glede Mestne občine Koper zavzelo v prejšnjih odločbah (U-I-90/94 in U-I-183/94). Morebitna izločitev naselja Ankaran iz Mestne občine Koper in ustanovitev občine Ankaran v ničemer ne rešuje neustavnosti Mestne občine Koper. V skladu s prejšnjimi odločitvami Ustavnega sodišča je Mestna občina Koper prevelika po teritorialnem obsegu, številu naselij in prebivalcev, njeno območje presega območje mesta in mestne okolice, ki jo povezuje dnevna migracija prebivalstva. Ker je Ankaran del območja mesta Koper, z njegovo izločitvijo iz območja Mestne občine Koper ne bi sledili odločbam Ustavnega sodišča, iz katerih izhaja, da je temeljni problem območja Mestne občine Koper prevelika heterogenost ozemlja, ki poleg mesta vključuje tudi ruralna območja.

Komisija pri svojem negativnem stališču do ustanovitve občine Ankaran izhaja iz dosedanjega njenega mnenja, da niso izpolnjeni pogoji za ustanovitev občine, z njeno ustanovitvijo tudi ni izvedena odločba Ustavnega sodišča št. U-I-301/98 ter da bi z njeno ustanovitvijo bistveno posegli v ustavno zaščitene pravice Italijanske narodne skupnosti, na kar opozarjata tudi Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti v svojem mnenju z datumom 6. 1. 2011 in Samoupravna skupnost italijanske narodnosti iz Kopra v mnenju z datumom 7. 1. 2011. Komisija še posebej izpostavlja dejstvo, da je vsaka delitev narodnostno mešanega območja Mestne občine Koper v nasprotju s 7. točko Posebnega statuta kot priloge Londonskega sporazuma iz leta 1954, ki ga je Republika Slovenija priznala, in da na območju Ankarana ni temeljnih ustanov italijanske narodne skupnosti, kot je vrtec in osnovna šola. Zato se tudi ne strinja s predlagateljem zakona, da ne bodo okrnjene pravice italijanske narodnostne skupnosti, ker bodo imeli svojega predstavnika v občinskem svetu in se bo v novi občini oblikoval svet italijanske narodne skupnosti. Do tega vprašanja se Ustavno sodišče ni opredelilo, saj je zavzelo stališče, da je treba vsa vprašanja v zvezi z izpolnjevanjem ustavnih in zakonskih pogojev razrešiti v postopku pred razpisom referendumu ter zato ugovorov o neizpolnjevanju pogojev ni upoštevalo.

Komisija se pridružuje stališču Občinskega sveta Mestne občine Koper in izpostavlja prepričanje o negativnem vplivu razdelitve območja Luke Koper med dve občini, ki imata lahko, vsaj glede na javno izražena stališča pobudnikov za samostojno občino Ankaran, različne poglede na urejanje prostora, to pa lahko ogrozi razvojne načrte enega ključnih gospodarskih subjektov v Sloveniji in posledično vpliva na slabši gospodarski razvoj širše regije in države. Zato se ne strinja s predlagateljem zakona, da sprejetje zakona nima posledic na gospodarstvo in na dokumente razvojnega načrtovanja (točka 6.3 in 6. 5.).

Komisija tudi zavrača v javnosti izražene očitke o neustavni arbitrarnosti Državnega sveta, ko je sprejel odločilni veto na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovega območja (ZUODNO-G) in zaradi katerega zakon ob ponovnem odločanju Državnega zbora ni bil sprejet. Državni svet ima na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave pravico, da zahteva, da Državni zbor pred razglasitvijo takega zakona o njem še enkrat odloča in to pravico je izkoristil v primeru sprejema odločilnega veta na zakon o ustanovitvi občine Ankaran.

Komisija se tudi ne strinja s predlagateljem zakona, da ustanovitev novih občin nima vpliva na državni proračun in druga javno finančna sredstva, saj dosedanja praksa ustanavljanja občin kaže, da njihova ustanovitev povzroči posredne finančne posledice (npr. stroški dela). Čeprav finančne posledice ne morejo biti ključni razlog pri ustanavljanju novih občin, pa bi jih moral predlagatelj realno oceniti.

Z vidika trajne sposobnosti občin za zagotavljanje skupnih potreb in uresničevanje interesov svojih prebivalcev je treba po mnenju komisije zaustaviti proces drobljenja občin. Zato ob obravnavi zadnje novele Zakona o lokalni samoupravi tudi ni podprla rešitve, da je možno po uveljavitvi nove ureditve nadaljevati s postopki ustanavljanja občin z manj kot 5.000 prebivalci, na območju katerih je bil razpisan referendum (primer Ankarana).

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o zasebnem varovanju (ZZasV-1) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela Mnenje k Predlogu zakona o zasebnem varovanju (ZZasV-1) - druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 83. seji 18. 1. 2011 obravnavala Predlog Zakona o zasebnem varovanju, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija podpira predlog zakona.

Predstavnik predlagatelja je uvodoma poudaril, da Strategija na področju zasebnega varstva deje izhodišče za pripravo strateških, institucionalnih, nadzornih in normativnih sprememb na področju razvoja dejavnosti zasebnega varovanja in detektivske dejavnosti. Predlog zakona sledi ciljem:

- razvoj dejavnosti zasebnega varovanja kot regulirane gospodarske panoge ob doslednem spoštovanju načela zakonitosti, človekovih pravic in svoboščin ter načel pravne države;
- sistemska urejenost področja zasebnega varovanja;
- kvalitetno izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje varnostnega osebja;
- učinkovit nadzor nad subjekti zasebnega varovanja;
- doseganje sinergijskih učinkov na področju varnosti, ob pospešenih partnerskih odnosih med državnimi in zasebnimi varnostnimi mehanizmi.

Poglavitni cilj je zagotoviti višjo raven varnosti, bodisi da dejavnost opravlja imetnik licence na trgu za tretje osebe ali da se subjekt ukvarja z dejavnostjo, ki je posebna pomena za državo. Določeni so taki pogoji, da je ob upoštevanju načela sorazmernosti kar se da zmanjšana možnost zlorab, določeni so obvezna uporaba nekaterih standardov, obvezno strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje varnostnega osebja, obvezno varovanje za določene dejavnosti, ki so posebej občutljive, ter kazenske določbe in upravni in inšpekcijski ukrepi v primeru kršitev zakona.

V razpravi so predstavniki predlagatelja z odgovori na zastavljena vprašanja še dodatno obrazložila predlog zakona.

Predstavnik Zbornice za razvoj slovenskega zasebnega varovanja je poudaril, da je predlog zakona v osnovi preširoko zasnovan, prenormiran in nekaterih mestih nedoločen. Zasebno varovanje je gospodarska dejavnost, deluje na trgu in trži storitev. Storitvena dejavnost je odvisna od številnih dejavnikov. Opozoril je na nedorečenost dikcije 14. točke 5. člena, ki uvaža pojem povezana oseba in bo v povezavi s tretji, odstavkom 17. člena, ki določa varnostno preverjanje povezanih oseb, zaradi nedorečenosti povzročila zmedo. V zvezi z določbami 11. člena je poudaril, da sta varovanje in varnostni prostor enovita. Varnostna služba je vezana na naročnika. Vloga naročnika je izpuščena. Nasprotujejo določbi, da mora biti zagotovljeno "zadostno število" varnostnega osebja, še posebno ker se zastavlja vprašanje kaj je zadostno število in so predvidene sankcij. Predlog zakona naj določneje opredeljuje pogoje varovanja in črta deseti odstavek 11. člena, ki določa da minister podrobneje določi pogoje za opravljanje zasebnega varovanja. Nepotrebno normiranje predstavljajo določbe 12. člena (notranji nadzor), saj gre za gospodarske družbe v skladu ZGD. V zvezi z zagotavljanjem standardov zasebnega varovanja, bi bilo potrebno določbe četrtega odstavka 13. člena dopolniti tako, da bi minister

v sodelovanju z reprezentativnimi združenjem, določil standarde, ki so obvezni na področju zasebnega varovanja. To je najmanjša potrebna zveza, ki predlagatelja zavezuje k sodelovanju. Varnostni zadržki in varnostno preverjanje so opredeljeni zelo restriktivno tudi v primerjavi z državami članica EU. Preverjanje mora biti sorazmerno s pooblastili in v razumni meri. V osnovi mora predlog zakona določati dela in naloge varnostnika pod pogoji, ki jih določa zakon, ostalo je stvar naročnika in izvajalca.

Člani komisije so bili seznanjeni s pisnimi pripombami in amandmaji Zbornice za razvoj slovenskega zasebnega varovanja k Predlogu zakona o zasebnem varovanju - druga obravnava.

Člani komisije soglašajo, da je najvišji interes Republike Slovenije zagotavljanje visoke stopnje varnosti in kvalitete življenja za vse prebivalce in predpogoj za to je dosledno spoštovanje temeljnih človekovih pravic in svoboščin ter sistemsko preprečevanje nezakonitega poseganja v človekovo zasebnost in pravice. Na teh načelih temelji tudi politika zagotavljanja notranje varnosti Republike Slovenije, ki si prizadeva za vzpostavitev in delovanje učinkovitega in racionalnega sistema notranje varnosti, tudi z zasledovanjem in doseganjem ciljev na področju zasebnega varovanja.

Zasebno varovanje je gospodarska dejavnost, namenjena varovanju ljudi in premoženja, ki jo Republika Slovenija ureja v javnem interesu z namenom varovanja javnega reda, javne varnosti, varstva naročnikov, tretjih oseb in varnostnega osebja, ki neposredno opravlja dejavnost. Člani komisije so posebej opozorili na položaj ljudi. Dejavnost je v veliki meri odvisna od položaja zaposlenih in nesorazmerja med nizkimi plačami in odgovornostmi ter pogosto razdeljenim delovnikom. Ne glede na določbe Zakona o delovnih razmerjih je potrebno tudi v postopkih podeljevanja licenc upoštevati skrb za delavce in uresničevanje delovnopravne zakonodaje in v primeru neizpolnjevanja predvideti kot kršitev in morda predvideti sankcije.

Ugotovitve inšpekcijskega nadzora kažejo, da je bilo ugotovljeno število kršitev: v letu 2006 - 82, 2007 - 105, 2008 - 97, 2009- 92, in 2010 - 97 (do 31. avgusta 2010). Neizpolnjevanje zakonskih določb je bilo sankcionirano tako je bilo npr. v letu 2006 izrečenih glob 54, v 28 primerih pa opomini. Skupni znesek izrečenih glob je v letu 2006 znašal 98.327,44 evra. Od tega je bilo do 31. avgusta plačanih 33.400,25 evra. Podatki kažejo na razkorak med izdano sankcijo in plačilom sankcije. Člani komisije opozarjajo, da bi kazalo razmisliti tudi o morebitnih ukrepih v smeri spoštovanja zakonodaje in strokovnega nadzora ter razkoraka med izdanimi in plačanimi globami.

Dejavnost zasebnega varovanja je sistem, ki mora biti reguliran tudi zaradi možnosti delovanja postopkov represije in v luči varovanja človekovih pravic.

Zaradi zagotavljanja strokovnosti in skupnih interesov pri opravljanju zasebnega varovanja se imetniki licenc, izvajalci varovanja in varnostno osebje lahko združujejo v združenja, zbornice, društva in druge oblike združenj. V izogib morebitni nejasnosti bi kazalo opredeliti vlogo in položaj zbornice.

Ob tem so člani komisije opozorili tudi na pomislek (tretji odstavek 9. člena) glede možnosti zagotavljanja visokega praga reprezentativnosti strokovno interesnih združenj, če se mora v posamezne organizacije združiti najmanj štirideset odstotkov (40%) imetnikov licenc, ki imajo v delovnem razmerju najmanj štirideset odstotkov (40%) varnostnega osebja v dejavnosti, ob tem, da je strokovnih združenj lahko več (od tega dva reprezentativna), članstvo v združenjih pa ne bo obvezno.

Komisija je sprejela še naslednji s k l e p:

Komisija za državno ureditev predlaga, da se v nadaljnji obravnavi v največji možni meri upoštevajo pripombe Zbornice za razvoj zasebnega varovanja.

Jože Mihelčič, l. r.
podpredsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o razvojnem načrtovanju (ZRazNačrt) – nujni postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o razvojnem načrtovanju (ZRazNačrt) – nujni postopek.

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 53. seji 25. 1. 2012 obravnavala Predlog zakona o razvojnem načrtovanju – nujni postopek, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Člani komisije so se strinjali, da velja kljub nekaterim izraženim dvomom o primernosti nujnega zakonodajnega postopka, predlagane zakonske rešitve podpreti, saj bodo pripomogle k poenotenju sistema razvojnega načrtovanja. Zakonski predlog je razumeti kot napredno orodje za postavitve sistema za bolj učinkovito odločanje in za zagotovitev jasne hierarhije strateških dokumentov. Doslej so slovensko razvojno politiko prevečkrat določali programi in sektorske strategije, neusklajene med seboj in proračunskim okvirjem. Zato je pristopu, ki zavezuje k bolj jasno zapisanim strateškim usmeritvam v povezavi z javnimi financami v enem krovnem dokumentu, po mnenju komisije potrebno dati možnost za uveljavitev.

Mag. Stojan Binder, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Interesne skupine delodajalcev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona (EZ-E) – nujni postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Interesna skupina delodajalcev sta na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejeli naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona (EZ-E) – nujni postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in Interesna skupina delodajalcev sta na skupni seji 25. 1. 2012 obravnavali Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona – nujni postopek.

Komisija in interesna skupina predloga zakona ne podpirata.

Komisija in interesna skupina načina, ko vlada v odhajanju zadnji trenutek po nujnem postopku v zakonodajni postopek predloži novelo pomembnega systemskega zakona, ne podpirata. Po njunem mnenju je smiselno, da nova vlada z vsemi pooblastili celovito uredi področje energetike.

Za poročevalca je bil določen vodja interesne skupine Borut Meh.

Borut Meh, l. r.
vodja Interesne skupine

Mag Stojan Binder, l.r.
predsednik komisije

Mnenje k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-D) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 37. redni seji 2. 2. 2011 obravnavala predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-D), ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila Vlada.

Komisija je predlog zakona podprla.

Uvodoma je predlagatelj poudaril, da je med tremi manj zahtevnimi spremembami v predlogu novele, predlagana osrednja rešitev za izboljšanje socialnega položaja samozaposlenih v kulturi s tem, da 3. člen novele spreminja način ugotavljanja dohodkovnega cenusa za uveljavljanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna.

Komisija je v razpravi podprla spremembo pri ugotavljanju dohodkovnega cenusa, ki bo namesto na dohodke iz preteklega leta vezano na povprečje dohodkov iz preteklih treh let. To pomeni bolj prilagojeno omejevanje pravice do plačila prispevkov za tiste umetnike, ki nimajo zagotovljenih normalnih pogojev za delo in zato ne presegajo dohodkovnega cenusa. Komisija je menila, da letno preverjanje dohodkovnega cenusa na podlagi triletnega povprečja dohodkov za upravičence do prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna pomeni sprejemljivo prilagoditev njihovi naravi dela.

V razpravi so člani komisije odprli problem primerljivosti med dobičkom samozaposlenih in plačami tistih, ki so zaposleni v kulturnih inštitucijah (ki je vsaj za pol večji), kar nikakor ni primerno glede na ustvarjalni potencial samozaposlenih v kulturi (O tem bi bilo treba razpravljati tudi na drugih področjih npr. v izobraževanju, gospodarstvu itd.).

Komisija je predlagatelju zastavila vprašanje o razlikovanju med samozaposlenimi zavezanci, katerih dohodek se ugotavlja na dva načina (na podlagi normiranih stroškov ali knjigovodsko) ali to vpliva na enakomerno obravnavo pri obračunu plačanih prispevkov iz državnega proračuna, kar naj bi bilo z novelo poenoteno.

Komisija se je seznanila tudi s stališči predstavnikov zainteresirane javnosti: sindikat GLOSA in sindikata SUKI. Navzoči so komisijo seznanili s svojimi pogledi na to problematiko in ji zagotovili, da je zakonski predlog usklajen s socialnimi partnerji.

Ob zaključku razprave je komisija ocenila, da so v noveli predložene rešitve le parcialne in bi jih bilo nujno nadgraditi v medresorski komisiji za ta vprašanja, tako,—da bi predlagali bolj celovite rešitve za samozaposlene v kulturi.

Za poročevalca je bil določen član komisije Anton Peršak, predstavnik interesov za področje kulture.

dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-I) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 37. redni seji 2. 2. 2011 obravnavala predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-I), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija je predlog zakona podprla.

Bistvena sprememba novele je vzpostavitev centralne evidence, ki vsebuje podatke o udeležencih vzgoje in izobraževanja, saj evidence, ki jih vodijo izvajalci vzgojno - izobraževalnih programov (določene so v področnih zakonih) in izdajajo različna potrdila (npr. s potrdilom o izobraževanju so povezane številne pravice), a jih nosilci javnih pooblastil do sedaj niso mogli v elektronski obliki preverjati.

Komisija je menila, da bodo z vzpostavitvijo centralne evidence lahko državni organi, ki potrebujejo podatke o statusu udeleženca v vzgoji in izobraževanju, te podatke pridobili na enem mestu in v elektronski obliki. Komisija je zato podprla namen predlagatelja, da do naslednjega šolskega leta zaradi izvajanja Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, zagotovi centralno evidenco udeležencev v vzgoji in izobraževanju. Ob tem je komisija opozorila, da bo pri posodobitvi postopkov upravljanja s podatki vzgojno - izobraževalnih zavodov, zlasti ko gre za uresničevanje različnih pravic otrok, treba paziti na ažurnost pri uresničevanju vzpostavljanja in dopolnjevanja evidence ter ustrezen nadzor, da ne bi prihajalo do zlorab, saj so podatki povezani tudi s socialnimi pravicami.

V razpravi so člani komisije opozorili, da je to še ena nova naloga, ki se jo nalaga izvajalcem, ne da bi se pred tem razmislilo, kakšne bodo materialne posledice. V podobnih primerih je naročnik sicer zagotovil sredstva za izdelavo programske osnove, ni pa poskrbel za kritje materialnih posledic, ki nastanejo pri vnašanju, vzdrževanju in upravljanju z novo, dodatno evidenco. Prav tako ni poskrbljeno, da bi se dosedanje delo opustilo ali odpravilo.

Predlagatelj je pojasnil svoj predlog, da bo svet staršev ustanavljal šolske sklade, s sredstvi sklada pa bo upravljal upravni odbor, sestavljen iz predstavnikov šole ter staršev in jih bo moral namensko porabiti. Komisija je podprla predlog predlagatelja, da se šolski skladi uvrstijo na seznam upravičencev, ki pridobivajo sredstva sklada oziroma donacije iz naslova dohodnine.

Predlagatelj je še pojasnil, da novela zakona predlaga spremembo na področju glasovalne pravice pri imenovanju ravnatelja višje strokovne šole, vendar komisija opozarja, da ukinja glasovalno pravico dijakom, ki so jo v skladu z veljavno zakonodajo imeli.

Komisija opozarja, da veljavni predpisi sicer odpravljajo večkratno ponavljanje istega letnika v istem izobraževalnem programu, ne preprečujejo pa večkratno prepisovanje v različne programe neuspešnim, ki tako ohranjajo določene socialne bonitete, (istočasno pa posledično znižujejo raven izobraževalnega procesa) in to vprašanje ostaja kljub noveli še vedno odprto.

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije dr. Zoltan Jan, predstavnik interesov za področje vzgoje in izobraževanja.

Dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik:

Poročilo o stanju zadolženosti družbe Slovenske železnice d.o.o.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se je na 64. seji 2. 2. 2011 seznanila s Poročilom o stanju zadolženosti Slovenske železnice d.o.o., ki ga je prejela na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu od družbe Slovenske železnice d.o.o.

Komisija je poročilo z oznako POSLOVNA SKRIVNOST obravnavala v skladu z 39. in 40. členom Zakona o gospodarskih družbah.

Komisija ugotavlja, da je stanje zadolženosti Slovenskih železnice na dan 30. 11. 2010 malo manj kot 400 milijonov evrov, pri čemer je to stanje tudi posledica necelovite sanacije v letu 2004, ki je

pomenila le kratkoročno reprogramiranje obstoječih dolgov brez vzpostavitve pogojev za dolgoročno sanacijo Slovenskih železnic.

Komisija je že ob obravnavi Predloga zakona o družbi Slovenske železnice (ZDSŽ) in Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu (ZZelP-H) opozorila, da brez zagotovitve njene kapitalne ustreznosti ne bo mogla ustanoviti odvisnih družb oziroma ne bo mogoče izvajati sprejetega Zakona o družbi Slovenske železnice (ZDSŽ), ki je začel veljati 11. 1. 2011. Razmerje med kapitalom in obveznostmi je 4:1 in družba je kapitalno neustrezna. Večji del razlogov za sedanjo kapitalno neustreznost družbe je iskati v delitvi dejavnosti železnice na infrastrukturo in prevozno oziroma transportno dejavnost, saj so se iz družbe Slovenske železnice prenesla sredstva javne železniške infrastrukture, ne pa tudi obveznosti oziroma se je oddelil nesorazmerni del kapitala na upravljavca infrastrukture glede na obveznosti. Zaradi navedenega družba Slovenske železnice predlaga ukrep vzpostavitve enostranske terjatve do države, kar je po mnenju komisije nujno za razrešitev problema kapitalne ustreznosti družbe Slovenske železnice d.o.o.

Kljub uspešnemu tekočemu poslovanju družbe Slovenske železnice d.o.o. je zaradi visokih stroškov amortizacije in vzdrževanja infrastrukture ter stroškov za obresti obseg njene zadolženosti takšen, da servisiranje dolga ne bo mogoče brez dodatnega kapitala.

Komisija ugotavlja, da odpade približno 2/3 obveznosti za poplačilo kreditov za opravljanje tržne dejavnosti (tovorni promet) in 1/3 za opravljanje gospodarske javne službe (potniški promet).

Komisija je ob seznanitvi s poročilom sprejela s k l e p:

Komisija predlaga Kolegiju Državnega sveta, da preuči predlog o uvrstitvi Poročila o stanju zadolženosti družbe Slovenske železnice d.o.o. (št. 326-03/10-44, poslovna skrivnost) na eno od sej Državnega sveta.

Danko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-D) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela Mnenje k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-D) - skrajšani postopek.

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 37. redni seji 2. 2. 2011 obravnavala predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-D), ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila Vlada.

Komisija je predlog zakona podprla.

Uvodoma je predlagatelj poudaril, da je med tremi manj zahtevnimi spremembami v predlogu novele, predlagana osrednja rešitev za izboljšanje socialnega položaja samozaposlenih v kulturi s tem, da 3. člen novele spreminja način ugotavljanja dohodkovnega cenusa za uveljavljanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna.

Komisija je v razpravi podprla spremembo pri ugotavljanju dohodkovnega cenusa, ki bo namesto na dohodke iz preteklega leta vezano na povprečje dohodkov iz preteklih treh let. To pomeni bolj

prilagojeno omejevanje pravice do plačila prispevkov za tiste umetnike, ki nimajo zagotovljenih normalnih pogojev za delo in zato ne presegajo dohodkovnega cenusa. Komisija je menila, da letno preverjanje dohodkovnega cenusa na podlagi triletnega povprečja dohodkov za upravičence do prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna pomeni sprejemljivo prilagoditev njihovi naravi dela.

V razpravi so člani komisije odprli problem primerljivosti med dobičkom samozaposlenih in plačami tistih, ki so zaposleni v kulturnih inštitucijah (ki je vsaj za pol večji), kar nikakor ni primerno glede na ustvarjalni potencial samozaposlenih v kulturi (O tem bi bilo treba razpravljati tudi na drugih področjih npr. v izobraževanju, gospodarstvu itd.).

Komisija je predlagatelju zastavila vprašanje o razlikovanju med samozaposlenimi zavezanci, katerih dohodek se ugotavlja na dva načina (na podlagi normiranih stroškov ali knjigovodsko) ali to vpliva na enakomerno obravnavo pri obračunu plačanih prispevkov iz državnega proračuna, kar naj bi bilo z novelo poenoteno.

Komisija se je seznanila tudi s stališči predstavnikov zainteresirane javnosti: sindikat GLOSA in sindikata SUKI. Navzoči so komisijo seznanili s svojimi pogledi na to problematiko in ji zagotovili, da je zakonski predlog usklajen s socialnimi partnerji.

Ob zaključku razprave je komisija ocenila, da so v noveli predložene rešitve le parcialne in bi jih bilo nujno nadgraditi v medresorski komisiji za ta vprašanja, tako,—da bi predlagali bolj celovite rešitve za samozaposlene v kulturi.

Za poročevalca je bil določen član komisije Anton Peršak, predstavnik interesov za področje kulture.

Dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Devetnajstemu poročilu o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela mnenje k Devetnajstemu poročilu o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti

Komisija za državno ureditev je na 84. seji 4. 2. 2011 obravnavala Devetnajsto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija se je seznanila s poročilom in ga podpira.

V uvodni obrazložitvi je predstavnik Ministrstva za pravosodje poudaril, da je poročilo pripravljeno v skladu z določili Zakona o ugotavljanju vzajemnosti in obravnava obdobje od 1. 7. 2010 do 31. 12. 2010 in vsebuje seznam 29 meritornih izdanih odločb hrvaškim strankam in 5 meritornih odločb o ugotovitvi vzajemnosti makedonskim fizičnim osebam, skupaj 34.

V razpravi je predstavnik predlagatelja seznanila člane komisije, da ni celovitega sistema enotne evidence informacij (članice EU, članice OECD, držav ki čakajo na vstop v EU) in poudaril, da ni koncentracije lastninske pravice tujcev na določenem delu Slovenije. Po podatkih predlagatelja je lastninska pravica tujcev razpršena.

Komisija ugotavlja, da Devetnajsto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti uresničuje določbe 11. člena Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, na podlagi katerih Vlada Republike Slovenije dostavi Državnemu zboru Republike Slovenije dvakrat letno seznam odločb o obstoju vzajemnosti.

Komisija je že ob obravnavi Osemnajstega poročila (76. seji 2. 11. 2010) o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti opozorila na povečan trend nakupov oz. lastninske pravice tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji.

Podatki iz Poročil o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti za pretekli leti 2009 (47) in 2010 (64) kažejo na trend rasti pridobivanja lastninske pravice tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji.

S strani predlagatelja je bilo zagotovljeno, da bo v skladu s 14. členom Zakona o ugotavljanju vzajemnosti posredovana dodatna pisna informacija.

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Bogomir Vnučec.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Poročilo Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP) - druga obravnava

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 37. seji 9.2. 2011 obravnavala predlog zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov in ga podprla.

Komisija je ocenila, da se s tem zakonom ureja področje promocije kmetijskih in živilskih proizvodov v skladu s predpisi EU in po vzoru nekaterih drugih evropskih držav. Eden od ciljev je tudi vzpostavitev in promocija široko zastopane nacionalne sheme kakovosti oziroma prostovoljne označbe ter tako označenih proizvodov. Za tako promocijo je treba zagotoviti ustrezna finančna sredstva oziroma finančno udeležbo sektorjev, kot to zahtevajo evropski predpisi o državnih pomočeh. ta zakon opredeljuje tudi zbiranje tovrstne fiskalne dajatve.

Promocija se bo v skladu s predpisi EU o državnih pomočeh izvajala za kmetijske in živilske proizvode. Promocija se bo izvajala za sektorja mleka, mesa, sadja, vrtnin, vina, oljčnega olja in krušnega žita. Posamezni sektorji se bodo vključevali v promocijo s sklepom vlade na predlog Sveta za promocijo.

Izvajala se bo skupna splošna promocija in promocija shem kakovosti ter prostovoljnih označb. Skupna splošna promocija se bo do 50% financirala iz državnega proračuna, 50% pa se bo zbralo s prispevkom živilsko predelovalne industrije. Oblikovanje sheme kakovosti in tehnične naloge bo opravljal Svet za promocijo.

Cvetko Zupančič, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (ZPKŽP) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 37. seji 9. 2. 2011 obravnavala Predlog Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Člani komisije so bili seznanjeni s pisnim mnenjem Zakonodajno- pravne službe Državnega zbora.

V uvodni obrazložitvi je predstavnik predlagatelja zakona poudaril, da se s tem zakonom ureja področje promocije kmetijskih in živilskih proizvodov v skladu s predpisi EU in po vzoru nekaterih drugih evropskih držav. Eden od ciljev je tudi vzpostavitev in promocija široko zastopane nacionalne sheme kakovosti oziroma prostovoljne označbe, ter tako označenih proizvodov. Za tako promocijo je treba zagotoviti ustrezna finančna sredstva oziroma finančno udeležbo sektorjev, kot to zahtevajo evropski predpisi o državnih pomočeh. Promocija se bo v skladu z predpisi EU o državnih pomočeh izvajala za kmetijske in živilske proizvode. Promocija se bo izvajala za sektorje mleka, mesa, sadja, vrtnin, vina, oljčnega olja in krušnega žita. posamezni sektorji se bodo vključevali v promocijo s sklepom vlade na predlog Sveta za promocijo. Izvajala se bo skupna splošna (generična) promocija, to je zagotavljanje splošnih informacij o pridelavi in predelavi, o prehranjevalnih koristih kmetijskih proizvodov in njihovi priporočeni rabi. Taka promocija ni namenjena spodbujanju kupca k nakupu konkretnega proizvoda, zato ne vsebuje navedbe porekla proizvoda, blagovnih znamk ali posameznih proizvajalcev. Izvajala se bo tudi promocija shem kakovosti ter prostovoljnih označb kot tudi tako zaščitenih proizvodov, če njihova proizvodnja dosega odstotek provizije, ki ga določi Svet za promocijo, v primerjavi s celotno proizvodnjo.

Skupna splošna promocija se bo do petdeset odstotkov financirala iz državnega proračuna, petdeset odstotkov pa se zbere s prispevkom živilsko pridelovalne industrije. Promocija proizvodov iz shem kakovosti in proizvodov, označenih s prostovoljnimi označbami se do petdeset odstotkov financira iz državnega proračuna, ostalo se zagotovi iz prispevkov sektorja (tako od kmetov, kot od predelovalnih podjetij), za katerega je vzpostavljena shema kakovosti oziroma prostovoljna označba. Prispevki zbrani na podlagi zakona, se bodo zbirali na namenski proračunski postavki, na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za načrtovanje in izvajanje promocije bo ministrstvo preko javnega razpisa izbralo izvajalca strokovnih nalog promocije za obdobje šest let. Izbrani izvajalec bo izvajal promocijo, jo načrtoval, skupaj z reprezentativnimi predstavniki sektorjev, pripravljal pomembne dokumente s področja promocije, sodeloval pa bo tudi pri oblikovanju sheme kakovosti in opravljal tehnične naloge za Svet za promocijo.

Za zagotavljanje vpliva na načrtovanje in izvajanje promocije s strani zavezancev za plačilo prispevka bo ustanovljen Svet za promocijo, ki ga bodo sestavljale reprezentativne organizacije sektorjev ter sektorski in posvetovali odbori, v katere pa bodo vključeni strokovnjaki iz sektorjev, tako na ravni pridelave, predelave ter področja obrti, turizma, javne radio televizije, trgovine in potrošnikov. Svet za promocijo bo usmerjal in nadzoroval delo izvajalca strokovnih nalog promocije ter imel ključno besedo pri vseh njegovih pomembnejših aktivnostih. Zbiranje prispevka od primarnih proizvajalcev in živilsko predelovalne industrije se bo izvajalo za sektorje, ki bodo na podlagi sklepa vlade vključeni v promocijo na dva načina. Prvi način je od količin primarnih kmetijskih proizvodov, ki bodo odkupljene za predelavo, od živali, ki bodo odkupljene za zakol, namenjene za uslužnostni zakol, ali od količin, ki bodo predelane v interni realizaciji. V tem primeru se prispevek zbira na podlagi samo obdavčitve, zavezanci za njegovo plačilo bodo tako pridelovalci (razen za sadje in vrtnine), kot predelovalci odvedle pa ga bodo klavnice, mlekarne, predelovalci sadja in vrtnin, oljarne, ter vinske kleti. Na drugi način pa od površin kmetijskih zemljišč, na katerih se prideluje vrtnine in sadje ter od čebeljih družin. Prispevek, ki ga plačujejo nosilci kmetijskih gospodarstev od kmetijskih površin za vrtnine, sadje in čebelje družine, z

izdajanjem odločb pobira Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Letno višino prispevka na podlagi kriterijev opredeljenih v zakonu, določa vlada na predlog Sveta za promocijo.

Predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je v predstavitvi stališča izrazil zainteresiranost do čim prejšnje sistemske ureditve financiranja tega zakona s čimer se bo dosegla večja informiranost potrošnikov do kvalitetne in varne preskrbe, ter posledično tudi do večje prodaje. Opozoril pa je, da zakon pokriva le področje kmetijskih proizvodov in ne vključuje lesa, zato bi v zakon bilo potrebno vključiti les oziroma prodajo lesa. Promocija shem kakovosti bi morala biti namenjena promociji proizvodov iz shem kakovosti v ustreznem razmerju do promocije generičnih pridelkov. V zakonu je potrebno jasno opredeliti koliko sredstev bo zbrala posamezna skupina zavezancev za plačilo prispevka in koliko država. Sistem osnov za odmero prispevkov ni ustrezen in je tehnično ter administrativno prezahteven. Potrebno je preučiti možnost zbiranja prispevkov za nosilce kmetijskih gospodarstev na osnovi podatkov pridobljenih iz zbirnih vlog. Menil je tudi, da so prekrški oziroma globe za pravne osebe previsoki, za fizične osebe pa je predlagal ureditev podobno kot je v zakonu o davčnem postopku.

V razpravi je prevladalo mnenje, da je glede na zahtevnost zakona, ki med kmetstvom naj ne bi bil sprejet kot nekakšen dodaten davek, potrebno opozoriti na samo financiranje, ki je vprašljivo. Pritrjeno je bilo opozorilom v mnenju Zakonodajno- pravne službe Državnega zbora k predlogu zakona v zvezi z določbami zakona, ki urejajo obvezni prispevek. Ta prispevek je javna dajatev in v zvezi s tem opozarjajo na 147. člen Ustave, po katerem država določa davke in druge javne dajatve z zakonom. V bistvu gre za štiri različne prispevke, ki se nanašajo na različne zavezance in odmerjajo od različnih osnov. In sicer prispevek od določenih primarnih kmetijskih proizvodov, ki ga plačujejo nosilci kmetijskega gospodarstva od proizvodov, prodanih za predelavo ali živali, oddanih v storitveni zakol. Nadalje se nanašajo na prispevek od določenih primarnih kmetijskih proizvodov, ki ga plačujejo kupci od proizvodov, kupljenih za predelavo ali živali, za katere so izvedli storitveni zakol. Pomemben je tudi prispevek od kmetijskih površin, ki ga plačujejo nosilci kmetijskega gospodarstva od določenih kmetijskih površin in prispevek od čebeljih družin, ki ga plačujejo nosilci kmetijskega gospodarstva od čebeljih družin.

Ni jasno kateri od navedenih prispevkov se kumulirajo pri določenih zavezancih, saj v primeru, ko ista oseba kupi določene količine kot posrednik, določene pa kot kupec za predelavo pri čemer ni nemogoče, da se ista oseba za nadaljnjo prodajo določenih količin kmetijskih proizvodov odloči šele pozneje, ko jih je že odkupila morda z namenom lastne proizvodnje. Pri odmeri in plačevanju teh prispevkov bodo lahko nastali problemi, ki jih bo težko rešiti. Zavezanci za plačilo prispevka niso jasno določeni, zato se postavlja vprašanje kako ravnati v primeru, ko dve funkciji izvajata ločeni podjetji, torej ko eno odkupuje proizvode, drugo pa jih zanj predeluje in jih kot prodajalec nikdar ne kupi zase. V tem primeru niti prva niti druga oseba nista kupec v smislu obravnavane definicije, zato bo lahko prišlo do enostavnega izogibanja obveznosti plačila prispevka. Tudi ni jasno, kako je s kmetijskimi proizvodi, ki jih določena oseba kupi za izvoz. Definicija kupca namreč ne vključuje opredelitve, kje nastopi obveznost plačila prispevka; po kraju proizvodnje ali pa po kraju kupo- prodajne pogodbe-.

Sporna je tudi določitev zavezancev po posameznih sektorjih, ki je prepuščena odredbi ministra pristojnega za kmetijstvo. Šele ko bo v potrjenem programu promocije in na njegovi podlagi sprejeti odredbi ministra določeno, za katere sektorje, oziroma nosilce kmetijskega gospodarstva in kupce na teh sektorjih bo nastopila obveznost plačila prispevka. Ne more namreč biti prepuščeno odločitvi ministra, kdo sploh je zavezanec za plačilo prispevka. Višino prispevka določi vlada Republike Slovenije, zato je taka ureditev sprejemljiva, kadar zaradi pogostega spreminjanja višine javne dajatve ni mogoče v zakonu njene višine natančno določiti, vendar mora v takem primeru zakon jasno določiti način in merila, po katerih vlada določi to javno dajatev in meje te javne dajatve. Ni pa jasno ali je obveznost plačevanja prispevka določena kot letna ali kot mesečna obveznost, čeprav je vsaj glede prispevka od kmetijskih površin in od čebeljih družin mogoče sklepati, da gre za letno obveznost. Odločitev o tem pa je pomembna saj je letna obveznost lahko določena le za celo koledarsko leto, mesečna pa za posamezne mesece.

Komisija meni, da bo učinkovitost promocije pogojena od kvalitetne zastopanosti ljudi v Svetu za promocijo, saj bo učinkovitost povezana s kontrolo na terenu in vidna skozi povečano prodajo proizvodov. Bo pa v kmetijskem sektorju nujno potrebno doseči, da bo strošek proizvoda čim nižji, v nasprotnem primeru ne bomo konkurenčni tudi v naslednjem obdobju, kljub prizadevanjem skozi prostovoljno kakovost.

V razpravi je komisija sprejela naslednja stališča in pripombe:

- V 11. členu (osnove za določitev prispevka) se naj v 2. točki, kjer se obračunava prispevek od primarnih kmetijskih proizvodov za alinejo " glavo govedi" doda "glavo konj".
- V določbe predloga zakona se naj smiselno vključi področje proizvodnje in prodaje lesa in lesnih izdelkov.
- Financiranje skupne splošne promocije in promocije shem kakovosti ter prostovoljnih označb se naj obvezno financira z najmanj 50% deležem države, saj gre za izobraževanje potrošnikov.

Cvetko Zupančič, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Predlogu Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08 in 73/09) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZUKD-1) - druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 36. seji 5. 1. 2011 obravnavala Predlog Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Člani komisije so bili seznanjeni s pisnimi stališči Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije.

V obrazložitvi je predstavnica predlagatelja zakona poudarila, da se s predlogom zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka nadomešča sedanji predpis in metodologijo za ugotavljanje katastrskega dohodka, ki se je izkazala za zastarelo, postopkovno togo in administrativno zapleteno. Ureja sodoben računalniško podprt sistem ugotavljanja katastrskega dohodka, ki bo omogočal sprotno letno prilagajanje ocen katastrskega dohodka realnemu stanju. Ohranja pa tudi način določanja katastrskega dohodka na enoto kmetijskega ali gozdnega zemljišča glede na dejansko rabo. Poleg tega dodaja metodo za oceno pavšalnega dohodka v čebelarstvu na posamezni čebelji panj. Posodablja tudi podatke o kakovosti oz. proizvodnji sposobnosti ter dejanski rabi kmetijskih in gozdnih zemljišč za potrebe tega zakona tako, da se podatek o katastrskem razredu nadomešča s podatkom o boniteti zemljišča in podatek o katastrski kulturi nadomešča s podatkom o dejanski rabi. Enotno ureja vodenje podatkov o kmetijskih zemljiščih v zemljiškem katastru in vzpostavlja službo za izvajanje sistema ugotavljanja katastrskega dohodka v okviru Geodetske uprave. Zagotavlja pa tudi preglednost sistema z vzpostavitvijo javne evidence kalkulacij za izračun katastrskega dohodka, prvič pa se bo katastrski dohodek izračunal na novih osnovah najkasneje 30. junija 2012.

Predstavniki Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije pa je menil, da je v splošnem nova ureditev dobra, saj omogoča približevanje uradnih evidenc dejanskemu stanju v naravi. Obstajajo pa pomisleki glede bonitiranja kmetijskih in gozdnih zemljišč, vendar je postopek urejen v drugih predpisih. Pravno podlago bonitiranju predstavlja Zakon o evidentiranju nepremičnin in

podzakonska akta, ki sta Pravilnik o vzpostavitvi bonitete zemljišč in Pravilnik o določanju in vodenju bonitete zemljišč. Postavlja pa se vprašanje, ali bo zakon mogoče uveljaviti in uporabiti, saj zemljiški kataster ni ažuriran in ne izrablja dejanske rabe zemljišč, zato bo težko stopil v veljavo. Ministrstvo za okolje in prostor bi moralo izdelati revizijo sredstev, ki so bile že uporabljene za ažuriranje zemljiškega katastra, hkrati pa je v predlogu zakona potrebno ministrstvo zavezati, da do roka veljavnosti zakona to uredi. Zaradi problematičnosti bonitiranja kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki je zelo različno, bo vrednotenje katastrskega dohodka težko izpeljati pred ureditvijo oz. ažuriranjem zemljiškega katastra. Glede na to, da 36 % kmetijskih zemljišč in gozdov spada pod Naturo 2000 ter velik del ostalih zemljišč in gozdov k varovalnim površinam, bi Ministrstvo za finance, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter nevladne organizacije (Kmetijsko-gozdarska zbornica, Zadružna zveza Slovenije) morale definirati in popraviti šifrant ter oblikovati kriterije, da pride do konkretnih predlogov dejanske rabe kmetijskih zemljišč in gozdov.

V razpravi je komisija sprejela naslednja konkretna stališča in predloge:

- V 3. členu, kjer so določene pristojnosti, se naj v 1. točki konkretno navede, da katastrski dohodek in pavšalno oceno dohodka na panj ugotavlja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, saj Ministrstvo za okolje in prostor strokovno to ni usposobljeno urediti. Poleg tega naj Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za vsako parcelo določi katastrski dohodek in ga vnese v register nepremičnin; zemljišča oz. katastrski dohodek mora biti ponderiran, saj je dohodek iz leta v leto različen, zato mora biti sistem tako naravnan oz. postavljen, da bo uresničljiv in stvaren.
- V 5. členu se naj v 8. točki, kjer se pri katastrskem dohodku kot stroški upoštevajo standardizirani materialni stroški, stroški lastnih strojnih storitev, stroški tujih storitev, stroški amortizacije osnovnih sredstev in posredni stroški pridelave doda "ter stroški transporta na trg", saj se transportni stroški po posameznih tržnicah razlikujejo.
- Zaradi jasnejše predstavitve, kaj prinaša 4. člen predloga zakona, ki govori o podrobnejši vrsti dejanske rabe kmetijskih zemljišč, bi bilo potrebno izdelati izračune na praktičnih kmetijah (malih, srednjih, velikih), saj iz predloga zakona ni razvidno, kakšen bo katastrski dohodek, kakšni bodo stroški in vodenje administracije na kmetijah. Povečan katastrski dohodek bi povzročil veliko posledic glede statusa kmečkih otrok, saj so že do sedaj bili prikrajšani pri kriterijih za sprejem v vrtce, dodelitvi štipendij in podobno.
- Komisija meni, da bi uveljavitvi in sprejemu zakona morala predhodno slediti sprejem dogovorjene skupne kmetijske politike, saj prevladuje občutek, da se stvari lotevamo stihijsko, obdavčujemo delo, ne pa, da bi obdavčili potrošnjo; obremenjujemo kmetijska zemljišča, manjka pa nam strategija pridelave hrane.
- Komisija se zavzema za pravično obdavčitev, za kar pa je potrebno imeti realno stanje dohodka. Cilj predloga tega zakona mora biti urejanje oz. reguliranje katastrskega dohodka, realnega stanja dohodka pa ta trenutek nimamo; če ima zemljiška parcela napačne podatke, je tudi obdavčena napačno. Stroške ureditve tega vprašanja bi moral sicer nositi lastnik, vendar so le-ti mnogo višji, kot je sam dohodek. Dejansko stanje je sedaj znano, ko bo to stanje prekrito s katastrom, bo pa napaka izračuna manjša.
- Komisija opozarja, da bonitetne točke, ki nadomeščajo katastrske razrede in opredeljujejo kakovost oz. proizvodno sposobnost zemljišča, glede na pedološke, morfološke in druge naravne značilnosti vsakega zemljišča, nosijo s seboj napake, kjer je bila drugačna struktura zemljišča, zato bo v postopku izdelave prostorskih načrtov potrebno bonitetne točke ponovno prevetriti.
- Komisija ocenjuje, da predlog zakona ponuja posodobljen in primerljiv sistem, ki bo cenejši, vendar mora biti usklajen z zemljiško kmetijsko politiko, strukturne spremembe pa prinaša v

sami notranji strukturi; predvsem pa je pomembno, da se bodo baze podatkov morale resneje in hitreje urejevati. Brez ažurirane baze podatkov, na podlagi katerih bi bilo mogoče določiti katastrski dohodek, predlagani zakon ne bo operativen.

Cvetko Zupančič, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-A) - skrajšani postopek

Komisija za državno ureditev je na 85. seji 15. 2. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo skupina poslancev in poslank s prvopodpisanim Jakobom Presečnikom.

Komisija je predlog zakona podprla.

Predlagatelj je pojasnil, da je glavni razlog za predlog zakona posledica nejasnih in pretirano omejujočih določb obstoječega zakona. Prav zaradi tega so se v praksi pojavila številna odprta vprašanja glede izvajanja zakona. Problemi so se pokazali zaradi omejitev v primerih, ko je občinski svetnik hkrati tudi predsednik društva in zaradi omejitev pri pridobivanju nepovratnih sredstev za spodbujanje malega gospodarstva in kmetijstva. Poleg reševanja omenjenih problemov, novela razširja nadzor nad premoženjskim stanjem funkcionarjev še na uslužbence evropskih institucij in mednarodnih organizacij oz. na tiste posameznike, ki so bili v te institucije oz. organizacije napoteni na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije ali Državnega zbora.

Ministrica za javno upravo Irma Pavlinič-Krebs je povedala, da se glede na število vprašanj, ki so nastala v praksi in so bila zastavljena Komisiji za preprečevanje korupcije, zavedajo, da so spremembe zakona nujno potrebne. Prav iz tega razloga že potekajo medsebojna usklajevanja in dogovarjanja. Smotno bi bilo, da bi se o vseh predvidenih spremembah dogovorili hkrati, ne pa da se ločeno obravnava vsak predlog sprememb in vsaka dopolnitev. Konkretno je povedala, da glede sprememb 27. člena na Ministrstvu za javno upravo nimajo pripomb. Pritrjujejo, da je omejitev poslovanja in prepletanja nadzornih funkcij, nesorazmerna. Dejala je, da so potrebne spremembe 35. člena zakona. Pri pisanju zakona namreč v nobenem primeru niso predvideli, da bi se določba razlagala na način, da bi se omejitve nanašale tudi na društva. Glede 36. a člena, ki nalaga Komisiji za preprečevanje korupcije, da presodi ali bi bile v konkretnih primerih mogoče izjeme glede omejitev, je pojasnila, da Komisija za preprečevanje korupcije žal ne razpolaga z zadostnim kadrom, da bi bilo mogoče vsak primer obravnavati individualno in nato dati ali ne dati soglasja. Glede razširjanja nadzora na funkcionarje in uslužbence v evropskih institucijah in mednarodnih organizacijah, menijo, da bi bil takšen ukrep neprimeren. Funkcionarji, ki v njih opravljajo funkcijo, namreč sklenejo delovno razmerje z institucijami oz. organizacijami in tako ne spadajo več pod slovensko jurisdikcijo. Glede uslužbencev, ki pa so napoteni v tujino, pa bi bil takšen ukrep prekomeren. Vsa navedena stališča, pa so zgolj stališča Ministrstva za javno upravo, saj se Vlada do njih še ni uspela opredeliti.

Komisija je ocenila, da je pozitivno, da se veljavni zakon spreminja, kajti v praksi zaradi nejasnih določb prihaja do vsakodnevnih zapletov. Težave se pojavljajo pri javnih razpisih, ko se nanje prijavljajo društva, katerih predsedniki so hkrati tudi občinski svetniki. Problem je, ker obstajata dve nasprotujoči si stališči, Ministrstvo za javno upravo meni, da omejitev za društva ni bila mišljena, Komisija za preprečevanje korupcije pa omejitev vidi tudi zanje.

Člani komisije so opozorili tudi na to, da je absolutna prepoved poslovanja s subjekti, v katerih je funkcionar član posloводства ali udeležen pri upravljanju oziroma kapitalu, pretirana. Na občinski ravni obstaja veliko omejitev, ki preprečujejo korupcijo, zakonske določbe pa so prestroge.

Omejitev se ne zdi smiselna, kajti lahko se zgodi, da se prav zaradi nje ne sme skleniti posla z najugodnejšim ponudnikom. Smiselno bi bilo popolnoma omejiti le posle nad določeno vrednostjo.

Opozorili so tudi na nejasnosti pri opredelitvi lobiranja. Dejstvo je, da na lokalni ravni prihaja do stalnega sodelovanja z zainteresirano javnostjo. Težko pa bi vsako posvetovanje šteli pod lobiranje.

Komisija je soglašala, da so potrebne korenite spremembe, ki celo presegajo te, ki jih prinaša obravnavana novela. Sprememb se je potrebno lotiti premišljeno in sistematično, da ne bo prihajalo do stalnega spreminjanja zakonodaje.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi (ZZK-1D) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi (ZZK-1D) - druga obravnava

Komisija za državno ureditev je na 86. seji 28. 2. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo skupina poslancev in poslank s prvopodpisanim Borutom Sajovicem.

Komisija podpira predlog zakona.

Člani komisije so bili seznanjeni z Mnenjem Sodnega sveta k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi.

Predstavnik Ministrstva za pravosodje sta poudarila, da Vlada RS podpira Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi. Predlagane rešitve vlaganja elektronskih predlogov in odprave krajevne pristojnosti za odločanje o zemljiškoknjižnih predlogih so neločljivo povezane z novimi informacijskimi rešitvami. Prenova informatizirane zemljiške knjige upošteva, da je nepremičnina osnovna enota (entiteta), ki je skupna zemljiški knjigi in katastrom (lastniku), ki je bil isti pri več nepremičninah, vpisan samo enkrat. Sodobne relacijske (informatizirane) baze omogočajo, da se posamezni podatek vnese (vpiše) samo enkrat in se nato bodisi poveže z vsemi entitetami. Predlagane rešitve omogočajo enostavnejšo povezljivost zemljiške knjige z zemljiškim katastrom in katastrom stavb in preglednejši (notranje skladnejši) sistem vodenja zemljiške knjige.

Predstavnik predlagateljev je poudaril osrednje cilje predlaganih sprememb: uvedba načina vpisov v glavno knjigo zemljiške knjige, ki dosledno odražajo vsebino stvarnopravnih razmerij glede nepremičnine v skladu z ureditvijo v Stvarnopravnem zakoniku, celovita informatizacija vseh poslovnih procesov v zvezi z odločanjem o vpisih, uvedba informatizirane zbirke listin. Predlog predstavlja urejen, celovit, javno dostopen sistem urejanja z enotnim vložiščem zadev, možno preverbo in kontrolo. Predlog vsebuje pripombe in rešitve iz razprav ob predhodnih predlogih, ki niso imeli zadostne podpore.

V razpravi sta predstavnik Ministrstva za pravosodje in predstavnik predlagateljev z odgovori na zastavljena vprašanja še dodatno obrazložili predlog zakona.

Komisija ugotavlja, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi sledi predlogom rešitev iz prejšnjih razprav ter upošteva pripombe. Predlog zakona določa systemske rešitve z obveznim elektronskim vlaganjem zemljiškoknjižnih predlogov in drugih vlog v zemljiškoknjižnih postopkih, kar bo omogočilo pomembno posodobitev in racionalizacijo poslovanja sodišča in s tem skrajšanje časa odločanja v zemljiškoknjižnih postopkih.

V razpravi so člani komisije opozorili na nekatere nepravilnosti iz prakse, ko je obstajalo več kupoprodajnih pogodb za isto nepremičnino. Nepremičnina je bila večkrat prodana različnim kupcem. V izogib morebitni zlorabam v praksi, bi morebiti kazalo predvideti obvezno zavezo evidentiranja odprodaje. S tem bi omogočili boljšo preglednost in postavili varovalo v izogib morebitnim zlorabam.

Po novem 125. a členu lahko elektronski zemljiškoknjižni predlog vloži predlagatelj neposredno sam (vsaka fizična ali pravna oseba v svojem imenu) ali po profesionalnem (kvalificiranem) zastopniku: to so notarji, odvetniki, nepremičninske družbe in pravobranilstvo. Komisija opozarja, da bi kazalo poenotiti izraz pooblaščenec saj npr. določba 22. člena predloga navaja notarja kot pooblaščenca.

Pisne vloge udeležencev, ki jih ne zastopa odvetnik, notar ali državno pravobranilstvo, bo po novem 125. c členu sprejemalo samo eno (centralno) vložišče za zemljiškoknjižne zadeve pri Okrajnem sodišču v Ljubljani. Ob tem se poraja pomislek o morebitni možnosti dopustitve vlaganja vlog tudi pri drugih sodiščih glede na to, katero sodišče vodi zemljiškoknjižni postopek, v katerem se vlaga ta vloga.

V letu 2009 je bil z Zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 59/09 - novela ZZK-1B) začetek uporabe tistih novih pravil ZZK-1, dopolnjenih ali spremenjenih z novelo ZZK-1A, ki se nanašajo na vlaganje elektronskih zemljiškoknjižnih predlogov in odpravo krajevne pristojnosti za odločanje o zemljiškoknjižnih predlogih, odložen do 1. maja 2011. Komisija meni, da bi kazalo ponovno pretehtati določbe glede ročnega vlaganja zahtevkov in ustreznost prehodnih in končnih določb.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik